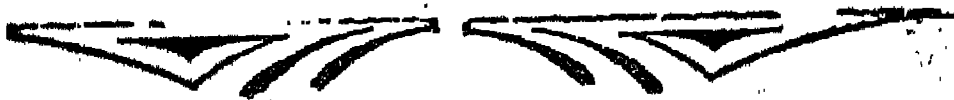
VARNALEKHA SERIES No. 17.

HISTORY OF JAPAN.

(SOCIAL)

BY

Nanduri Murtiraju, B. A.

జపానుదేశ సాంఘిక చరిత్ర.

ఇది

ఆంగ్లేయభాషా గ్రంథమునుండి

నందూరి మూర్తిరాజు బి.యే గారిచే

స్వార్థీకరింపబడి

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

డి. వి. రమణారావు గారిచే

తయారు.

శ్రీ సౌదామినీ ముద్రాక్షరశాలలో

ముద్రింపబడినది.

[illegible]

కాపీరైట్.   వెల రు0—8—0   రిజస్టర్డు.

To

His Majesty Edward VII Emperor of India. This book is respectfully dedicated by his most obedient Subject.

N. Murtiraju.

పీఠిక.

ఏదేశంబును మున్ముందుఁ జూచక యనుదినంబు లోకనేత్రుండన్యదేశంబులఁ జూడనొల్లఁడో, యేదేశంబు పూర్వఖండమునకు శిరోభూషణంబై తనకీర్తి భానుని లోకమంతటఁ బ్రకాశింపఁజేయుచున్నదో, యేదేశంపు పరాక్రమ తేజోశౌర్యంబులు ప్రాగ్దేశంబుల జనులహృదయంబులం దాశాలత లంకురింపఁజేసిన దోహదంబులయినవో యేదేశంబు ఘాకఁ దలంచి వైరివిషయంబు లబ్బురంబుదోప గుండెనిబ్బరము జెడినవో యట్టిజపాను దేశనామము శిశుబాలవృద్ధులందఱి జిహ్వాగ్రములను నిరంతరము నాట్యముచేయుచున్నది. మొన్న మొన్న రష్యాయుద్ధమునకుఁ బూర్వమీపేరు భూగోళశాస్త్రమునం దక్క మఱెక్కడను వినరాదు. చిన్న దేశమయ్యు నిది తనకంటె ననేకమడుగులు విస్తీర్ణముచేతను, భాగ్యముచేతను, బలంబులచేతను బెద్దదియగు పశ్చిమదేశంబగురష్యాను బారఁదోలుటయే దీనిఖ్యాతి లోకమంతట వ్యాప్తమగుటకుఁ గారణము.

దీనికిట్టిపేరుకలిగి జనులకు దానియందు గౌరవము ప్రబలినతోడనే దానింగూర్చిన గ్రంథములనేకములు (హూణభాషలో) వెలువడినవి. ప్రతిసభయందును దానిగుణంబులు ప్రశంసనీయము లయినయవి. ప్రతియుపన్యాసకులును దానిలక్ష్యముగాఁ బేర్కొనుచువచ్చిరి. అభివృద్ధినిగూర్చి యెవ్వరు ముచ్చటిం

చుకొన్నను దానిం దార్కాణముగఁ జేకొనుచుండిరి. షాపుల యందు జపానువస్తువులకు గౌరవము హెచ్చినది. పెక్కుమంది విద్య నేర్చుటకు జపానునకుఁబోవ నారంభించిరి. ఇట్లు జపానుదేశము లోకమందఱికిఁ దెలిసిన దేశ మయినది.

కాని, యాదేశముయొక్క సాంఘికస్థితి ఆచారములు సంసారపుకట్టుబాటు ఆదేశీయులమతభక్తి రాజభక్తి పితృభక్తి దేశభక్తి వారిబాలశిక్ష వారియాటపాటలు, ఉత్సవములు, పండుగలు భోజనాదికములు స్త్రీలస్థితి మున్నగువిషయములు హూణభాష నెఱుంగనియాంధ్రులకుఁ గరతలామలకములుగఁ దెలియుట కవకాశము కలుగలేదు. ఉన్నగ్రంథములు హూణభాషలోనున్నవి. కాని యాంధ్రభాషయందుఁ గానరావు.

విద్య నేర్చుకొనుట కాదేశ మేగివచ్చినవారు పైవిషయములను దెలియఁజేయుపుస్తకములను రచియించిన దేశోపకారులగుదురు గాని, వారట్టియుద్యమమే కారణముచేతనో గాని పూనుకొనరైరి. తాము స్వయముగ నేగియాదేశపుపద్ధతులఁ బరిశీలించివచ్చిన మనవారు వ్రాసినగ్రంథములు విదేశీయులు వ్రాసిన గ్రంథముల భాషాంతరీకరణములకంటె మిక్కిలి యెక్కువయుపయోగములుగ నుండుననుట వాస్తవమే. కాని యట్టివి లేనప్పుడు భాషాంతరీకరణములతోడనే తృప్తినొందవలసివచ్చును. ఈభాషాంతరీకరణములయినను సావ్యాసులందలిసరియైన భాష

మున్ను, మఱియొకభాషలోనికి సుకరముగఁ దేఁజాలవుగాని చారిత్రాదికముల నొకభాషనుండి మఱియొకభాషకు సుకరముగనే జేయవచ్చుననుకొనియెద. దేశాటనము సేయుట, చేసి యచ్చటియాచారవ్యవహారములను సవిమర్శముగాఁ బరిశీలించుట యాపైని గ్రంథము వ్రాసి యొరులకుఁ దాముగ్రహించినవిషయములను సాకల్యముగ బోధపఱచుట యనునవి మనదేశస్థుల కింకను బాగుగఁ బట్టుపడలేదు. ఐరోపాదేశీయుఁ డెవ్వఁడైన నొకచిన్నపల్లెటూరికిఁ బోయివచ్చినా దానింగూర్చి నొక పెద్దగ్రంథము వ్రాయును. మనవార లెన్నిమాఱులు కాశీయాత్రలు చేసివచ్చినను సరే విశ్వేశ్వరాలయముకోఁ జనఁగు నొకయున్నచానునైనఁ దిన్నగ వర్ణింపనేరరు. దీనికిఁగారణ మభ్యాసము లేకుండుటయే గాని శక్తి లేకపోవుట కాదు.

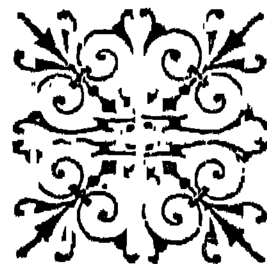
జపానుదేశముంగూర్చి యీయంశముల నాలోనే నొకమారుదలపోసికొనుచుండగ, "Peeps at many lands. Japan by John Finnemore" అను గ్రంథము 1909సంవత్సరమున ప్రవేశపరీక్షకు బఠనీయగ్రంథమయి నాతమ్మునిచేత నుండఁగాంచి దానింజదివి చూచితిని. జపానుయొక్క సాంఘికచరిత్ర దానిలోఁ గొంతవిపులముగ వర్ణింపఁబడినట్లు నాకుఁ దోచుటయే గాక యాదేశపుటాచారములకును మనయాచారములకును జాలవిషయములందుఁ బోలిక గనిపించుటచే దాని నాంధ్రీకరించు

దమను నభిలాష తోడనే పొడమినది. కాని వెంటనే యాపని నెఱవేర్చుటకు సేవావృత్తి నున్నవాఁడ నగుటయేగాక యొక్క చోట స్థిరముగ నుండక యూరూరఁ బనిగలిగి సంచారము చేయవలసిన రై విన్యాసపరీక్షకుఁడనుగ నియమింపఁబడుటగూడ నపుడ తటస్థమగుటంజేసి నామనోరథము శీఘ్రముగ సిద్ధింపద య్యె. ప్రస్తుతము నాకుఁ గొంతయవకాశము కలిగినందున సం వత్సరమునుండి నామదినున్న యీప్సితము నెఱవేర్చుకొనఁగలి గితిని.

[ఇట్టిగుర్తులనడుమనున్న వాక్యములు నాయభిప్రాయములను దెలుపునవిగాని భాషాంతరీకరణములుగావని విన్నవించుకొనుచున్నాఁడ.]

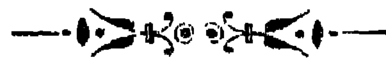
నందూరి మూర్తిరాజు,

20—6—[illegible]0.

శ్రీరామలింగేశ్వరాయనమః.

జపానుదేశసాంఘికచరిత్ర.

మొదటి ప్రకరణము.

సూర్యుఁ డుదయించుచోటు.

ఆశియాఖండమునకుఁ బూర్వపూర్వమున మనకతిదూరమున జపానుదీవులు గలవు. (జపాను) శబ్దమునకు సూర్యుఁ డుదయించుచోటని యర్థము. లోకమునకుఁ దూర్పుననుండి సూర్యుఁ డుదయించు ప్రదేశమయి యుండుటంబట్టి దాని కానామ మెంతయుఁ దగియున్నది. [జపానుశబ్దమునకు (స్వభాను) అను సంస్కృతశబ్దమును వాడిన బాగుగా నుండు నని నాయభిప్రాయము. కొందఱుపండితులతో నాలోచింపగా వాడవచ్చునని యనుమతించిరి.]

జపానుదేశస్థుల కేతనములపైని నాకసకలదిశలకుఁ దన తేజఃపుంజమును వ్యాపింపఁజేయు లేఁతసూర్యుఁడు లిఖింపఁబడి

యుండును. మొన్న మొన్న రష్యాదేశస్థులతోఁ బోరి జపానీయులు గాంచిన ప్రసిద్ధవిజయమునాఁటినుండియు నీధ్వజము శాశ్వతమైన ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

కొన్ని విషయములలో నీజపానులు తమమిత్రులు, చుట్టములు నగునాంగ్లేయులతోఁ దమ్ముఁ బోల్చుకొనఁ గుతుకపడుచుందురు. బ్రిటను దేశ మైరోపాఖండమునకు సముద్రతీరమున నున్నకొన్ని ద్వీపముల సమూహమయి యున్నట్లు జపాను ఆశియాఖండమునకు సముద్రతీరమునఁ గొన్ని ద్వీపములసమూహమై యున్నది. జపానులును హూణులవలెనే నేలమీఁదను నీటిమీఁదనుగూడ నసమానమైన యుద్ధము లొనరించి యందు నిందునుగూడ ధీరులు శూరులు, నని పేరు వడసిరి. ఇట్టికారణములను బట్టి తమదేశమును ప్రాక్సముద్రమందలి బ్రిటననియుఁ దమ్ముఁ బ్రాచ్యాంగ్లేయు లనియు జపానులు పిలుచుకొన నభిలాషపడుచుందురు.

జపానుదేశము కడువింతగను అతిశీఘ్రముగను, లోకములోనిగొప్పదేశములలో నొకటిగ వృద్ధిజెందినది. ఏఁబదియేండ్లకుముందు జపానుదేశమెట్టిదో లోకమెఱుంగదు. వారితరులను దమదేశమునకు రానిచ్చెడువారు గారు. కాఁబట్టి జపానీయులనుగుఱించియు, వారియాచారాదులనుగుఱించియు నేమియుఁ దెలియకుండెను.

అప్పుడు వారినావికాబలము కొన్నిపడవలుమాత్రముండె ను. నేఁడో యినుపయోడలుఁగలగొప్పదండును వానినినడుప నాంగ్లేయులకుఁ దీసిపోనిచాతుర్యముగలనావికానాయకులను గలిగి శోభిల్లుచున్నది. మున్ను వారికాల్బలము రెండుకత్తులును విల్లమ్ములును దాల్చెడుకొన్నిపటాలములు మాత్రమే. ఇప్పుడు వారిబలములు లోకమున కద్భుతముఁగలిగించుచు నత్యంతనవీన ములయిన యాయుధములతో శోభిల్లుచు నెంతటిగొప్పదేశము వారును వారితో వైరమనిన నడలుపుట్టించుచున్నవి.

ఏఁబదియేండ్లక్రిందటఁ జపాను సామంతరాజులపరిపాలన మున నున్నది. అందుఘనులను ‹డైమియో›, లని పిలిచెడువా రు. అట్టిప్రతివానికి నొక్కొక్కకోటయుఁ గొంతసైన్యము నుం డెడివి. వీరొకరితో నొక రొకతెగక కలహించుచు వారిసాము రాయిలును వీరి‹సామురాయిలును›, నిత్యముబోరాడుచుండెడి వారు. ‹సాముౘాయి›, యనివారిసైన్యమునకుఁ బేరు. జపాను కాలమున ‹రోజెస్›, యుద్ధముల కాలమునందలియాంగ్లేయదేశ మును బోలియుండెను. ఈకుటుంబకలహములు ప్రబలయుద్ధము లయి పోరులు జరుగుచుండెను. అదియంతయు నిప్పుడు నశించి నది. అప్పటిడైమియోలిప్పుడు తగుపెద్దమనుష్యులుగా నుండిరి. సామురాయిసైన్యములు నిర్మూలము లయినవి. ఇప్పుడు జపాను

ఐరోపా దేశములవలె న్యాయాధిపతులు (Judges) ఆరక్షక భటులు (Police) న్యాయస్థానములు (Law Courts) కలిగి పాశ్చాత్యపద్ధతులమీఁదఁ బరిపాలింపఁబడుచున్నది. జపానీయులు తక్కిన దేశములలోఁ దమదేశముయొక్క ఘనతను స్థాపించుటకు ముందునకు వచ్చినప్పుడు సాధారణ ప్రయత్నములను జేసియుండ లేదు. చేపట్టిన కార్యమును సాధించి తీరవలెననుదృఢనిశ్చయములో బయలువెడలి యొక్కమారన్నిఁట ఘనులయిరి. నవీనోద్యమములయందును శోధనలయందును బూనిక కలిగి ప్రవేశించిరి. ఇనుపదారులను విద్యుత్తంత్రులను నెలకొల్పిరి. బ్యాంకులు(నిధులు) వేర్ హౌసులు (సరకుకొట్టులు) మిల్సు (తిరుగలియంత్రములు) ఫ్యాక్టరీలు (కర్మశాలలు) వినిర్మించిరి. వంతెనలను గట్టి ఘంటాపథంబులను వృద్ధిచేసిరి. న్యాయస్థానములను బ్రజాపరిపాలనసంఘములను నేర్పఱచుకొనిరి. ప్రజాపరిపాలన సంఘమునకు సభ్యులను బ్రజలే యెన్నుకొనుచుండిరి. ఎచ్చటఁ జూచినను వార్తాపత్రికలు వర్ధిల్లుచున్నవి.

జపాను మిగుల రమణీయమయిన దేశము. అందుఁగలచక్కనిపర్వతములనుండి యిర్వాకల నదులు ప్రవహించుచు నసమానమగు నెత్తైనగుట్టలనుండి జలపతనములుగాఁ (Water falls) బడుచుండును. ఆపర్వతములక్రింద ఫలవంతములయిన సమప్రదేశ

ములును లోయలును గలవు. వానికా కొండలనుండి ప్రవహించునదులు నీటివసతిం గలిగించుచుండును. కాని పర్వతము లెక్కువగాను సమప్రదేశము తక్కువగాను నుండుటచేతఁ గొలఁది భూమిమాత్రమే వ్యవసాయయోగ్యమయి జపానునకుఁ బేదరికముఁ దెచ్చుచున్నది. అందలిశీతోష్ణ స్థితియును ఆగ్నేయదేశపు స్థితినిఁ బోలియుండును. కాని యందలి వేసవి యుష్ణతరముగాను, శీతము కొన్ని తావుల శైత్యతరముగాను నుండును. అందలిపర్వతములలో నగ్నిపర్వతములు మెండుగా నుండును. వానిలోఁ గొన్ని యిప్పటికిని బగులుచుండును. అందుచేఁ దరుచు భూకంపములు పుట్టుచుండును. ఒకొక్కప్పుడీభూకంపమునలన మిక్కుటమయిన హానిగలుగుచుండును. 1871 సంవత్సరమునఁ గలిగినభూకంపమునకు 10000 జనులు మడసిరి. 20000 మందికిఁ గాయములు తగిలినవి. 130000 యిండ్లు నశించినవి.

జపానునందలి యత్యున్నతమగునపర్వత మతిరమణీయమయినదిగ గూడ నుండును. దానియందు జపానీయులకు మిక్కిలి ప్రేమ. వారు దానిని బుణ్యనగముగా భావింతురు. దానిపేరు ఫ్యూజిసాన్ (Fujisan) లేక ఫ్యూజియామా. అది సముద్రమునకును, రాజధానిపట్టణమగు టోకియోకును సమీపమున నున్నది. దానియాకారము మిక్కిలిచక్కని కోనువలె నుండి,

13000 యడుగులపొడవున నాకాశము నొరయుచుండును. సముద్రముమీఁదనుండి చూచువారికి మనోజ్ఞముగఁ గనిపించుచుండును. తీరముకంటెను నగరముకంటెను మున్ముందు తెలతెల మెరయుచుండుటచేఁ జుట్టుపక్కల నేమియు లేక, దాని మొదలెచ్చటనో తెలియక, పొడుగైన దాని శిఖరమాత్రము ప్రయాణికునికి సముద్రముమీఁదికిఁ గానవచ్చును. జపానులు ప్రకృతిసౌందర్యమందతిప్రేమ కలిగినవారగుట, వారు ఫ్యూజియామను బూజింతురు. అచ్చటిచిత్రకారులు విసుగులేక సదా దానిఁ జిత్రించుచుందురు. దానిచిత్రపటములు దేశదేశములందుఁగూడ వ్యాపించియున్నవి.

రెండవ ప్రకరణము.

బాలురు—బాలికలు.

బాల్యము జపానునందున్నంతసుఖకరముగ నేదేశమందు నుండదు. తల్లిదండ్రులు వారియందత్యాసక్తిఁగొని పెంచెదరు. అందుచేత వారు మిక్కిలి మంచివారగుచున్నారు.

ఇది యతిశయోక్తిగాఁ గాన్పించినను కేవలము వాస్తవముగాని స్వవము కాదు. ఈజపానుదేశమందలిబాలురును బాలికలును పెద్దవారివలె నెమ్మదియును, శాంతమును, గలిగి వర్తింతురు. తెలిసికొనుశక్తి యుదయించినతోడనే వారి కుల్లాసవిషాదముల నడచిపెట్టుకొనుట యభ్యాసము చేయఁబడును. వారికిఁ బాధ కలిగి దుఃఖపడునప్పుడయినను వారేడ్చుటగాని ముఖవికారమున దానిఁజూపుటగాని జరుగదు. మఱియు నిట్లే వారు సంతోషముతో నున్నప్పుడు దానినిఁ బకపకనవ్వుటవలనఁగాని యుడావడివలనఁగాని వెల్లడిచేయరు. అట్లు చేసిన నది మోటుగా నెంచఁబడును. ఇట్టికట్టుబాటులలో మెలఁగుటవలన జపానుబాలికలును బాలురును, మిగుల నెమ్మది, శాంతము, గౌరవము, మర్యాద, విధేయత, మొదలగుసద్గుణములు గలిగి యెల్లప్పుడును బ్రతివారియెడలను గౌరవము జూపుచుఁ జిఱునగవు మొగములఁ దోలుతాడ సందఱకు ముచ్చటఁగూర్చుచుందురు.

బాల్యమున బడికిఁ బోకుండనుండుకాల మంతయు వారు విచ్చలవిడిగా నాటలాడుచు శైశవక్రీడలం దేలుచుందురు. పల్లెలయందును బట్టణములయందునుగూడ వీథులే వారికాటచోటులు. వారావీథులలో, బంతులాటలు, గాలిపడగలు, బొంగరములులోనగునాట లాడుచుందురు.

ప్రతిబాలికయుఁ దనతోఁబుట్టువగుపిల్లవానినో పిల్లనో తనవీపునఁ గట్టుకొని యుండును. ఎక్కడనో భాగ్యవంతులఁదా దులుతప్ప పిల్లలను జంకనెత్తుకొనువాడుక జపానునందు లేదు. పసిబిడ్డను తల్లిగాని యక్కగాని యొక శాలువతోఁ దనమూపునఁ గట్టుకొనును. అదియే యాపసిబిడ్డకు మంచముగను నుయ్యాలగను గూడ వినియోగించును. ఇట్లు వీపునఁ బిడ్డయున్నప్పటికి నా బాలిక కది యాడుకొనుటకు లేశము నాటంకము గలిగింపదు. అది యిటునటుఁ బరుగులెత్తుచు, స్నేహితులను దరుముచు ఖేలనము గావించుచుండ మూపుననున్న పసికూన ప్రక్కలకు గూగులాడుచు దొర్లిపడునో యనునట్లుండును. గాని యదియేమియు బాధనొందక తృప్తికలిగి తననల్లనిచిన్న కన్నులఁ దెరచి యాటలనుజూచుచుండును. లేదా చూచిచూచి చల్లగ నిద్రవోవును.

దుస్తులను ధరించుటయందు బాలురును బాలికలు నొక్కరీతి నుందురు. అంతియగాక వారు సొగఁదమతల్లిదండ్రులవలె దుస్తుల ధరింతురు. జపానునందుఁ బిల్లలకు వేఱుఁజేకముదుస్తు లేదు. పెద్దవారు ధరించురకముదుస్తులే పిన్నవారికై చిన్నవిగాఁ జేయఁబడును.

వారిదుస్తులలోఁ బ్రధానమైనది 'కిమోనో', యనఁబడు నొక వదులైన యంగీని " ఓబీ " యనఁబడు

నొకదట్టితో శరీరమునకుఁ గట్టుకొందురు. ఓబీని ధరించుట జపాను బాలిక కెంతో సంతోషము. భాగ్యవంతులపిల్లల యోబీలు విలువగలపట్టుతోడను, సరిగతోడను నేయఁబడును. పేదలు దానిని తమస్థితికిఁ దగినంతవిలువగలదానిగఁ జేసికొందురు. దుస్తులతరువాత బాలికలకుఁ దమతలలయందు ధరించునగలు ప్రేమాస్పదములు. వారినల్లనికురులపై పవడము, కూర్మకర్పరము (Tortise shell) లోనగువానితో నమర్పబడిన సూదులు (Hair pins) దువ్వెనలు మొదలగుచక్కని జిలుగు చెక్కఁబడినయాభరణములను వారు పెట్టుకొందురు.

బాలురయోబీ పనికుపయోగించునదియై బాలికలదానివలె నంతవిలువగలిగినదియై యుండదు. మిక్కిలి చిన్నతనమున బాలురదుస్తులు పసుపుపచ్చగాను, బాలికలదుస్తులు యెఱ్ఱగాను నుండును. అయిదేండ్లువచ్చినతరువాత బాలుఁడు "హాకామా" యనుదుస్తును ధరించి మురియుచుండును "హాకామా" యనునది యొకరీతి పట్టుపరాయి. దానిని లోపలియంగికి మారుగాఁ బురుషులు ధరియింతురు. అయిదేండ్లు వచ్చినతరువాతఁ బ్రతి బాలుని నంతవఱకుఁ దన్నుఁగాపాడినదయామయుఁడైనయీశ్వరుని యాలయమునకుఁ గొనిపోయి మ్రొక్కింతురు. అప్పటికిఁ దనహాకామా చెంగులుగరగర చప్పుడుచేయుచుండ నొయ్యార

ముగఁ జనునప్పుడు తనకుఁ బసితనము పోయి పెద్దవాఁడ నగు చున్నానని బాలుఁడు గోటుపడుచుండును.

పాదములకు 'టాబీ' లను దొడుగుకొందురు. టాబీలు దళసరి తెల్లగుడ్డతోఁ జేయఁబడినమేజోళ్లు. వానియందుఁ బొటన వ్రేలు దొడుగుటకు వేఱుగా నొకభాగముండును.

ఇవి బయటికిఁ బోయినపుడు మేజోళ్లుగాను, ఇంటియందు బైజార్లుగాను వినియోగించును. జపానీయులు బూట్సును వాడుక చేయరు. వారు బయట నడుచునప్పు డెత్తయిన కఱ్ఱచెప్పులను దొడిగి యింటికిఁ జేరినతోడనే వానిని గుమ్మముకడ విడిచి టాబీలతో నిల్లు ప్రవేశింతురు. దీనికిఁ గారణము మన కు దరువాత తెలియును. జపానుదుస్తులకుఁ జేబులు లేవు. వారు కూడఁ బట్టుకొనివెళ్లవలసినవస్తువులను దట్టీలోగాని కిమోనో చెంగులలోగాని దోపుకొందురు. కిమోనో చాలపొడవుగా నుండి యనవసరమైనవస్తువులనుగూడఁ గొంపోవుటకుఁ జాలినవై శాల్యము గలిగియుండును.

కాని సొగసైనకిమోనోలును విలువగలిగినరోబీలును భాగ్యవంతులకేగాని పేదలకుఁ ధరింప వీలులేదు. పేదలదుస్తులు మిగుల సామాన్యముగా నుండును. కూలివాండ్రు వేసవి యందించుమించు దుస్తుల ధరింపక దిగంబరప్రాయులయి

యుందురు. పొట్టిపరాయిని మాత్రము దొడుగుకొందురు. కాని పోలీసువారు దంతదూరమున నగపడినతోడనే యడావడిగ నీలి రంగునూలుకోటును పైనఁగప్పుకొందురు. ఎందుచేతనన సరియైన నదుస్తు ధరించనివారినిఁ బట్టుకొనుటకుఁ బోలీసువారి కుత్తరువులు గలవు. కూలీలలో నాఁడువాండ్రు నూలుకిమోనోలను ధరింతురు. నలువదియైదు "సేనులు", అనగా రమారమి రెండుషిల్లింగులు లేక రు ౧—౪—౦ లకు వారి యాలుమగల కిరువురకు వారికిఁ దగినచక్కనిబట్టలు దొరకును.

మూఁడవ ప్రకరణము.

బాలురు—బాలికలు (శేషము)

జపానుదేశపుబాలికలును, బాలురును బడికిఁ బోయినతోడనే గురువులకు నమ్రులయి నమస్కరించి దీర్ఘనిశ్వాసమును బీల్తురు. ఇది వారికిఁ గలగాఢమయినగౌరవమునకు గుఱుతు. ఇందుకు మారుగఁ గురువులు ప్రతినతు లిడి మర్యాద చేయుదురు. తరువాత పిల్లలు తమతమస్థానములం దాసీనులయి పాఠములను జదువుకొందురు.

వారి పుస్తకములు [illegible] నుండును. వానియందలి యక్షరములు [illegible] తల క్రిందుగా ముద్రింపబడి యుండును. [illegible] యుండిన బుస్తకమునకుఁ [illegible] జదువవలయును. మఱియు [illegible] టకు మాఱుగా [illegible] పంక్తులు [illegible] వ్రాయుబడును. దీని నంతయు [illegible] త్యద్భుతముగా [illegible] లురు కలముల [illegible] గించెదరు. ఆకుంచెలను [illegible] చేతి నైపుణ్యముల నారంభించి [illegible] లు వ్రాయుచుఁ బుటను [illegible] ఉత్తరములపైన [illegible] దల క్రిందుగఁ [illegible] ష్యుని పేరుతో [illegible] చంద్రపురంతాలూకా [illegible] రాజుగారు అని వ్రాయుదురు. [illegible] ములను వ్రాయువారు [illegible] లదు.

ఒకవిశేషము గలదు. జపానుపిల్లలు బడియందు నేర్చుకొన్నన్నివిషయములింటికడఁగూడ నేర్చుకొందురు. ఇంటివద్ద తల్లిదండ్రులు వారికి మర్యాదలును సత్ప్రవర్తనమును జక్కఁగ శ్రద్ధతోఁ జెప్పుదురు. ఇతరులయెడల నడువవలసిన విధానము జపానునందు సులభముగఁ బట్టువడు నది కాదు. వారిస్వభావము, నెమ్మది, మర్యాదయు మనకు దెలిసినట్లుండియుఁ జాలదు అచ్చటినడవడి యెంతయుఁ గ్లిష్టమయినయాచారములతోఁ గూడియున్నది. ఎన్నిసారులు వంగినమస్కరించవలెనో యనియెట్లు చేయవలయునో యని యంతయుఁ జక్కఁగా నుండును. అధికులకు న్యూనులకు వేఱువేఱురీతిగ వందనములు సేయవలయును. స్థితిగతులనుబట్టియుఁ దర్జానుబట్టియు నొకేని వేఱువేఱువిధముగఁ జేయవలసియుండును. ఒకబాలిక అతిథికిఁ దేనీళ్ళగిన్నె నిచ్చువిధమునుబట్టి యామె యేతరగతిలోనిదో తెలియవచ్చుచుండును. కడుచిన్ననాఁటినుండియుఁ బిల్లలకీయాచారములు గఱపఁబడుటచే వారెన్నఁడు నందుదప్పరు.

పసిబిడ్డలకు నడచుట, వంగినమస్కరించుట, పెద్దలకు సాష్టాంగము చేయుట, చేసితిరిగిలేచుట, యివియన్నియు నెంతో ముచ్చటగఁ దాధరించిన కిమోనోచెంగులు చెదరనైనఁ జెదరకుండఁ జేయఁబడును.

ఒకరికడ నెట్లు కనిపెట్టియుండవలయునో, గదిలోఁ బ్రవేశించుటయెట్లో, ఏదేని వస్తువును పైనఁబెట్టవలయునన్న నెట్లో, ఏదియైన నాహారపదార్థమును సరియైనపద్ధతి ప్రకారమెట్లందీయవలయునో, యివియన్నియు బిల్లలకు నేర్పఁబడును. ఒకజపాను షాపులోనికిఁ గొన్నివస్తువులను గొనఁబోయిన యొకలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. షాపులోని కతఁడు ప్రవేశించినతోడనే యజమానియు నాతనిపుత్రకళత్రాదులు నతనికి నమస్కరించిరట. రెండేండ్లపిల్లవాఁ డొకఁడు, తనసోదరివీపున నిద్రించుచుండె నీపెద్దమనుష్యునికి వందనమాచరించుటకు వానినిగూడ లేపిరి. ఆబిడ్డ ఉలికిపడ్డనైనఁ బడక, యేడువక, నెమ్మదిగ లేచి తన్నెందులకు లేపిరో తెలిసికొని క్రింద నిలిచి తనతల్లిదండ్రు లెట్లు నతిఁ జేసిరో యారీతిని సరిగఁ దనఫాలమును భూమిసోఁక నమస్కరించెను. ఇదియైనపిమ్మటఁ దనసోదరిమూపుపైన శాలువలోఁ బండుకొని నిముషములో మఱలనిద్రించెను.

పువ్వుల నమర్చుట, వానితో నలంకారములను జేయుట, బాలక లింటనేర్చుకొను విద్యలలో ముఖ్యమయినవి. జపానీయులగృహములలోఁ బ్రతివస్తువులు మిక్కిలి చక్కఁగఁ నమర్పఁబడి చుట్టునున్న వస్తువులతోఁ జెలిమిసేయుచుండును. ఒకపింగాణిగిన్నెలోఁ బూలగుత్తి నమర్పవలెనన్న దానికెంతో యాలోచనయును, జాగ్రత్తయును, గావలయును. పువ్వులను పూలగుత్తులను

మిగులరమణీయముగ నమర్చువిధానము పిల్లలకు శ్రద్ధతో నేర్పఁబడును. పనియందుచాతుర్యమును సంపాదించుటకుఁ బెక్కుగృహములం దాయావిధానములును, బొమ్మలును, గలపుస్తకములుండును. ఈవిద్యయందు నేర్పును, అభిరుచియును జపానీయులందందఱికిని నిరుపేదలకుఁగూడ సామాన్యముగఁ గలవు. ప్రసిద్ధికెక్కినయొకశిల్పి యిట్లువ్రాయుచున్నాఁడు.

"ఈజపానీయులసహజమయినశిల్పవిద్యానైపుణ్యము నాకీక్రిందిరీతిని గోచరించినది. నాకడఁ గొన్నివిసనకఱ్ఱలు గలవు. వాని నేనొకనాఁడు గోడ కమర్చుచుంటిని. నాతోఁగూడ జపానునౌకరొకఁడు కలఁడు. నేనాపనిని జేయుచుండ నాకుఱ్ఱవానికదియంతగా రుచియింపనట్లు వానిముఖవికారమున నాకుఁ దోచినది. రానురాను వానికాయతృప్తి మిక్కుటమయినందున దానికిఁ గారణమేమని నేను వాని నడిగితిని. అందులకు వాఁడు నేనమర్చెడుపద్ధతి తనకు నచ్చలేదని నిష్కపటముగఁ బల్కెను. అట్లయిన నాతోఁ జెప్పవేమి యని నేనడుగ వాఁడు "నీవింగ్లండునుండి వచ్చినశిల్పివి. అట్టివానితో నేఁజెప్పరా"దని నుడివెను. కాని నేను వాని హెచ్చరించి నీయిచ్ఛవచ్చినట్లు వాని నమర్చుమని నియోగించిన వాఁడట్లొనరించుటయు నేను దానినుండి చక్కనిపాఠమును నేర్చుకొంటిని. వాని కాపని రెండుగంటలు

పట్టినది. అట్లుముగించినతరువాత నది యెంతో చిత్రముగ నుండెను. ఏది యెక్కడ నుండవలెనో యచ్చట నుండెను. దీనిని గదిపినను అంతకును భంగముగలుగునట్లున్నయు నుచితస్థానములయం దుండెను. నేను నమ్రుఁడ నయి యాపాత్రను చూచితిని జపానుదేశస్థులకు శిల్పకౌశల్యము సహజమనియు, వారియందావిద్య జీవకళలతో నున్నదనియు మునుపటికంటె గట్టినమ్మకము గలిగినవాఁడ నైతిని. "

నాల్గవ ప్రకరణము.

బాలుఁడు

జపానుదేశపుబాలుఁ డింట నిరంకుశాధికారమును గలిగియుండును. అందలిస్త్రీలస్థితి తక్క సర్వప్రాగ్దేశములందువలె నుండును. బాలుఁడుచిన్నతనమునుండియును పెద్దవాఁడైనతరువాతను భార్యమీఁదను సోదరీజనంబులమీఁదను నిరంకుశాధికారమును జెల్లించుచుండును. ఇప్పుడిప్పుడు పైతరగతులలోనిజనులుమాత్ర మంతకంటెఘనముగఁ జూడఁ బ్రారంభించుచున్నా రనుట

నిశ్చయము. భాగ్యవంతులయిండ్లలోని స్త్రీలు బాగుగ విద్య నేర్చి పశ్చిమఖండమువారివలె దుస్తులను ధరించి వారియాచారముల నవలంబించుచున్నారు. వారు తమభర్తలతో భోజనమునకుఁ గూర్చుండుట, బండ్ల నెక్కుట, లోనగుపనులను జేయుచున్నారు. వారిని పురుషులు ఆంగ్లేయస్త్రీల నాంగ్లేయపురుషులు చూచినట్లే చూచుచున్నారు. కాని మధ్యతరగతులయందును, అధమజాతులయందును పూర్వపుపద్ధతులే యింకను నిలిచియున్నవి. స్త్రీ కేవలము దాసీప్రాయముగ నుండును. గొప్పకుటుంబములలోఁగూడఁ బైన నాంగ్లేయాచారములు గనిపించినను, ఇండ్లలో మాత్ర మింకను పూర్వాచారములే యనుసరింపఁబడుచున్న వని చెప్పఁబడును. పశ్చిమదేశపురీతి వస్త్రముల ధరించి బయట నాదేశపుస్త్రీవలెఁ గౌరవింపఁబడినను నిభార్య యింటికిఁ జనినతోడనే యాదుస్తులను విడిచి కిమోనో, ఓబీ, ధరించి మున్ను దనయమ్మమ్మవలె భర్తకుఁ బరిచర్య సేయుటయే గౌరవముని భావించును.

జపానుదేశమునఁ బురుషునికి ప్రాముఖ్యత యెక్కువగుటకుఁ గారణము వారిమతాచారములు. వారికర్మలలోఁ బ్రధానమయినది పితృపూజ. పితృదేవతలను వారు కులదైవముగాఁ గొలుతురు. అందుచే బురుషులనుమాత్రమే పూజింతురు.

గతించినస్త్రీల కెన్నఁడును వారు శ్రాద్ధమును బెట్టరు. ఆస్తి మగవాఁ డ పురుషవారసులకే సంక్రమించును. కాఁబట్టి జపానీయుఁ డెప్పుడును దనయాస్తిని బొందఁగలపుత్రసంతానమునకై యెదురు చూచుచుండును. గనుక వారిలోఁ బుత్రజననము మిగులసంతోషకరము. ఇట్లని బాలికలను నిరసించుటగాని చీనాదేశములో వలెఁ జంపివేయుటగాని జరుగునని మనము తలంపరాదు. అట్లెన్నఁడును జరుగదు. ఆఁడుబిడ్డకూడ మగబిడ్డవలెనే మిక్కిలి ప్రేమతోఁ జూడఁబడును. కాని వంశమున కంతప్రధానముగాఁ బరిగణింపఁబడదు.

మూఁడేండ్లప్రాయమున బాలుని దేవాలయమునకుఁ గొంపోయి మ్రొక్కింతురు. పిమ్మట నైదేండ్లు వచ్చినతరువాత మరల నాలయమునకుఁ దీసికొని వెళ్లెదరు. ఈదినమునయోఁట నాతఁడు పురుషచిహ్నమయిన (హాకామా)ను ధరించి మగవాఁ డనైతిననుకొనును. ఈప్రాయము మొదలుకొని సంపదగలుగు వారు తమబాలుని బడికిఁ బంపి యున్నతవిద్యను జెప్పించెదరు. పేదవారలు పొట్టపోసికొనుటకుఁ బాటుపడనేర్తురు. ఐరోపా నుండి జపానునకుఁ బోయి చూచిన ప్రయాణికుల కందఱకు నచటిచిన్నపిల్లలు చేసెడుపనులనేర్పు మిగుల వింతను గలిగించును. పసిపిల్లలు పుస్తకములకు బైండుకట్టుట, కాగితపులాంతరులను జేయుట, వానిపైఁజిత్తరువులను వ్రాయు

ట, పింగానిగిన్నెలను జేయుట, సంవత్సరాదినాఁడు దయ్యములుపోఁకకుండ నిండ్లముందు వ్రేలాడఁగట్టుగడ్డిపగ్గములను పేనుట, చాప లల్లుట, మొదలగు లెక్కలేనిపనులను జేయుచుందురు. దంతముల సమర్చుపని నేర్చుకొనుచుండుపిల్లలఁ జూచుట కెంతో వినోదముగ నుండును. జపానుదేశమునందు దంతపుపనివాఁ డేయుపకరణము నక్కఱ లేకయే పుప్పిపన్ను లోనగువాని నతిసుకరముగఁ దన వ్రేళ్లతో నూడఁదీయఁగలఁడు. వాని శిష్యులాపని నొకబల్లకు గ్రుచ్చఁబడిన మేకులనూడఁదీయుట మూలమున నేర్చుకొందురు. మొదట సత్తుమేకులతోఁ బ్రారంభించి తుదకుగట్టిగా కొయ్యలో దిగఁగొట్టఁబడినయినుపమేకుల నూడఁదీయఁగలుగువఱకు నేర్చుకొందురు.

తరుచు వారికి సెలవులు దొరకుచుండును. జపానీయులకుఁ బెక్కుపండుగలు గలవు. అవి వచ్చినప్పుడు తల్లిదండ్రులును బిల్లలునుగూడ తమతమవ్యాపారములను మాని వినోదమునకై యేదేనియొకతోఁటకుఁగాని యాలయమునకుఁగాని పోవుదురు. వారికి జండాలపండుగయనియొకగొప్పపండుగగలదు. అదియైదవ నెలయందైదవదినమున వచ్చును. దీనినిగుఱించి మఱల ముందు చెప్పుకొందము.

ప్రతిబాలునికిని పితృభక్తియు, రాజభక్తియు, విధాయకధర్మము లని చిన్ననాఁటనే బోధింపఁబడును. జపానులదృష్టి యం దీధర్మము లన్నిఁటికంటెను ప్రథమగణ్యములు. ఎట్టిదైన నుపేక్షింపవచ్చునుగాని యీధర్మములనుమాత్ర మెన్నఁడు మఱవరాదు. శైశవమునుండియు వానికిఁ దల్లిదండ్రుల సంరక్షణకై యసాధారణములయినకార్యముల నొనర్చి యనేకకష్టముల పాలయినబాలురకథలు కరతలామలకములుగ నేర్పఁబడును. “ఇరువదినలువురుసత్పుత్రు” లని యొక గ్రంథము కలదు. దాని యందు సత్పుత్రులచరిత్రము లనేకములు వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఆ గ్రంథము జపానునం దింటింట నందఱు బఠింతురు.

జపానునుగుఱించి ప్రమాణికుఁడైన ప్రొఫెసరు ఛాంబర్లేను కొన్ని యుదాహరణములను జెప్పియున్నాఁడు. అవి విరుద్ధముగాఁ దోఁచును. వాని నీ క్రింద వివరించుచున్నాఁడ. “ఒకసత్పుత్రునికి సవతితల్లి యొకర్తు కలదు. ఆమె మిగుల క్రూరురాలు. ఆమెకుఁ జేపలయందు మిగుల నభిలాష. చెరువులన్నియు గడ్డకట్టి మంచై పోవుటచే నెచ్చటను మత్స్యములు లభింపవయ్యె. ఆమె క్రూరురాలయి తన్నెంత బాధించినను నోర్చుకొని యాయుత్తమపుత్రుఁడు చేఁపలకై చెరువునకుఁ బోయి యామంచుమీఁద దిగంబరుఁడై పరుండెను. అతనిశరీరోష్ణముచే మంచు కరగినందున

లోననుండి రెండుచేప లూపిరివిడుచుటకుఁ బైకివచ్చినవి. వానిం బట్టి తెచ్చి యాబాలుఁడు తనసవతితల్లికిచ్చెను ,, ఇంతకంటెను జిన్నవయస్సుగల యింకొకబాలుఁడు దనతల్లిదండ్రులకు దోమల బాధ దప్పించుటకుఁ దాను రాత్రియెల్ల వస్త్రవిహీనుఁడై నిద్రించి దోమలన్నియు, దన్నుకుట్టునట్లు జేసికొని తల్లిదండ్రులకు సుఖనిద్రఁ గలుగఁజేసెనఁట!

మూఁడవవాఁ డింకొకఁడు తనతల్లిని బోషించుటకుఁ గొడుకును జంపసంసిద్ధుఁడు కాఁగా భగవంతుం డనుగ్రహించి వానికి బంగారుతో నిండినయొకబిందె నిచ్చెనఁట! దానితో నాకుటుంబము కలకాలము సుఖముగాఁగాలక్షేపము సేయఁగలిగి రఁట! «రోకేయిషి" యనువానికథ యన్నింటికంటెను విరుద్ధముగ నున్నది. ఈతఁడు వయసున డెబ్బదియేండ్లవాఁడయ్యెను తొంబదియేండ్లుగల తనతల్లిదండ్రులు ముసలివారమైతి మని వగవకుండఁదాను పసిబిడ్డదుస్తుల ధరించి నేలఁ బ్రాకుచుండెడివాఁడఁట! ఇంతపసిబిడ్డ యుండగఁ దామెట్లు ముదుసలివార మని తల్లిదండ్రులనుకొనుట కాతఁ డట్లు చేసెనఁట!

జపానీయునకు రాజభక్తి మిక్కిలి ముఖ్యమయినది. ఏమనిన—దానియందు దేశభక్తి కూడఁ గలదు. తన ప్రాణము తన దేశముదనియాతడు తలంచుటచేత దేశముకొఱకుఁ బ్రాణము

ర్పించుటకు సిద్ధముగా నుండుటయే కాక యర్పించునంతను గర్వ పడుచుండును. ఇది మొన్నటి రష్యాయుద్ధములో స్పష్టముగ నిదర్శనమై కనబడినది. అనేకమారు లనేకపటాలములు నిశ్చ యముగ మృత్యుముఖమునఁ బ్రవేశింపవలసిన స్థానము. ఒక్కఁడును సంశయింపరైరి. ఒక్కఁడును గలయుండైన సహితేయుతోఁ దలంప రైరి. ప్రతిపంక్తియు యుద్ధమునకుఁబోయి యొక్కఁడును మిగు లకుండఁ గడపటివాని "బన్జై" యనుయుద్ధప్రోత్సాహనినాదముఁ బోరి నుడిసిరి. ఇది పిన్ననాఁటినుండియు బాలురకుఁ బాఠశాలలో [illegible]ఱకును దేశముకొఱకును ప్రాణము లర్పించుట కర్తవ్యమని బోధించినసద్బోధకు ఫలము.

ఐదవ ప్రకరణము.

బాలిక.

జపానుదేశమునఁ బాలునిగుణములలోఁ బ్రధానమైన నది. విధేయతయైయుండును. ఇకఁ బాలికజీవిత మంతయు విధే యతయే గాని మఱియొకటి లేదు. శైశవదశ మొదలుకొనియు

నామె తనసంబంధులలో నెవ్వరో యొకరికి విధేయురాలయి యుండుట విధి. జపానుదేశమం దింటింటఁ బ్రతిబాలికయు గంఠ పాఠముగఁ జదివెడుగ్రంథ మొకటి కలదు. దానిపేరు "ఆన్నా దైగాకు" "స్త్రీలఘునతరమైనవిద్య" యని దానికర్థము. బాలికల కును స్త్రీలకును నది నీతిశాస్త్రమై యున్నది. స్త్రీ మగ్గురికి విధేయురాలయి యుండవలయు ననిదానిలోని మొదటిపాఠము. వివాహము కానప్పుడు తండ్రికిని, వివాహమైనతరువాత మగని కిని, కుటుంబమునందలి పెద్దలకును, వితంతువైనప్పుడు కుమా రునికి స్త్రీ విధేయురాలయి యుండవలయును. మనమనుస్మృ తియు నిట్లే బోధించుచున్నది. మూడేండ్లు వచ్చువఱకు జాపాను బాలికకు వివిధరీతులుగ క్షురకర్మను జేయించుచుందురు. మూ డేండ్లుదాఁటినతరువాతఁ జుట్టు నెమగనిత్తురు. ఏడేండ్లు వచ్చు వఱకు మెత్తనిపట్టు "ఓబీ"ని గట్టుదురు. ఇది శైశవపుదట్టి. ఏ డేండ్ల ప్రాయమునఁ దనుచును, విశాలమునగు"ఓబీ"ని,దాని కొక పెద్దపిల్లువంటియాకారముగలదుస్తును గట్టి ధరింతురు. అప్పటి నుండి యాబట్ట లన్నియు యథావిధి స్త్రీదుస్తులయి యుండును. ఇప్పు డామె మూజూమ్ లేక మూస్మె యని పిలువఁబడుచు నత్యుల్లాసముగఁ దిరుగుచుండును. ఆమె యెప్పుడును బెద్దదిగాఁ గనఁబడదు. ఏమన బాగుగ నెదిగినపిమ్మట నాలుగడుగులమెనిమి దంగుళములకంటె నెక్కువపొడ వుండదు. అయిదడుగులపొడ వున్న స్త్రీ జపానుదేశమున రాకుసియే.

వింతవింతరంగులుగలనీటుదుస్తులను గట్టుటకు జపానుకో డండ్ల కిదియే తరుణము. పెండ్లియయినతరువాత బహుశాంతమైన యుడుపులను ధరించవలెను. కొందరు మూస్మేలు (జపానుబా లికలు) కలిసి యేదేనియుత్సవమునకుఁగాని తీర్థమునకుఁగాని పో వుచుఁ జూడఁ జక్కనిపూలచెండ్లు గంతులు వేయుచున్నట్లు తోఁ చును. వారు, నలుపు, తెలుపు, నీలము, ఎఱుపు, పసుపు, మొద లగుసప్తవర్ణములవింతవింతచిత్రపుపూలతో నింపియుండినచిత్రవిచి త్రములయిన కిమోనోలను ధరింతురు. ఇట్లు పోవుచున్నప్పు డొక చిన్నజల్లు వచ్చినట్లైన వారందఱుఁ దమకిమోనోలను పైకిఁ గట్టు కొని లోనఁదాఁడిగిన క్రిందికిమోనోలు ప్రకాశమానమైనయెఱు పురంగుగలిగి యార్ద్రపుష్పవాటికవలెఁ గాన్పించును.

ఇవి వింతదుస్తులను ధరించుటకే గాక యాత్రలయాత్రములు తీర్థములు, మొదలగువినోదములఁ జూడఁబోవుటకుఁగూడఁ జపాను బాలికలకుఁ దరుణము. ఏమనిన వివాహమయినతోడనే చాల కాలమువఱ కామె కిట్టివినోదముల ననుభవించుటకు వీలు లేదు. తనకొడుకు కెవరైన కోడలు కాపురమునకు వచ్చి తనపను లన్నియు నామెపై వేసుకొనువఱకుఁ జపానుదేశమున నిల్లాలు గృహకృత్య ముల నెఱవేర్చుకొనుచు నింటనే యుండవలయును. తనస్థానము

నంబని చేయుటకుఁ గోడలు వచ్చినతరువాతనావె గుళ్లకు గోష్ఠుల ములకుఁ దీర్థములకు, సార్థములకు నాటకములకుఁ బాటలకుఁ బోవుటకు వీలుపడును.

జపానున వివాహము బాల్యముననే హిందువుల యభిప్రాయప్రకారమిది బాల్యవివాహములుగాని మన కవి ప్రౌఢవివాహములే జరుగును. బాలికకుఁ బదునాఱు, పదునేడువత్సరముల యీడునఁ బెండ్లియగును. ఇరువదియేండ్లవఱకు వివాహముకాకుండుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. వివాహముకాఁగానే బాలిక తల్లిదండ్రులనుండి పూర్తిగా విడిపోయి యత్తవారింటికేగును. ఇందుకు గుఱుతుగా నాబాలిక విచారసూచకమగు తెల్లకిమోనోను ధరించును. ఇంతేకాక పెండ్లికూఁతు రత్తవారింటికిఁ బోవునప్పుడు శవమును స్మశానమునకుఁ గొంపోవునప్పుడువలెఁ బ్రాయశ్చిత్తాగ్నులను వెలిఁగింతురు. ఆబాలిక నాఁటి నుండి పుట్టింటివారికి మృతసమాన యనియు, నింక దానిజీవితమంతయు నత్తవారింటఁ గడుపవలయు ననియు దీనిభావము.

వీరివివాహకర్మ యతిసూక్ష్మము. బహిరంగమయిన యుత్సవముగాని మతకర్మగాని లేదు. ఒక్కొక్కదానికి రెండు రెండు చొప్పున కొమ్ములుగల మూఁడుపాత్రములతో వధూవరు లుభయులు ముమ్మాఱుముమ్మాఱు మధుపానము సేయు

టయే ప్రధానమైనకర్మ. ఈపాత్రములలో 'సాకె' యను సుగంధమయిన యన్నపుసారాయమును బోయుదురు. ఇప్పటినుండి వధూవరు లొకరిసుఖదుఃఖముల నొకరు పంచుకొని యనుభవింతు మనుట దీనిభావము. ఇట్లు మధుపానము సేయుటతో వివాహము సరి. [వీరివివాహకర్మ మైగోపియనునికిండ్లకే సూక్ష్మమయినదిగఁ దోఁచినప్పుడు కర్మబాహుళ్యము గలమన కిట్లుగనిపించునో చెప్ప నక్కఱ లేదు. ఈవిషయమును స్త్రీయత్తవారింటికిఁ బోయినతోడనే పుట్టింటివా రామెను మృతసమానగ నెంచి యేడ్చి యపరకర్మవంటికర్మఁ జేయుటయు మనయాచారములకుఁ బ్రబలవిరోధమును గలిగియున్నవి. తక్కన స్త్రీధర్మము లన్నింటియందును మనకును జపానీయులకును జాలసంబంధము గనఁబడుచున్నది.]

ఇట్లు వివాహమయిననాఁటినుండి యాపడుచు తనసొగసుదుస్తులకును, ఆటపాటలకును, నీళ్ళు వదలుకొనవలెను. ఆమె ధరించువస్త్రములు పావురమురంగుగాని, బూడిదరంగుగాని కలిగి ప్రశాంతములయినయంచులతో మనోహరముగా నుండును. ఆమె యుదయమున లేచినతోడనే తలుపులను దెరువవలయును. ఈపని నామె సేవకులచేఁ జేయింపరాదు. అత్తమామలు దనయింట నివసించుచున్నప్పుడు వారికిఁ గావలసినపనుల

న్నియు నామె స్వయముగఁ జేయుట గౌరవాస్పదముగ నెంచు
కొనవలయును. ఆమె తనయత్తగారికి దాసివలె సేవలొనర్పవల
యును. ఇట్లింటపనులను నుదిగి చాకిరి చేసినయిల్లాలు తనకోడలు
వచ్చినతరువాత నామెపాలిటికిఁ బెద్దపులివలె నుండి పనులను జే
యించుచు నామెను దుఃఖములపాలు సేయుననుట వింతకాదు.
అత్తకు బానిసకాలము దాఁటిపోయినది. ఇప్పు డామె వేకువ
లేచి తలుపులు తెఱవ నవసరము లేదు. ఆమె పన్నెండి కోడలి
చే నుపచారములు చేయించుకొనవచ్చును. ఆమెయిష్టమువ
చ్చినట్లు అక్కడకు నిక్కడకుఁ బోవచ్చును. వినోదముల నన్నిం
టిని దాఁటిపోనీక యనుభవించును. ఇప్పటినుండి యామె మఱి
లసుఖపడుట కారంభించును.

అతివేగముగల ప్రవాహముతో జపాను నాక్రమించుచున్న
పాశ్చాత్య ప్రభావమునందర నీపద్ధతు లెందాక నిలుచు నని
యొకసంశయము కలుగుచున్నది. వేళ్లుపారి పాదుకొనియున్న
యాపద్ధతుల కిప్పటివఱకుఁ జలన మేమియుఁ గలుగలేదు. కాని
తననిండుజవ్వనమునాఁటి మేలుదినములను అత్తమామలకును
మగనిచుట్టాలకును బ్రతిఫలములేనిపరిచర్యలతోఁ గడుపుటకొల్ల
కజపానుబాలిక ముందుముందు తిరుగఁబడక మానదని తోఁచు
చున్నది. అయిన నిప్పటికిమాత్రము ప్రాచీనాచారములు
దృఢముగ నెలకొని యున్నయవి.

పూర్వము వివాహమైనప్పుడు స్త్రీని సాధ్యమైనంత వఱకుఁ గుహాపిహితనిగాఁ జేయుట వాడుకగా నుండెను. కానఁ బరులెవ్వరు నామెపై దృష్టి సారింపరాదని వారితాత్పర్యము. విధాయకముగ వారు పండ్లకుఁ గప్పు వేసికొనెడివారు. దానివలన వారు నవ్వినప్పు డత్యసహ్యముగా నుండెడిది. ఇప్పటికిని పండ్లకుఁ గప్పు వేసికొను స్త్రీలు చాలమంది గనఁబడుదురు. కాని యీయాచార మిప్పుడు నశించుచున్నది.

స్త్రీకి వైధవ్యము తటస్థించినయెడల నామె తనదుఃఖమును దనయాకారమువలనఁ దెలియఁజేయవలయును. ఆమె కురులను దించుకొనవలయును. విషాదసూచకములగు వస్త్రములను ధరించవలయును. జపానునందు, బాలిక చక్రవాకమనియు, నిల్లాలు పావురమనియు, వితంతువు కాకియనియుఁ జెప్పుదురు. స్త్రీధర్మములలో హిందువులగు మనకును, జపానీయులకును జాల సమానధర్మములు గనిపించుచున్నవి. పతికి సేవచేయుట, అత్తమామలకుఁ బరిచర్యలొనరించుట, గృహకృత్యములను నెఱవేర్చుకొనుట, కన్యయై తల్లిదండ్రులకును, గృహిణియై భర్తకును, వితంతువై కుమారులకును విధేయురాలై యుండి జీవయాత్రను బరమార్థసాధనముగాఁ గడుపుట, క్రీడావినోదంబులను మితిగలిగి యనుభవించుట మున్నగు ప్రధానధర్మము లన్నియు మనకును వారికిని సమానములుగా నున్నవి. వితంతుశిరోముండనమను దుష్టాచారము మనలో నేరీతి నున్న

వి. ఈ ధర్మములు గ్రంథకర్తగా రగుఫిన్కు మోర్ దొరగారికి
వెగటుగాఁ దోఁచి యచటి స్త్రీజీవితము దాస్యతుల్య మని వ్రాసి
నారు. గాని యది మితిమీఱిన స్వాతంత్ర్యములు పరమార్థచింత
యంతగా లేక వివాహమైహలౌకికమే గాని పారలౌకికము గాద
నియు నది యొకనిబంధన(కంట్రాక్టు) మాత్రమే యనియు, మొ
దలగు నభిప్రాయములుగల స్త్రీలుగలయైరోపియనులకును అ
ట్టితలంపులు గలిగినకొందఱుమనవారికిని దాస్యతుల్యముగను
సుఖానందరహితముగను గానిపించును గాని సవిమర్శముగా
నాలోచించినయెడల నట్లనుటకు వీలుపడదు. శరీరపాటవము
బాగుగ నున్న యౌవనమునఁ బొంగిపొరలి వెల్లువలై పాఱునిం
ద్రియవాంఛలను మితికి లోఁబఱచుకొని శక్తులుడిగి వయసు
మీఱియున్న యత్తమామలకును, ప్రత్యక్షదైవమై తన కెల్లవిధ
ముల సుఖము నాపాదింపఁ బడఁగలవాఁడైనం బతి యిహపర
ముల సాధించుభర్తకును శక్తివంచన లేకుండ పరిచర్యలు చేసి
పరమార్థమును సంపాదించుకొని తనకు దేహదార్ఢ్యము తగ్గి
నప్పుడు తనకోడలిచే మరల నుపచారములు చేయించుకొను
చు సుఖపడవీలుపడిన జపానీయస్త్రీలధర్మములు సర్వథా శ్లా
ఘనీయమైయున్నవి కాని, నింద్యములు కావని తోఁచుచు
న్నది. దీనింగూర్చి విపులముగఁ జర్చించుట కిది తావు గాదని
యభిప్రాయమును సూచించి విడిచితిని.

ఆఱవ ప్రకరణము.

---:o:---

గృహము.

జపానులగృహము సామాన్యముగ నుండును. స్ప్రాతితోఁగాని పెంకులతోఁగాని వేయఁబడిన కప్పును, దానినిలఁబెట్టుటకుఁ గలస్తంభములును, మాత్ర మింటికిఁ బ్రధానభాగము లని చెప్పవచ్చును. పగటిపూట నూనెకాగితపుతట్టలును, రాత్రివేళ చలిబల్లచెక్కలును గోడలుగ నమర్పఁబడును. ఇండ్లన్నియు సాధారణముగ నొకేయంతస్తును గలిగియుండును. వీరియిండ్లింత పొడుగా నుండుటకు బలమయినకారణములు రెండుగలవు.

అందు మొదటికారణము తరుచుగా సంభవించు భూకంపములు గలుగుట. అవి కలిగినప్పుడు భూమి కదలి యిండ్లు విరిగి నష్టపడిపోఁదఁ బడుచుండును. అట్టిస్థితిలో బలమయినరాతిగోడలతోఁ గాని యిటుకగోడలతోఁగాని యిల్లుండుట హానికరమును, దిరిగికట్టుకొనుట మిగులవ్యయహేతువు నగును. రెండవకారణ మాదేశమున నగ్నిభయ మెక్కువ. అచటిజనులకు జాగ్రత లేదు. వారు చౌకదీపములను చౌకచమురును వాడుదురు. అందుచేత దీపములు పగిలి నూనెమండి కాగితపుగోడ లంటుకొనును. అది యన్నిప్రక్కలకు వ్యాపించి కొన్నివీధులు

గాని యొకపేటగాని లేదాయొకయూరుగాని పరశురామప్రీతి యగును. జపానీయుఁడు దీనికేమియు సంచలింపఁడు. వెంటనే కొన్నిరాటలు పాతి మునుపటిపెంకులతోడనో క్రొత్తపూరి గడ్డితోడనో పైకప్పు నేర్పఱచి తనకాగితపుగోడలతోడను బల్ల చెక్కలతోడను గీమును మరల సిద్ధముచేసికొనును.

వారిలోఁ బేదవారియింటికిఁ బగలొకపెద్దగది మాత్ర ముండును. రాత్రి యజమాని తనకుటుంబమున కెన్నిపడకగదు లు కావలయునో యన్నిగదులుగ దానినే విభజించును. ఇంటి యడుగుభాగము నేలపై నొకయడుగెత్తున నుండును. దాని మీఁద నిలువుగాను అడ్డముగాను గాడ్లు చెక్కఁబడియుండును. 'షోజి'యనుపేరుగల, కాగితములతోఁ గప్పఁబడినచట్రము లీగా డ్లలో వేయుటకును దీయుటకును వీలుగా జరుగుచుండును. ఈ కాగితపుబల్లలు గదికి మధ్యగోడలవలె నేర్పడును. ఇంటిముం దుభాగము సాధారణముగ వీథవైపునకుఁ దెఱచియుండును గాని మఱుగుకావలసినప్పు డొకకాగితపుతెఱ వేసికొందురు. రాత్రులందు 'ఏమేడో' యను ప్రమాణతలుపులు కాగితపుతెరలను గప్పును. ఈతలుపు లొకదాని కొకటి యాధారముగ నిలిచి కడపటిదాని కొకగడియ వేయఁబడును.

జపానీయులకుఁ బరిశుభ్రమయినగాలియందును, ఎండయందును మిగుల నభిలాష. మిక్కిలిగ వర్షించుచున్నప్పుడును జలి వేయుచున్నప్పుడును దప్ప తక్కిన యన్ని సమయములయందును వారియింటిముంగిలి యెప్పుడును దెఱువఁబడియుండును. ఎండ వేఁడిమి సహింపరానప్పు డొక తెరను నీడకొఱకు చేసికొందురు. ఆ తెరమీఁదఁ దరుచుగా నింటియజమానిపేరు వ్రాయఁబడి యుండును. ఇంగ్లీషువారు నిట్లే తమ పేరును దమయింటిసింహాద్వారపుతలుపుమీఁద నిత్తడి రేకుపై వ్రాయించుకొందురు. ఈ జపానీయులయిండ్లలోని సామానుకూడ సామాన్యముగా నుండును. దళసరిగలిగినచాపలు క్రిందఁ బఱవఁబడి యుండును. ఇవి కుర్చీలుగను, పరుపులుగను గూడ వినియోగించును. వారు కూర్చుండుటయు నిద్రించుటయుఁగూడ వానిమీఁదనే. భోజనమున కొకచిన్నపీట చాలును. కాఁబట్టి యీ దేశమున దంపతులు కాపురముచేయుట కడు సూక్ష్మముగఁ జేలును. దీనింగూర్చి మిసెస్ బిషప్పనునామె యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ‘‘ఇతర దేశములరీతి యిండ్లను సామానులను, జీవించుపద్ధతులను జపానీయులవలంబింపక నిరసించుటకుఁ గలబలమైనకారణములలో నొకటి దానివలనఁ బాల్యవివాహములు చేసికొనుటకు వీలు లేనట్లుగ వ్యయమెక్కువగుటయై యున్నది. ప్రస్తుతము సామాన్యులలోనిదంపతుల కావశ్యకముగఁ గావలసినవి. పట్టిచాపలు పఱచిన

గదియొకటి. (అదివిభజనార్హమైనను సరియే కాకున్న సరియే) రెండు కొయ్యతలగడలు; కొన్ని దూదిబొంతలు; పగలుతలదాఁచుకొనుట కొక తెర. (జరుగుటకు వీలయినది) ఒక కొయ్యబిందె; ఒకయినుపకాగు; చలిగాచుకొనుటకు వండుకొనుటకు నొకపొయి; ఒకటిరెండుతొట్టెలు; ఒకటిరెండు తేనీళ్లకుండలు; కొన్నితువాళ్లు; తుడుచుకొనుట కొక వెదురుచీపురు; పొగద్రాగుటకు గొట్టము; ఒకయినుపకుండ; కొన్ని అలమారులు; ఇవియన్నియు రెండుపోనులకుఅనగాముప్పదిరూపాయలకు లోపు మొత్తమునకు దొరకును.

ఇట్లు కాపురచేయుదంపతులు మిగులసౌఖ్యముగాఁ గాలముగడపుచుందురు. అవసరమైనచో నింతకంటెను దక్కువవెచ్చముతోఁ గాపురము సేయవచ్చును. కూలివాండ్రచ్చట పదిహేనురూపాయలమొత్తముతోఁ జక్కనికాపుర మేర్పఱచుకొనవచ్చు నని ప్రమాణికులు చెప్పుచున్నారు.

భాగ్యవంతులయిండ్లుకూడ నీరీతిని సామాన్యముగనే యుండును గాని యందలికలప విలువగలిగినదై యందలిసామానుకూడ విలువగలకఱ్ఱతో జేయఁబడి యుండును. నరంబీమీఁద జిలుగుచెక్కఁబడి క్రింద నరుదైననునుపుబల్లలు గూర్పఁబడియుండును. గదులమధ్య, వారిండ్లలోకూడఁ దెఱలనే వాడుదురు.

రాత్రులు వానిని 'ఏమేడో' లనుబల్లలతో మూయుదురు. తలు పులుగాని ద్వారములుగాని వేతితేసు. ఒకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలసినయెడల నోటిలను గ్రిగించుకొని పోయి మరల వానిని వేయుచు నీరీతి నొకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలయును. ఈషోజిలమీఁద (తెరలు) సందముగాఁ జిత్తరువు చెక్కఁబడియుండును. ప్రతిగదిలోను నొక 'కాకిమోనో' వేలాడఁగట్టఁబడి యుండును. కాకిమోనో యన నొక పట్టుగుడ్డమీఁదఁ జక్కగ వ్రాయఁబడినబొమ్మ. దానిమీఁద సాధారణముగఁ బుష్పించిన ద్రాక్ష (Cherry) తీఁగను వ్రాసికొనుటయందు వారికభిలాష. దీనిని బొల్లుస్వర్ణముమీఁద వ్రాసినప్పు డెంతో మనోహరముగా నుండును.

వారిండ్లకుఁ బొగగొట్టము లుండవు. ఇంగ్లండులోవలె దీనికిఁ గారణము జపానీయులకు యూరపుసందువలె నెప్పుడు నిప్పుండుచో నుండదు. వారివంట బొగ్గులుపనుండేసు నొకసామాన్యపుపొయ్యమీఁదఁ జేసికొందురు. దానిపొగ కాగితపుగోడల సందులలోనుండి విచ్చలవిడిగాఁ బోవును. చలికాలములో ముడుచుకొనికూర్చుండి చిన్నచిన్న హిబాచీల నచ్చటచ్చట వేలాడఁగట్టుకొందురు. హిబాచీలనగా నొకవిధమయినలోహపుపాత్రలు. వానిలో బొగ్గులు మండుచుండును.

గదులలో కుర్చీలుగాని బల్లలుగాని యుండవు. క్రిందఁ జక్కనిచాపలు పఱచియుంచుదురు. అవి మంచునవలెఁ దెల్లగాను ఱెక్కములవలెమెత్తగాను నుండును. ఏమనగనవి రెండుమూఁడంగుళములు దళసరిగలిగి యుండును. వాటిని మెత్తనిగడ్డితో నల్లుదురు. వీనిమీఁద జపానీయులు బాసినపట్టు వేసికొని కూరుచుందురు. భోజనసమయమునం దెత్తులేని చిన్నపీటలను వేసికొందురు. భోజనమయినతరువాత మఱల నాపీటలు దీసివేయుదురు. వారెప్పుడును గుర్చీలను వాడరు. పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబింపఁగోరుజపానీయుఁడు కుర్చీమీఁదఁ గూర్చుండుటను, యూరోపాదేశీయుఁడు నేలమీఁద బాసినపట్టువేసికూర్చుండుటనువలె జాగ్రత్తగా నేర్చుకొనవలసియుండును.

పండుకొనవలసినప్పుడు గదిమారదు. పగలు కూర్చుండుటకుపయోగించుసావిడే రాత్రి పడకగది యగును. అలమారులో నుండి కొన్నికొయ్యతలగడలును బొంతలును దెచ్చి బొంతలను బఱచి తలగడల నుచితస్థానములం దుంచుదురు. దీనితో పాను పేర్పడును. మన కీతలగడలుమిగుల యిబ్బందిగా నుండును. అవి మెడనానుటకు వట్టి కఱ్ఱముక్కలు. వానినుపయోగించిన యైరోపాదేశీయ ప్రయాణికులు తలుపుగంధిమీఁద మెడఁబెట్టుకొని నిద్రించుటలాగున నుండు నని చెప్పిరి.

వారు చాపలమీఁదనే కూర్చుండి చాపలమీఁదనే పరుం డుదురు గావున వారింటియందు బూట్సు మొదలగుజోళ్లను దొడగకుండుటకుఁ గారణ మదియని మనకుఁ దెలియుచున్నది. అట్లు తొడిగినయెడల వారియందమైనచాపలు మలినమై పోవును. కాఁబట్టి వారు జోళ్లను గుమ్మమువద్ద విడిచి యింటిలోఁ బాదు లు లేక మేజోళ్లతో నడతురు.

ఏడవ ప్రకరణము.

గృహము (శేషము)

ఒకవేళఁ గొందఱు భాగ్యవంతులగుజపానీయులకుఁ జక్క నిచిత్రములు వ్రాయఁబడిన తెరలును, అందమయిన గిన్నెలును, జిలుగుచెక్కిన మేజాబల్లలును, లోనగుసామాను లున్నను వా ని నింటిలో నుంచరు. వానినిఁ బ్రత్యేకముగ నొకయింటిలో నుంచి కావలసినప్పుడు సేవకునిఁ బంపి తెప్పించుకొందురు. ఆ వస్తువు పనితీరినతో డనే దానిని మఱలఁ గొనిపోయి యాయిం టియందు భద్రము సేయుదురు.

ఈయింటికి «కొట్టు», అని పేరు. అదిసున్నముతోఁ గట్టఁబడి నల్లరంగు వేయఁబడి యుండును. దానిమీఁద యజమానుని యొక్క పేరు పొడియక్షరములతోఁ దెల్లరంగున వ్రాయఁబడి యుండును. దాని కగ్నిభయము లేదని గృహస్థుల ద్రవ్యముల నందు దాఁచుకొందురు. కాని వానికి నగ్నిభయము లేదు. దానియం దనేకవిధములయినచక్కనిసామానులును, నగలును గుప్తములయి యుండునుగాని వానికెప్పుడో యరుదుగాఁగాని సూర్యరశ్మి సోఁకదు.

జపానీయులు తమయింటిని సర్వదా తమకుఁ గలయలంకారములతో నలంకరించుకొని నివసింపరు. చక్కనిపింగాని గిన్నెలు కొన్నిరకములున్న నొక్కప్పు డొకరకము నింకొకప్పు డింకొకరకమును దీసికొని వాడుకొందురు. ఒకరకము తెలుకొకమాదిరిగిన్నె లుండవలెను. ఈరీతిగా మార్పుగలిగినప్పు డెల్ల నింటియందున్న బాలికలు వానినన్నింటిని జక్కనివిధముగా నమర్చుటకుఁ దమనేర్పునంతను వినియోగించుచుందురు. ఇంటి కతిథి వచ్చినప్పుడు రోజుకొకవిధముగ నూతేఁ దుందుగది నలంకరింతురు. ఒకగిన్నెలో నెప్పుడును క్రొత్తగాఁగోసినపుష్పములును లతలును సిద్ధముగనుండును. దీని నెప్పుడును «టోకొనోమా»కు ముందుంచుదురు. "టోకొనోమా" ప్రతిజపానీయునియింటను నుండును.

అదియొకవిధమైనచిన్నగది మనకు "దేవుఁడుపట్టు" అని చిన్నయఱుగొకటి పడమటింట నుండును. ఆశబ్దమునకు "ప్రక్కవేయు చోట"నియర్థము దాని నతిథిమందిర మని చెప్పవచ్చును. చక్రవర్తియగు మికాడో తమయింటి కెప్పుడయిననతిథిగావచ్చినప్పుడు వారి నందు విడియించు టాఁగదిని వేఱుగానుంచుట కుద్దేశము. ఇట్లింటను జక్రవర్తికొఱ కొకగది సిద్ధపఱచియుంచుట జపానీయులస్వామిభక్తిని దెలుపుచున్నది. వాస్తవముచేఁ జక్రవర్తి వచ్చుటెప్పుడును తటస్థింపదు గనుక "టొకొనోమా" నామమాత్రమే యయియున్నది.

అది సాధారణముగా గొన్ని యంగుళములపొడుగును, గొన్ని యంగుళములవెడల్పును గలిగియుండును. దానిమీఁద నింటి యందున్నవానిలోనెల్లఁ జక్కనిదైన "కాకిమోనో" వ్రేలుచుండును. దానికి ముందొకగిన్నెలోఁ బుష్పము లొకవిధముగ నమర్పఁబడి యుండును. ఆయమర్చినరూపమున కొకయంతరార్థముండును.

రాత్రులు గదులలోఁ గాగితపులాందరులలో క్రొవ్వువత్తులతో దీపములు బెట్టుకొందురు. ఆలాంతరు నొకలక్కపీటమీఁద నుంచుదురు. దీనివెలుతురు కాంతిహీనముగ నుండుటంబట్టి చాలమంది యైరోపాదేశీయములగుదీపముల నుపయోగించుచు

న్నారు. కాని, మిక్కిలి చౌకరకముదీపముల నుపయోగించుట చే పాపము ప్రమాద మెక్కువగ నున్నది. చిన్న చిన్న గుడిసెలు గట్టుకొని యూరివెనుక నివసించుకూలిజనులయిండ్లు నిశ్చయముగఁ జలనగృహములయి యున్నవి. వారు తమసామానులనే గాకయిండ్లనుగూడఁదమతోఁ గొనిపోయి తమకువలసినచోట గృహమును, సామానును మరల నమర్చుకొందురు. ఇట్లు గృహములతోఁ బ్రయాణములు సేయుట సాధారణముగాఁ గానవచ్చును. మగవాఁడు కాగితపుటింటిని, ఆఁడుదిసామానును మోసికొని ప్రయాణముచేయుచుందురు. ఇట్లు కొన్నిగంటలు ప్రయాణముచేసి తమ కిష్టమయినచోట గృహసహితముగ వసియింతురు.

ఎనిమిదవ ప్రకరణము.

దినచర్య.

జపానుగృహములందు మొట్టమొదట వేకువను మేల్కాంచునది గృహిణి. శయ్యనుండి లేచినతోడనే యామె రాత్రియంతయు వెల్గుచున్నదీపముల నార్పివేయును. జపానీ

యు లెవ్వరును దీపము లేకుండ నిద్రింపరు. ఆన్ డన్, అని యా దీపములకుఁ బేరు. అది పొడుగుగా నుండి కాగితముతోఁ జే యఁబడును. దీపము నార్పినపిమ్మట కఱ్ఱతలుపులను దీసి సేవ కులను బిలుచును.

ఇఁకఁ బ్రాతఃకాలభోజనము సమర్పవలయును. ఒకవిధ ముగా నిది మిగుల సుకరమయినది. దీనికి మేజాబల్లగాని, దాని మీఁదికిఁ గుడ్డగాని, యక్కఱలేదు. బల్లలును గుడ్డలును వారె ఉంగరు. అన్నముడికి, తేసీళ్ళు కాఁగినతోడనే భోజనము సిద్ధ మగును. కాని, యొకవిషయమున నామె మిగుల జాగరూకత గలిగి యుండవలెను. కుటుంబమునందలి మనుష్యులతారతమ్య మునుబట్టి లక్కతోఁజేయఁబడిన యన్నపుగిన్నెలును, దినుటకు వారుపయోగించెడుపుల్లలును, సరియైనవరుసలో నుంచవలెను. ఈవరుసలో నేమాత్రము పొరబాటు జరిగి కుటుంబములోని వారికిఁగాని, యతిథికిఁగాని, యుక్తస్థానము దప్పినయెడల నది మిక్కుటమయినయగౌరవముగాఁ జూడఁబడును. భోజనము కంటె వేయిమడుగు లీగౌరవ మెక్కువప్రధానముగా నెంచఁబ డును. అడుగంటినయన్నమును గాటువ్రాయిన తేసీళ్ళను బెట్టి ననుసరే. యవి యుచితమర్యాద ననుసరించి చేయనంగఁబడినఁ జాలును కాని త్రిగుణగౌరవాస్పనికంటె ముందుగా ద్విగుణగౌర

పాన్థునికి భోజనము బెట్టినయెడల నది యాకుటుంబమున కెన్నఁడును దొలఁగనియ ప్రతిష్ఠఁగలిగించును. [ఈయెగువపీటలు దిగువపీటలుమర్యాద మనదేశమునందును గలదు]

ప్రాతఃకాలభోజన మయినపిమ్మట యజమానుఁడు దన పనిమీఁదఁ బోవును. వర్షము లేకయున్నయెడల భార్య పెనిమిటి వ్యాపారమునకుఁ బోవుటకు గడ్డిపాదరక్షలను దొడుగుటకు సిద్ధముగా నుంచును. వర్షము గురియుచున్నయెడల నెత్తైనకఱ్ఱచెప్పులను, నూనెకాగితపుగొడుగును నిచ్చును. పిమ్మట నాతనిని బరిచారికలును భార్యయు ద్వారమువఱకు సాఁగనంపి మోకాళ్లు నలుపుకొనుచు ననేకనతు లొనరించి దీవించి వెనుకకు వత్తురు.

అట్టిసమయములో దాసీజనంబులుగూడ యజమానురాలితోఁగూడ వర్తించుట మనకు విరుద్ధముగ దోఁచవచ్చును. కాని జపానునందలి సేవకులు తక్కినచోట సేవకులవంటివారు గారు. వారు కుటుంబమునందలిపిల్లలవలెఁ జూడఁబడుదురు. గృహదాస్యము జపానునం దతిగౌరవమయినవృత్తి యయి వర్తకముకంటె ఘనతరముగ నెంచఁబడును. గృహసేవకుఁడయియుండి వర్తకమువలన జీవించువారిపిల్లను బెండ్లియాడినయెడల నాతనికిఁ గులగౌరవము తగ్గును. మొన్నమొన్నటివఱకును జపాను

నందు వర్తకము హీనజాతులవారల చేతులలోనుండి వారిని కూలీలకో సమానులనుగాఁ జూచుచుండిరి.

గృహసేవకుల కిట్టిగౌరవము కలుగుటకుఁగారణములు రెండు. అందు మొదటి దెంతగొప్పవారియింటనుగూడ భార్య భర్తకును, అత్తమామలకును, దాను స్వయముగ నుపచార ములు సేయవలయు ననునాచారము. దీనింబట్టి గృహసేవ యుత్తమమయినపదవికి వచ్చినది. రెండవది జపానుసేవకులలో ననేకులమంది సత్కులములయందుఁ బుట్టినవారలయి యుండుట. ఒక్కతరమునకు ముందు వారిపూర్వులు "సాముురాయిలు"గా నుండిరి. మొన్న మొన్న జపాను సామంతరాజులయధికారములో నున్నప్పుడే సామురాయీలస్థితి 1745వ సంవత్సరమున స్కాట్లండులోని ప్రముఖులస్థితితో సమానమై యుండెను.

డైమియోలకుఁ బెద్దసంస్థానములును, విస్తారము రాఁబడియు నుండెడిది. ఈరాఁబడి ధాన్యమునుబట్టి లెక్కింపఁబడును. ఒకడైమియోకు 1000000కోకుల ధాన్యము వచ్చును. కోకు అనగా 132పౌనులు. ఈయాదాయముతో నాతఁడు తన సామురాయిసైన్యము నంతను బోషింపవలయును. ఈసాముురాయిలును స్కాట్లండువారును, సమానస్థితిలోనివారుగా నుండిరి. నిరుపేద యగువాఁడుగూడఁ దన్ను పెద్దమనుష్యునిగఁ బరి

గణించుకొని తన డైమియోయొక్క వంశస్థునిగా నెంచుకొనును. వానికి వర్తకమును, చేతిపనులును, నసహ్యకరములుగా నుండును. యుద్ధమును, దనయజమానునిఁ గాపాడుట యు, నాతనివిధులు. గాని తనయజమానునియింట సేవకుఁడై యుండు టెంతయు శ్లాఘాపాత్రము. ఈరీతిని గృహసేవ గౌరవమైనవృత్తులలోఁ జేరినదయ్యె. సామంతరాజ్యము నశించి డైమియోలు జనసామాన్యములోఁ గలిసిపోయి సామురాయిలు విడిపోయినపు డీకడపటివారు సకుటుంబముగ నుదరపోషణమునకుఁ బాటుపడవలసివచ్చినందున వారిలోఁ జాలమంది గృహసేవకు లయిరి.

ఇట్లు గృహసేవకులుగాఁదలఁచినబాలురును, బాలికలును బహువిధులయందేగాక మర్యాదలయందుఁగూడ శిక్షితులు గావలయును. వారు తమయజమానునితో నెంతటిచనవును గలిగి యుండవలయునో యాతని కెంతదూరమున నుండవలయునో యిట్టియంశములను నేర్చుకొనవలయును. జపానీయపరిచారిక క్రిందికి వంగి యజమానురాలికి నమస్కరించి యామెతో నెపుడునధికారితో మాటలాడుగౌరవముతో భాషించుచుండును, గాని యజమానురాలింటికి వచ్చినచుట్టపక్కములతో మాటలాడునప్పు డాసంభాషణలో సేవకురాలుగూడ గలిసిపరియాచకములుగూడఁ బల్కవచ్చును.

ఇట్టిస్థితిలోఁ బరిచారికలకు మితిమీరిన స్వాతంత్ర్యము చిక్కెనని తోఁచునుగాని వారెప్పుడు నట్టిస్వతంత్రతను దీసికొనరు. వారి కట్టుబాటులును జక్కనిశిక్షయు నెంతవఱకుఁ దాముచనవుగలిగియుండవచ్చునో యామితి నెన్నఁడును మీరరు. తమయజమానులు తమ్ము సేవకులను బిలిచినట్లు పిలిచినను వారింటికివచ్చెడు నతిథులు బంధువులును మాత్రమీసేవకులను దమతో సమానగౌరవ మిచ్చి మీరుమీరని బహువచనములో మన్నించి మాట్లాడవలె నన్న నియమమునుబట్టి యాసేవకులస్థితి మనకుఁ దెలియవచ్చును. యజమానురాలింట లేనప్పుడు పరిచారికలే యింటికి వచ్చినవారి నాదరించవలెను. దీనిని వారు చక్కనిపద్ధతుల ప్రకారము మర్యాద తప్పకుండఁ జేయుదురు.

ఒకదొరసాని యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "నేనొకప్పుడు చాలదినములు సముద్రముమీఁదఁ బ్రయాణముచేసి యొక భాగ్యవంతుఁడయినజపానీయునియింట బసకు దిగితిని. వారిభాషలో నొకమాటయైన నాకుఁ దెలియనిదాన నగుట నాయింటియందు మాకు స్వాగతమొసంగినయాబిడకును నన్నటకుఁగొనిపోయిన నామిత్రమునకును జరిగినసంభాషణ మేమియు నాకు బోధపడలేదు. ఆమె బూడిదరంగు 'కిమోనో'యును, నడిమివయసువా

రుధరించు 'ఓబీ' యును ధరించినది. ఆమె నాకొరించినమర్యాదయు, నాదరణము నేను దొడుగుకొన్న బూట్సునలెనే నాకతి భారముగాఁ దోఁచినది. నేనాబూట్సు విడుచుట కామె యంగీకరించినదికాదు. ఆమె మెత్తని తెల్లమేజోడుతోఁ బోల్చిచూడఁగా నాబూట్సు చాపలమీఁద టక్కుటిక్కుమని చప్పుడగుచుండెను.

"నా చెలియామెను మీరని మన్నించుచునతిథి యింటి యజమానితో మాట్లాడునట్లు మాట్లాడుచుండెను. మేము క్రిందఁగూరుచుండి తేనీళ్లు పుచ్చుకొంటిమి. నాసఖి యామెతో ముచ్చటించుచుండెను. ఇట్లుండగా వీధిలో బండిచప్పుడు వినఁబడెను. తోడనే క్రిందఁబల్లచప్టా చేయఁబడినమార్గముమీఁద నడుగులచప్పుడు వినవచ్చెను. వారిని జూచినతోడనే "ఓ కెయిరి ఓ కెయిరి,, యనుసంతోషవచనములు వినవచ్చెను. దీనికి "ఘనులు దయచేసిరి" అని యర్థము. మాకుసత్కారముచేసినయిల్లాలు వారింజూచి సవినయముగ లేచి చిరునగవుప్పఁ దాఁజేసిన మోటుమర్యాదకు మన్నింపుఁడని మమ్ము వేఁడుకొని వచ్చినవారికి స్వాగత మొసంగుటకు వారికడ కేగినతోడనే నాయనుఁగు "ఆమెవచ్చినందులకు సంతోషించుచున్నా" ననెను. "ఎవరు వచ్చిర"ని నేనడిగితిని. 'మనముచూడవచ్చినామె' యని యా

ము చెప్పెను. అట్లయిన నింతవఱకు మర్యాదలు జేసిన సాధ్వి యెవ్వరంటిని. దానికి నాస్నేహితురాలు సవ్వి యూమొరిచారిక యనిచెప్పెను.

ఈవిషయమునుగూర్చియే యింకొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. జపానీయులలోని పెద్దసేవకులు మంచిమర్యాద కలవారై యుండవలెను. ఎందుచేత ననఁగాఁ దమయజమానుఁడింట లేనప్పు డింటికి వచ్చినయతిథులకుఁ గౌరవసత్కారములు చేయుట వారికి విధి. వారువచ్చినయతిథులకుఁ దమమోకాళ్లు నలువుకొనుచు నమస్కరించి యతిథులను లోనికిఁ గొనిపోయి యాసీనులఁ జేసి యైదారుగిన్నెల తేనీళ్లిచ్చి వారికడఁ దమయజమాని వచ్చువఱకు నుచితవినయముతోఁ ముచ్చటించుచుఁ గూరుచుందురు. యజమాని వచ్చినతరువాత గూడ వారుండియతిథులకును గృహస్థులకును జరుగుసంభాషణలోఁ దామునుగూడఁ బ్రవేశించి హాస్యసందర్భమునఁ దప్పక నవ్వుచుందురు.

ఈగృహసేవకులు మనదేశమునందు త్తములయినవంటబ్రాహ్మణులు వంటలక్కలు మున్నగువారితోఁ బోల్పఁదగియున్నారు. కాని మనదేశమున పరిస్థితి చాలభాగము చెడినది

తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

——:o:——

దినచర్య (శేషము)

ఇప్పుడు భర్తను వ్యాపారమునకుఁ బంపి వచ్చినభార్య నుగూర్చినతరువాయి చెప్పుకొందము. అట్లు విభుఁడేగినపిమ్మటఁ దాను కాగితపుచెఱల నన్నింటిని దీసివేయును. అప్పుడాయిల్లంతయు నొకపెద్దగదియయి యందులోనికి గాలి పూర్తిగా వచ్చును. పఱుపు లన్నియుఁ దీసివేసి యలమారులోఁ బడవేసికట్టసామానును దుడిచివేయును. గిన్నెలలోనున్న నిన్నటిపువ్వు లన్నియు వాడియుండును గనుక క్రొత్తపుష్పములను గోసితెచ్చి వానియందు మరలఁ జక్కగా నమర్చు టామెకొక పెద్దపని.

వారియింట వంటచేయుట యూరోపాదేశీయులకువలె నంతకష్టమయినపని కాదు. బియ్యము, తేయాకు, ఊరుగాయ, కూరలు నివి సిద్ధముగా నున్నయెడలఁ జాలును. యూరోపియనులు రొట్టెను దినునట్లు జపానీయులు బీదలును భాగ్యవంతులునుగూడ నన్నమును తిందురు. ఆయన్నము మిక్కిలిప్రొగవయి పరిశుభ్రముగానుండి మెఱయుచుండు పళ్లెములతో నేఁడిచల్లారకుండ నందఱకును వడ్డింపఁబడును. ఎంతసామాన్యమయినభోజనమయినను సొగసుగా వడ్డింపఁబడును. ఆయన్నముతో నూరుగాయలు

పచ్చళ్లు మొదలగుననేకరుచ్యపదార్థములు వారు భుజింతురు. భోజనము యువారినడుమ నొక (హిబాచీ) పొయ్యిమీఁద తేనీళ్లు కాఁగుచుండును.

జపానుగృహిణి సంతకుఁ బోయినపుడు బియ్యపుదుకాణము, చేఁపలయంగడి కూరలమ్మేచోటు నివి యామెకు ముఖ్యములు. [మనదేశమందలి శూద్రజాతిలో ననాగరికులయందీయాచారము కలదు.] చేఁపలయంగడికడ సముద్రముమీఁద వచ్చినదెద్దియు నుపేక్షింపఁబడదు. అక్కడ చేఁపలనేగాక యింక ననేకవిధములయిన జలచరములను వారు విలుతురు. (Sea weed) సీవీ అనునది వారికి సాధారణమైన భోజనపదార్థము. దానిని పచ్చిదిగానే తిందురు. ఉడకబెట్టుకొనియు నూరుగాయ పెట్టుకొనియు వేయించుకొనియుఁగూడ భుజింతురు. దానితో వారు పులుసుచేసుకొందురు. యూరోపియనులు వ్యర్థములని విడిచిపెట్టుజలచరములరకములను గొన్నింటిని వారాసక్తితో భుజింతురు.

కూరలదుకాణముమీఁదఁ జిక్కుడుకాయలు బటానీలు బంగాళాదుంపలు జొన్నలు కర్బూజపండ్లు దోసకాయలు వెల్లుల్లి నీరుల్లి మిరపకాయలు మొదలగు ననేకవస్తువులుండును. జపానుదేశస్థులు భూమిమీఁదఁ బెరుగు ప్రతివస్తువును తిందురు.

అల్లము వెదురు మొల్క వీనినికూడ సంతోషముతో భుజింతురు.

కాని, జపానీయుల కూరగాయలు యూరోపియనులకేమియు రుచింపవు. వారిలో ముఖ్యమయిన 'డైకోను' అను నొకవిధమయిన వేరు పాశ్చాత్యులకు బొత్తిగాగిట్టదు. అచ్చటి పేదవారలకెల్ల నిది మిగులరుచ్యమయిన పదార్థము. పరదేశీయులకిది కడు వెగటు. ఇది మిక్కిలి పెద్దదిగా నెదిగి యొక్కొక్కటి యొక గజము పొడుగును, మనుష్యుని భుజమంతటిలావును గలిగి యుండును. క్రొత్తది జబ్బు చేయదు. కాని దానిని జపానీయులూరుగాయఁ బెట్టుకొందురు. అది కొంచె మెండనిచ్చి యుప్పులో నూరవేయుదురు. తరువాత మూఁడుమాసములట్లుండ నిచ్చెదరు. ఆకాలములో నది చాలరసమును బీల్చుకొనును. అప్పుడు దాని కెక్కడ లేని దుర్వాసనయును గలిగి యది భుజించుచుండ నింటనుండుటకూడ మిక్కిలి కష్టముగా నుండును. అంతటి దుర్వాసనగల వస్తువింకెద్దియు నేనెఱుంగను.' అని మిసెస్ బిషప్పను నామె వ్రాయుచున్నది.

తరువాతి నూరుగాయదుకాణము ప్రధానమయినది. జపానీయులు తమరుచిలేని భోజనముతో ననేకరకముల యూరుగాయలను పచ్చళ్లను వినియోగించుకొందురు. అందుఁ బ్రధానముగ

నది ''సోయి,, యనునది. దానినిఁ బులిసినగోధుమపిండితోడను జిక్కుడుకాయలతోడను జేసి యందు రుచికలుగుటకై యొక ప్పాను 'సాకె, యనుమధువునుగూడఁ బోయుదురు. ఇది యనేక పదార్థములతోఁ గలుపుకొందురు. తరుచు చేఁపల నందులోను దకబెట్టుదురు.

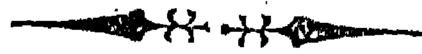
ఇట్లు సంతపనిఁ జేసికొని యజమానురాలు వచ్చునప్పటి కిఁ బరిచారికలు దమపనులను జేసి సిద్ధముగ నుండవలెను. జ పానీయులయిండ్లలోఁ బరిచారికలు చేయవలసినపను లేవి యుం డు ననీ యూరోపియనువనితలకు సంశయము గలుగును. హొయ్యి వెలిఁగింపనక్కఱ లేదు. పరిశు భ్రపఱచవలసిన కఱ్ఱసామాను లేదు. తుడుచుటకుఁ దివానులు లేవు. కడిగిబాగుచేయు టకు నారగుడ్డ లేదు. (Linen) కాఁబట్టి జపానుపరిచారికలు మాటలు చెప్పుకొనుటయందును జతురంగ మాడుటయందును గ్రొత్తకిమోనోలు గట్టుటయందును దమకాలమును వినియో గించెదరు. విధిగా పనులకుఁ గావలసినవారికంటె నెక్కువమం దిపరిచారిక లుందురు. దీనికిఁ గారణము వారు చవుకగా దొర కుటయే. అన్నవస్త్రముల నిచ్చినఁ గావలసినంతమందిబాలికలు పరిచర్యకుఁ గుదురుదురు. పెద్దవానికిని 7—8షిల్లింగులకంటె వనగా 5—6రూపాయలకంటె నెక్కువజీత మక్కఱ లేదు.

ఎవరైన నొకనౌకరు తనపనిని మానుకొనునప్పుడు తన యజమానితో నట్లు స్పష్టముగఁ జెప్పడు. అట్లుచెప్పుట మోటు తనముగ నెంచఁబడును. అందుకుబదులుగాఁ దనయింటికిఁ బోయి చూచివచ్చెదననియో జబ్బుగా నున్న చుట్టములను జూచి వచ్చెద ననియో సెలవు పుచ్చుకొని వెళ్ళును. పిమ్మట తిరిగి రావలసినదినమునాఁటికిఁ దానట్లురాలేకపోవుటకు పెద్దక్షమాపణను బంపును. దీనికర్థము దానునౌకరీని మానుకొనెననుట.

ఇట్లె యజమానురాలును నౌకరును మానుకొనుమని చెప్పదు. నీపరిచర్య నంగీకరించుటకుఁ బ్రస్తుతము వీలులేకున్నదని యెవరిచేతనో మర్యాదగాఁ జెప్పించును. సాయంకాలమునఁ గుటుంబమండలి పరిచారికలతోఁ గూడ పెద్దగదిలోఁ జేరుదురు. యజమానియు యజమానురాలును బ్రొయ్యికడఁ గూరుచుందురు. పరిచారికలు కుట్టుకుట్టుకొనుచుఁ గాని, యేమైన కబురులు చెప్పుకొనుచుఁ గాని, కొంచెము దూరముగాఁ గూరుచుందురు. అప్పు డందఱుగలిసి లోకాభిరామాయణము చెప్పుకొనుట గాని, లేదాయజమాని యేదేనికథలపుస్తకము జదువుకొనుట గాని, జరుగును. హాస్యము వచ్చినపుడు పరిచారికలుగూడ స్వేచ్ఛగా నవ్వుచుభాషింతురు.

పంచుకొనవలసినసమయము కాఁగానే యలమారులలో నుండి బొంతలను దీసి తల యుత్తరపు వైపున కుండకుండఁబఱచెదరు. చచ్చినవారితల నుత్తరపువైపున కుంచుదురు. కావున నట్లు పంచుకొనుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. తరువాత కొయ్యదిక్కులను బెట్టుకొని ప్రతివారును నిద్రింపఁబోవుదురు. ఇట్లు దినచర్య యంతమగును.

పదియవ ప్రకరణము.

ఆటలు.

జపానుదేశమునందు పిల్లల కనేకవిధములయినయాటలు గలవు. అందుఁగొన్నిటియందు పిల్లలేగాక తల్లిదండ్రులును తాతయవ్వలును గూడ పాలు పుచ్చుకొందురు. తాతగారు దన మనుమనితోపాటు తానుకూడ నుత్సాహముతోఁ గాలిపటమ నెగరవేయును. బాలికలు బంతులం బొంగరముల నాడుదురు. బొంగరములాట యిట్లుండును. మున్దొకబాలుఁడు తనబొంగరమునకుఁ ద్రాడును జుట్టి నేలపైఁ ద్రిప్పును. అది గిరగిర దిరుగు

చుండ రెండవవాఁడు తనబొంగరమును దానికిఁ దగిలి దానిం గొట్టునట్లు వేయును. ఈరెండవదాని దెబ్బ తగిలి మొదటిబొంగరము కొన్ని యడుగుల దూరము పోవును. మినుతలను బట్టుకొని వెదురుపంజరములందు బెట్టుట, మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుట మొదలగునవి చెక్కినయాటలు. ఇందుఁ గడపటి దన్ని వయస్సులవారి కానందకరమయినది. రాత్రులందు మెరయుచున్న పురుగులను వెంబడించి తేలికయయిన విసనకఱ్ఱలతోఁ బట్టుకొందురు.

ఎక్కడనైనఁ జిన్న నీటికాలువలు గాన్పించినయెడల బాలురు వానియందుఁ జిన్న చిన్న నీటిచక్రము లమర్చినయంత్రములను నేర్పుతోఁ జేసి నడిపించెదరు.

ఇచ్చటఁ బలువురు గుమిగూడి యేదో చూచుచున్నారు. వారిబుజములమీఁదనుండి వారుచేయునది యేమో చూచుదము. ఆహా! ఇదియొకటక్కరి. ఒకపిల్లవాఁడొకయరడజను పేడపురుగులను బట్టుకొని వాని చేత బియ్యపుగింజలను గొన్నిఁటి నొక మెట్టవాలుగానున్న దిబ్బమీఁదికిఁ ద్రోలుచున్నాఁడు. ఆతడు కాగితముతోఁ జిన్న బండి నొకదానిఁ జేసి దానిలో బియ్యము పోసినాఁడు. దానికి సన్ననిపట్టుదారములు గట్టి వాని నాపురుగులకుఁ జిగురుతో సంటించినాఁడు.

ఇవ్వు డాతనిబాడి సిద్ధమయినది. ఆపురుగులు బల్ల పైకి బంకి నీక్కుకొని నడుచుచున్నవి. అచటిబాలురు జెప్పవా ల్పక దాని వత్యాసక్తితోఁ జూచుచున్నారు. ఒక్కఁడును వ్రే లుజూపనైనఁ జూపఁడు. మాట్లుకుఁడని యెవ్వరును జెప్పనక్కఱ లేదు. అల్లివ్వరును దాఁకరు. అదిమోటుతనమని వారెఱుంగు దురు. జపానుపిల్లలు పెద్దవారలసాయ మపేక్షింపకయే తమ యాటలను దాము జక్కఁబెట్టుకొందురు. వారిలోఁ దరచు క లహములు కలుగనేకలుగవు. ఒకవేళ కలిగినను నొకపెద్దపిల్ల వాఁడు చెప్పినచొప్పున నందఱునువిందురు. ఆతఁడు చెప్పినతీర్పున కొక్కరును మాఱుపలుకక విధేయులగుదురు. ఆట మునుపటి వలె సాగిపోవును.

దారిప్రక్క నిసుకతో బొమ్మలు వ్రాయుటవారి కింకొ క ప్రీతికరమయినయాట. కొందఱుబాలురు గూడి పంతములు వే సికొని బొమ్మలనువ్రాయుదురు. ప్రతివానికిని నలుపు, యెఱుపు, పసుపు, నీలము, ననునాలుగురంగులయిసుకసంచులు నాలుగు ను నొకతెల్లయిసుకసంచియు నుండును. మొదటఁ దెల్లయిసుక చతురముగా పఱచెదరు. తరువాత గుప్పెడుసల్లయిసుక దీసికొని వ్రేళ్లసడుమనుండి యిసుక జార్చి వ్రాయఁదలఁచుకొన్నబొమ్మ యొక్క వెలుపలిరేఖను గీయుదురు. తరువాతఁ దక్కినరంగు లతో బొమ్మను పూర్తిచేయుదురు. ఇట్టిబాలశిల్పులు మిక్కిలి

చక్కని ప్రావీణ్యమును గనఁబఱచెదరు. కాని, వీరిలోఁ బ్రముఖుఁడైనవాఁడు చేసెడుపనిని జూడ నతివినోదముగా నుండును. అతఁడు దనచేతిని మొదట నీలపుటెనుకసంచిలోను దరువాతఁ బసుపుసంచిలోను ముంచి వాని నొకదానితో నొకటి గలియకుండ, వేఱువేఱుగీతలు పడునట్లు వ్రేళ్లలోనుండి జారనిచ్చును. తరువాత చేతిని గొంచెము వణఁకించి యాకుపచ్చనిగీతలు పడునట్లు రాల్చును. మఱల నీరెంటిని నిమిషములో విడఁదీసి వేఱువేఱుగీతలు పడునట్లు చేయును.

ఇదిగాక యిండ్లలో నాడుకొనునాట లనేకములు గలవు. వానిలో వారికి మిక్కిలి యిష్టమైనది. 'లిపిపేక' యాట. ఇది కొన్ని పేకముక్కలతో నాడఁబడును. అందుఁ గొన్నిఁటిమీఁద సామెతలును, గొన్నిఁటిమీఁద నాసామెతలకు దృష్టాంతములయినబొమ్మలు నుండును. బాలు రందఱు చుట్టును గూరుచుండి పేకముక్కలను బంచుకొందురు. వారిలో నొకఁడు చదువుచుండును. అతఁ డొకసామెతనుజదువగానే దానికి సంబంధించిన బొమ్మఁగలవాఁడు పలికి యాముక్క నిచ్చివేయును. ఇట్లెవరిముక్కలు ముందయిపోవునో వాఁడు గెల్చును. చివరవఱకు నెవరిముక్కలుండునో వాఁడోడును. ఓడిపోయినవాని మొగముమీఁద సిరాగాని మఱియేదైనరంగుగాని పులుముదురు. అట్లో

డినది బాలికయైనయెడల నామెజుట్టులో నొకగడ్డిపరక నుంచుదురు. ప్రతిసామెతయు జపానుభాషయొక్క యక్షరమాలలో నేదేని యొకయక్షరముతోఁ బ్రారంభమగుటచే నీయాటకు 'లిపిపేక,' యని పేరువచ్చినది.

జపానుపిల్లల కనేకపండుగలు నుత్సవములును గలవు. ఆసంతోషసమయములయందు వారు చాల యానందింతురు. వింతరంగుల పట్టుబట్టలను గట్టి సూర్యరశ్మి కవి మెరయుచుండఁగా వారందఱు పువ్వులతోఁటవలె గనిపించుదురు. మెంపెన్ అనునొకఁడు తాఁజూచినయొకపండుగ నిట్లు వర్ణించుచున్నాఁడు. "ఇదిషడిఁమేండ్లలోపుబాలికలపండుగ. వారనేకవందలమంది తమ కిమోనోలను పైకిఁ గట్టుకొని లోపలివొకాల్క్లు గనుపడుచు పూలవాటికవలెఁ గనఁబడుచుండిరి. వారందఱు రెండువరుసలగాఁ దీరి యొకవరుస కొకవరుస కొన్నిగజములదూరమైన నిల్చిరి. వీరినడుమ నిద్దఱుపరిచారికలు చేతులలోఁ జేరి యొకవెదురుకఱ్ఱను బట్టుకొని నిలిచిరి. ఆకఱ్ఱలకుఁ జివర నొకకాగితముతోఁ జేయఁబడినమద్దెల గట్టఁబడియుండును.

వెంటనే యిద్దఱుపాధ్యాయులు వచ్చి యనేకరంగులుగల బంతులున్నబుట్టలను దెచ్చి యాపిల్లలకును మద్దెలలకును నడుమ పచ్చికమీఁద బోయుదురు, తరువాత నొకసంజ్ఞచేయఁబ

డును. తోడనే బాలిక లందఱు నతివేగమున నొకరిమీఁద నొకరు పడుచుఁ బయిగులెత్తి బంతులను బట్టుకొని మద్దెలల పైకి విసరుదురు.

కొంతసేపైనతరువాత నీబంతులు దగిలి మద్దెలలు జరిగి పోయినతరువాత రంగుకాగితములు, చిన్నచిన్నలాంతరులు, కాగితపుగొడుగులు, జండాలు లోనగునవి యాబాలికలతలలమీఁదను జేతులలోను బడును. ప్రకాశమానమయిన దుస్తులను ధరించి బాలికలందఱు గూడి పూలగుత్తులవలె మెరయుచుఁ దలలు పైకెత్తి యాటవస్తువులకొఱకు నిరీక్షించుచుండుటకంటెఁ జక్కనిముచ్చట నేనెన్నఁడుఁ జూచియుండలేదు.

—

పదునొకండవ ప్రకరణము.

బొమ్మలపండుగ—జెండాలపండుగ.

మూఁడవమాసము మూఁడవదినమునఁ బ్రతిజపానీయుని యింటియందును గొప్పయుత్సాహముతో నుందురు. వారు బాలికలను దమయింటిభాగ్యముగ నెంచుకొనుచుందురు. ఈదినమున బొమ్మలపండుగ ప్రారంభమగును. నాఁడు ధనాగా

రమునుండి (కొట్టు) మిక్కిలియందమయినబొమ్మలను బొమ్మ రిండ్లనుబట్టుకొని వత్తురు. వాని నన్నింటిని దెచ్చి యలమారు మీఁద నొకయెఱ్ఱనిగుడ్డ పఱచి దానిమీఁద వీని నన్నింటిని బెట్టు దురు.

ఇవి ‹యొహీనా› యని పిలువఁబడు గొప్పబొమ్మలు. వీని నెంతో జాగ్రతతోఁ గాపాడుచుందురు. కొన్నికుటుంబముల లో వందయేండ్లనాఁటిబొమ్మ లుండును. బొమ్మ యేకాలము నాఁటిదో దానికాకాలపురీతి బట్టలు గట్టి యందులకనుగుణము లయినసరకులతో నలంకరింతురుగావున నీబొమ్మలకుఁ జారిత్రక మయినవిలువ కలిగియుండి బాలురకుఁ దమపూర్వు లెట్లుండెడి వారో బోధింప వినియోగించును.

ఈగొప్పబొమ్మలు గాక సామాన్యపుబొమ్మలు ప్రతిది నము బాలికలాడుకొనునవి కొన్నిగలవు. కాని యాగొప్పబొ మ్మలనుమాత్ర మతిజాగ్రతతో దాఁచి యుంచుదురు. వానిలోఁ గొన్ని మిక్కిలి వెలగలిగియుండును. బొమ్మమిక్కిలి యందము గా నుండి చక్కనిబట్టలు గట్టఁబడుటయే గాక దానియిల్లును అం దలిసామాను నాకాలపువానితో సరిగఁ బోలియుండును. భాగ్య వంతుల యిండ్లలో నీబొమ్మలసామా నరుదుగ దొరకుబంగారు లక్కతోఁగాని వెండితోఁగాని యందమయిన పింగానితోఁగాని

చేయఁబడును. వైభవము దెల్పునట్టిగాని యుపయోగమయినట్టి గాని యొకవస్తువునైనను లోటు రానీయరు. జపానుబాలికకుఁ దనబొమ్మవస్తువులతో బంధుగరోజులలో నన్నము వండి గొప్ప బొమ్మలకు ముందు నివేదించి యందఱకు విందు సేయుట యెంతో కుతూహలము.

బాలిక పుట్టఁగానే బొమ్మలను సంపాదించుటకుఁ బ్రారంభింతురు. ప్రతియాఁడుబిడ్డకు నొకజోడుబొమ్మలను బహుమానమిత్తురు. కాలక్రమమున నాబాలిక యాబొమ్మలకుఁ గావలసినపరికరము లన్నియు సంపాదించుకొనును. ఈబొమ్మలెప్పుడు నాబాలికయొక్క సొత్తయియుండును. పెండ్లియయినతరువాత నాబొమ్మల నామె తనతోఁ గొంపోవును.

ఈబొమ్మలపండుగ సమీపింపఁగానే దుకాణము లన్నియు నప్పటికిఁ గావలసినవస్తువులతో నిండుచుండును. అందు చౌకబొమ్మలు మట్టివి. అంతకన్న నెక్కువవి కఱ్ఱవిఁగానుండి విలువయైన దుస్తులతో నలంకరింపఁబడును. ఈబొమ్మలును గిన్నెలు, ప్రోయ్యిలు, చట్రములు, పాత్రలు, మున్నగువానితో బొమ్మలపండుగ యలంకరింపఁబడును. వానివిలువ యనేకవిధములుగ నుండును. కూలివాండ్రు లోనగువారికిఁ గొన్ని పెన్నుల కే దొరకును. గొప్పవారికిఁ గావలసినవి విస్తారముఖరీదు గలిగి యుండును. అందుఁ జక్కగా నగిషీ చెక్కినవియు, నలంకరింపఁబ

డిసవియుఁ జక్రవర్తి చక్రవర్తినులయొక్కయు, వారియాస్థానో ద్యోగులయొక్కయు, బొమ్మలును అచ్చట నూడవలసిన యన్ని వస్తువుల ప్రతిమలు నుండును. తక్కిన బొమ్మలు జపానునందలి గొప్పగొప్పవారి ప్రతిమలయి యుండును. ఒకడైమిరోయును వాని పరిజనంబును దెల్పు ప్రతిమలయియుండి వారివారికుచితమయిన యుడుపులతోడను అలంకారములతోడను జిత్రింపఁబడియుండును.

ఇఁక బాలురకు పెద్దపండుగ జెండాలపండుగ. ఇది యైదవనెల యైదవదినమున వచ్చును. ఇది సమీపించుచున్న దని యందఱకుఁ దెలియును. అది సమీపించినపుడు బాలురున్న ప్రతియింటిముందు నొకపొడుగయినవెదురుకఱ్ఱను బాతిపెట్టుదురు. దానిచివర రంగుకాగితములతోఁ జేయఁబడినయొకచేపను వ్రేలాడఁగట్టుదురు. ఆసంవత్సర మాయింటియం దొకమగశిశువు జన్మించినయెడల నాచేప మిక్కిలిపెద్దదిగాఁ జేయఁబడును. ఆచేపగర్భము గుల్లగా నుండును. అందుచేగాలివీచినపు డది నిండి ఱెక్కలతోడను తోఁకతోడను నీదుచున్నట్లు కనిపించును. చేప నీటి కెదురుగా నెక్కి వేగముగా నీదగలదు కనుకను, జలపతనములను(Water falls) దాఁటిపోఁగలదు గనుకను వారిచేపను గట్టుటకుఁ గారణము. ఈచేపఁ వలెనే బాలురు సంసార ప్ర

వాహము నీది కష్టములను జయప్రదముగాఁ దాఁటఁగల రనుట కిదిగుఱుతుగా భావింపఁబడును.

ఇట్లు బాలురపండుగ వచ్చుసరికి దుకాణములు వారికిఁ గావలసినబొమ్మలతో నిండియుండును. బాలురకును వారిసోద రీజనంబులకును వలసిన ప్రతిమలు గలవు. అందు బాలురకుఁ గావలసినవి యుద్ధభటులు, శూరులు, సేనానాయకులు, ప్రసిద్ధి కెక్కినపూర్వపుయోధులు, మల్లులు, మొదలగువారి ప్రతిమలు పూర్వపుజపానీయులు యుద్ధప్రియులు. అందుచేత వారిపిల్లలకు జెండాలు, కవచములు, శిరస్త్రాణంబులు, కత్తులు, విండ్లు, అమ్ము లు, బల్లెములు, మొదలగుబొమ్మల నిత్తురు. ఈజెండాలపండుగ వారియుద్ధదేవతయగు "హాకీమా"నుఁ బ్రియమయిన దినమున జరుపఁబడును. నాఁడు వారికిఁ బ్రియమయినయాట ఖేలనానం గరము.

బాలురు రెండు తెగలుగా విభజింపఁబడుదురు. అందొక తెగవారు "హెయికె" యనియు, రెండవతెగవారు "జెంజి"య నియుఁబిలువఁబడుదురు. ఈరెండుపేళ్లును పూర్వపుసామంతరా జులలోని కక్షులపేళ్లు "హెయికె" తెగవారిలోఁ బ్రతివాఁడు నొ కయెఱ్ఱజెండాయును, జెంజి, తెగవాఁడు తెల్లజెండాయును బట్టు కొనును. ప్రతిసైనికుఁడు నొకశిరస్త్రాణమును ధరించును. దాని

యందొకమాటికుండ యుండును. తరువాతయుద్ధము ప్రారంభమయి యిరువాగులవారును వెదురుకత్తులతో నొకరినొకరుతలపడుదురు. అందు సూటిగాఁ జూచికొట్టినవాని దెబ్బకుఁ బ్రతివీరుని నెత్తిమీఁదనున్నకుండ పగులును. దానితో నాతఁడోడిపోయిన ట్లొప్పుకొనవలయును. ఏకపు వారు తమవైరులయొక్కకుండల నెక్కువగఁ బగులఁగొట్టుటగాని యెక్కువజెండాలను బట్టుకొనుటఁగాని జరిగింతురో వారుజయించుదురు.

ఈ ప్రకారము కొమ్ములూఁదుటయు, నాయుధములనుగనఁబఱచుటయు, నింకొకందులకుఁగూడ వినియోగించుచున్నది. ఈమొదవనూన మొదవదినమున ఓనె, యను నొకదుష్టదేవత హెనుండి దిగి బాలురను జంపి తినుననియు, లేదా వారికి గొప్పహాని నైనఁ గలుగఁజేయుననియు వారు నమ్ముదురు. ఆదేవతకుఁ గత్తులనిన భయము. కనుక నదుల పక్కలను పల్లపువరిపొలముల పక్కలను బెఱుగు కత్తులవంటియొకవిధముయిన చెట్లయాకులను దెచ్చి వానితో నిండ్ల కలంకారములు సేయుదురు. ఒకజపానీయ గ్రంథకర్త యిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. ఓనీ,కి మధుర కేతనముల (Sweet Flag) కత్తివాయియనిన భయము. గనుక నెచటఁ జూచినను దానియాకులే కనిపించుచుండును. ఇంటిచుట్టుఁను వానితోఁ దోరణములు గట్టుదురు. వానినిజూరులనిండఁగు

చ్చుదురు. బాలురు వానినిఁ దలకుఁ జుట్టుకొందురు. పరిమళము గల తెల్లని వేరులు రెండు కొమ్ములవలెఁ గట్టుకొందురు. ఇట్లు జెండాలతోడను వెదురుబూరాలూదుటచేతను, ఆపిశాచమును బారఁదోలుదురు. ఆపిశాచనమునకుఁ గొమ్ములున్న మనుష్యులను జూచినను, కత్తులున్న యిండ్లను జూచినను భయము. "ఈజెండాల పండుగయును బొమ్మలపండుగయును గొంతవఱకు మనదసరా పండుగతో సరివచ్చునవిగా నున్నవి. కాని, యంతరభేదములు చాల నున్నవి."

పంచేంద్రియ ప్రకరణము.

——:o:——

ఒకడబ్బుతో తీర్థమేగుట.

ఒకడబ్బు చేతఁ బుచ్చుకొని నీయిష్టమువచ్చినట్లు విచ్చలవిడిగా వ్యయపఱచుకొనవలయు ననిన నీ కెట్లుండును? నీకీమాట హాస్యాస్పదముగఁ దోఁచును. "అబ్బా! ఒకడబ్బా? ఏమిచేసికొనను?" అని నీవు చెప్పుదువు. ఒకపావులా గాని యర్థరూపాయగాని యున్నను జాలదు. ఒకడబ్బెందులకు వచ్చును? అని నీవందువు కాని జపానులో దానితోఁ జాలపనులు చేయ

వచ్చును. ఆదేశమున కూలి యత్యల్పము. అక్కడ దినమున కాఅణాలకంటె నెక్కువకూలి దొరకదు. పన్నెండణాలు రోజున కు దొరకినవాఁడు భాగ్యశాలి. (ఈకూలి యింగ్లీషువారికి హీనమైనకూలిగాఁ గాన్పించునుగాని పేదపడియున్న మనదేశమున నెక్కువకూలియే.) సంపాదన తక్కువగనుక ఖర్చుకూడ నందుల కుఁ దగినట్లుండును. నాగసాకిలో నొకనంతకు ఓహారాయను బాలికయు నామెసోదరుఁడు టారోయును దీర్థమునకుఁ బోయి యేమిచేసిరో చూతము. ఆనాఁటియుదయమున వారు చిరకాలమునుండి నిరీక్షించుచున్న తీర్థము వచ్చిన దని యుల్లాసముతో వేకువనె మేల్కాంచిరి గాని యాంగిలేయులపిల్లలవలె వారా యుత్సాహమును బైకి యడావడిమూలమునఁ దెలియఁబఱుప రైరి. వారినల్లనికన్నులు మునుపటికంటె నెక్కువగఁ బ్రకాశించి నవి. అంతే.

తరువాత భోజనములు చేసి (అన్నమునోటఁ గొట్టు కొని) దేవాలయపరిసరమున జరుగుచున్నతీర్థమునకుఁ బోయిరి. వారు మంచియుడుపులను ధరించిరి. ఇద్దఱికిని క్రొత్తకిమోనోలు గలవు. ఓహారాకు సొగసైనయోబీని తల్లిదండ్రు లెన్నోఖర్చులు మానుకొనికుట్టించిరి. వారితండ్రియును ముత్తవతల్లియునుగూడ వారితోఁజనిరి.తల్లిమాత్రము చంటిపిల్లతో నింటనుండెను. తండ్రి

క్రొత్తగా నుదికినకి మోనానోను ధరించెను. ఆతనికివిశేష మేమనఁగా నొక ద్రాముసోఫా జీవితముఁడు బహుమానము గ్గ్నొసట్రోపి యొకటి. అది యతనికి మిగుల పెద్దదిగాని, యట్లు కాన్పించకుండ ధరించి దాని కాతఁడు మురియుచుండెను. తీర్థమునకుఁ బోయినతోడనే వారి హృదయములు పొంగిపోయెను. అక్కడఁ జూడఁదగినవియుఁ జేయఁదగినవియు, నెన్నో కానిపించెను. అక్కడకు వెళ్లఁగానే హారాటగోలకు మిఠాయిదుకాణముమీఁదికి దృష్టి పరుగెత్తె ను.

ఇచ్చటికిఁ జేరినయొక ద్రాముపిన్నులును గలవు. (పిన్నులు=1 పా ద్రింగు షబ్బు)అందొక చిన్నచట్టు బస్సుపడినది. ఆదుకాణము రెం డుభాగములుగా నున్నది. అందొకదానియందు పానకము బు డ్లతో సమ్మఁబడుచుండెను. రెండవదానియందు వివిధము లైన రంగులు వేయఁబడిన పంచదార గలదు. సోదరి పానకమునకును సోదరుఁడు పంచదారకును బోయిరి. కాని, సోదరుఁడు మొట్ట మొదట ముళ్లుబిళ్ల (Discan arrow) మీఁదఁ దన యదృష్టమును బరీక్షించుకొనఁగోరెను. ఒకబిళ్లమీఁద ముల్లొ కటి యమర్పఁబడియుండును. ఆముల్లు త్రిప్పి వేసినమీఁదట నది మంచి చోటనాఁగిన యెడల దానికొక పంచదారముక్క యెక్కువ గా నీయఁబడును. భాగ్యవశమున టామ్‌కొక పెద్దముక్క యె

క్కువగా వచ్చినందున నాతఁడు సంతోషించి తనకుఁ దీర్థము ప్రారంభమయిన వేళ మంచిదని యెంచుకొనెను.

ఇట్లు పంచదార దిని పానకము ద్రాగినతరువాత వారు గారడివాండ్రను, నాటకులను, హస్తలాఘవము చేయువారిని, చేతిపొడుగున మెడఁ జాపఁగలస్త్రీలను, కన్నెమలవలెకుఁ బెదవులఁ జాచుఁ పురుషులను, నింకననేకమాయలు చేయువారిని జూచుచు నంగళ్ళన్నియుఁ దిరుగ నారంభించిరి. ఇవి చూచుట కొక రిన్ని సుంకము నీయవలెను. వారు చివరకు గారడివానియాట జూడనిశ్చయించుకొనిరి. అతఁడు నోట నిప్పును గ్రక్కెను. ఒక పెద్దకత్తిని మ్రింగివేసెను. చివర నొకసముద్రపుపామును గనఁబఱచెను. అది "సీకీ" అనుజలచరముయొక్కచర్మముతోఁ జేయఁబడినట్లు కనఁబడెను.

అదిచూచి వారు తీర్థమునకెల్లఁ బ్రధానమైన యొకచోటికి వచ్చిరి. పొయ్యియొకటి దగ్గఱబెట్టుకొని యొకఁడుండును. వానిచుట్టు పిల్లలు తేనెపట్టున నీగలుమూగినట్లు మూగియుందురు. అక్కడ నొకరిన్నిచ్చినయెడల నచ్చుటనొక్క భక్ష్యమును నీవుస్వయముగఁ జేసికొనవచ్చును. రెండుగంటలసేపు నీవక్కడ నున్నను నాతఁ డూరకుండును. ఇచ్చట నప్పచ్చులను జేసికొనుటయు, నిప్పుతో నాటలాడుటయు, గూడఁ గలిసివచ్చును.

గనుక దానికడ కేగుటపిల్లలకుఁ జాలసంతోషముగా నుండును. గనుకనచ్చటికి హారా వెళ్ళకపోయినను టారో వెళ్లెననిన నబ్బురము లేదు. పిల్లలు పొయ్యిచుట్టు నాడుకొనుచుండఁగ నామె పెద్దదిగనుక వారిలోఁ జేరరాదనుకొనెను.

ఇట్లు టారో రొట్టెకాల్చుకొనుచుండఁగ నామె తనముాఁడవరిన్ను వ్యయముచేసి బొమ్మలాటనొకదానిని జూచి వచ్చెను. తరువాత వారిద్దఱును గలిసి పైకివెళ్ళిరి. ఇద్దఱుచెరియొకరిన్నును బెట్టి పంచదారపాకముబెట్టినచిక్కుడుగింజలను కొనిరి. ఇవి తినుచుఁ దండ్రికొఱకును అవ్వకొఱకు నొకనాటకశాలకడ వేచియుండిరి. అందఱమునక్కడఁ గలిసికొందమని వారు మొదటనేర్పాటుచేసికొని యుండిరి. ఈనాటకము చూచుటకుఁ బెద్దలును, చిన్నలును, స్త్రీలును, బురుషులును, బాలురును, పసిపిల్లలు నెందఱో తండోపతండములుగాఁ బోవుచుండిరి. ఏలయన నచట నొకచారిత్రకమయిననాటక మాడుచుండిరి. అది త్వరలోఁ బ్రారంభ మగును. ఇచ్చటికి వారితండ్రి వచ్చి లోపలకుఁ బోవుటకుగా నొకరిన్ను దీసెను.

లోపలఁ బ్రవేశించి యుచితస్థానముల నాసీను లయిరి. ఆశాలయందలి ప్రదేశ మంతయునొక యడుగెత్తునఁ జిన్న చిన్న యరలుగా విభాగింపఁబడి యుండెను. అందొకయరలో వీరు ప్రవే

శించి క్రిందఁ గూర్చుచుండిరి. అక్కడ నన్న తాఁ చెప్పినమాటను విప్పనారంభించెను. ఈమాటలలోఁ గొన్ని భోజనపాత్రలును, గావలసిన తయన్నమును, గలవు. అప్పుడు గొంత సేపుండి యున్న పానములను సేవించి యాటఁ జూచి యానందించెదరు.

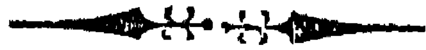
తరువాత తాఁ డ్రీ పొగాకుగొట్టమును వెలిగించి కాల్చ నారంభించెను. ఇక్కడియ నేక సందలమంది పొగఁ ద్రాగుచుండిరి. ఒక్కొక్కయింటిలో నొక్కొక్కకుటుంబము గూర్చుచుందురు. అందఱును వంటగిన్నెలను, అన్నమును, పానమును దెచ్చుకొందురు. తరువాత చుట్టలు, గొట్టములు, తినుబండారపుసరకులు, సాకెయనుసారాయము మొదలగువాని నమ్మకులమ్ముచుందురు.

ఆట ప్రారంభమయినతోడనే యందఱు నతిశ్రద్ధాయుక్తులగుదురు. అది యొకపూర్వచరిత్రమును దెలుపు నాటకము. దానిఁ జూచుటకుపిల్లలనుగూడఁ దీసికొని జపానీయు లందఱు పోవుదురు. పిల్లలు చరిత్రము నిట్లు తెలిసికొందురు. పూర్వపు యుద్ధములు, పూర్వపుకలహములు, దైమియోలకు జరుగుపరస్పరయుద్ధములు, వేయేల? జపానుయొక్క పూర్వచరిత్ర మంతయుఁ బ్రదర్శింపఁబడును. ఏపాత్రయయిన సంతోషమును గలిగించిన మొదటఁ జూపకులు దమటోపీలను క్రిందవిసరవేయుదురు. ఒక సేవకుఁడు వీని నన్నిటిని దీసి జాగ్రత్త చేయును. తరువాత వీనికి

బహుమానములిచ్చి యెవరివివారు పుచ్చుకొందురు. హారాయన్న, టంకోయును, ఆఱుగంటల సేపు నవ్వుచు, గేకిసలుకొట్టుచు, తినుచుఁ, త్రాగుచు, నాటజరుగుచున్నంతవఱకుఁ దమయరలోఁగూర్చుండిరి. తరువాత నాటకము సమాప్తమయినది. ఏమన నది చౌకరకము. చిన్న నాటకముగాని పెద్దదికాదు. ఈవలకు వచ్చినతరువాత తాత్రి యిట్లనియె. "ఆహా! నాచిన్నతనమున నిజమయిననాటకము లుండెడివి. వేకువనే లేచి యాఱుగంటల కన్నాడే నాటకశాలలోనికి వచ్చి రాత్రిపదునొకండుగంటలవఱకు నుండెడువారము. ఇప్పుడీనాటకమును దొమ్మిదిగంటల కెక్కు-వ యుండకూడదని దొరతనమువారి శాసనము. ఇది వి. క్కలి త కిన్న-న,,

ఇట్లుపల్కినతండ్రియభిప్రాయమునకు పిల్లలుకూడ నేకీభవించిరి. వారును అవ్వాయుఁగలిసి తమయరలో పఱచినగిన్నెలుమొదలయినసరకు లన్నియుఁ బోగుచేసికొనిరి. తరువాత నందఱు త్రాము గుమ్మముకడ సేవకులకడ విడిచివచ్చినపాదరక్షలను బుచ్చుకొనుటకై తమతమకొయ్యటెక్కెల్లను దీసికొనిమెల్లగా నడిచిరి. తనుజోళ్లు పుచ్చుకొని తొడుగుకొని హారాటారోలు గోటుగా నడచి యింటికిఁ బోయిరి. ఖర్చుచేయుటకు వారికడ నింకేమియు లేదు. వారి క్రొత్తడబ్బుతవహాపా యయిపోయినది.

పదమూఁడవ ప్రకరణము.

గాలిపటము.

తీర్థమున పదునైదుదినములకుఁ జక్కఁగాఁ గాలివీచుచున్న యొక సెలవుదినమునాఁటి మధ్యాహ్నమున టాకోయు, నాతని తమ్ముఁడు ఈటారోయును గాలిపటము లెగురవేయుటకుఁ జనిరి. కొంతమంది బాలురదివఱకె యిండ్లమీఁదినుండియు, గవాక్షములనుండియుఁ గాలిపడగల నెగురవేయుచుండిరి. కాని మన బాలురిద్దఱికి నంతకంటె విశాలమయిన ప్రదేశము గావలసివచ్చినందున వారు తమవీథి వెనుకనున్న యున్నత ప్రదేశముమీఁదికిఁ బోయిరి. ఇచ్చట నొకగుంపు, బాలురు, వృద్ధులు ననక డెబ్బదియేండ్లు వచ్చినపలితశరీరులు మొదలుకొని మూఁడేండ్లుండి తప్పటడుగులిడు కుఱ్ఱవాండ్రవఱకు నందఱు గాలిపటములను బట్టుకొని దీక్షతో వాని నెగురవేయుచుండిరి. కొంతసేపటికిఁ జంటిపిల్లనువీపునఁ బెట్టుకొని "ఓహారాసాన్" కూడవచ్చెను. ఆశిశువుచేతిలోఁ గూడఁ జిన్నయఱచేయియంతగాలిపటము త్రాడుగట్టి యెగురవేయఁబడుచుండెను.

ఇప్పుడు టాకో మిగులగరువముతో నుండెను. అతఁ డిప్పుడు తనపెద్దయుద్ధపటము నెగురవేయ సిద్ధముగా నుండెను.

అతిబలమయినముదుగుకాగితముతోడను, వెదురుచట్రముతోడను, జేయఁబడి మైదడుగులచదరము కలిగి తనతండ్రికంటె పొడుగుగ నుండెను. ఆక్రిందటిదినమున నొకయుద్ధమును పాడిచేసి జిగురుతోఁ గలిపిముప్పదియడుగులవఱకు గాలిపడగయొక్క త్రాటికిఁ బూసి యాతఁడు దాని నెండఁబెట్టెను. ఈత్రాడుతో నింకొకనిగాలిపడగయొక్క త్రాటిని నరకఁగలిగినయెడల నోడినవానిపట మీతనికి వచ్చును.

ఆబయల ననేకరంగులగాలిపడగ లాకాశంబున నెగురుచుండెను. వానిలో నెఱుపు, పసపు, నీలము, తెలుపు, ఆకుపచ్చ, రంగులచతురపుపడగ లనేకములు గలవు. ఇవన్నియు దేవతలయొక్కయు శూరులయొక్కయు బొమ్మలతో నలంకరింపఁబడి యుండెను. కొన్నిపటములు మత్స్యాకారముగను, గొన్ని డేగలరూపమునను, కొన్ని రాబందులయాకృతిని కొన్ని కొన్నిసీతాకోకచిలుకలపోల్కిని, జేయఁబడి యుండెను. కొన్నింటికి ధ్వనిచేయుటకుఁగాను తిమింగిలపు టెముకలతోఁ జేయఁబడి నబూరలు గట్టఁబడి యవి పడగ లెగురునపుడు సంగీతము బాడుచుండెను. ఇఁక యుద్ధపటము లనేకము లెగురుచుండెను. ఒకచోఁ గొన్నిపడగలకు ద్వంద్వయుద్ధము జరుగుచుండెను. వేఱొకచోఁ గొన్నినలుపుపడగలు రక్తపటములతోఁ బోరాడు

చు నొండొంటిం దాఁకుచు, వంగుచు, పైఁబడుచు, నీ ప్రక్కకు నా ప్రక్కకు నెగురుచు నీప్రకారము క్రింది త్రాళ్లు లాగుచును బట్టి విహరించుచుండెను. నడుమనడుమ నొకటి యెగిరి గాలికిఁ గొట్టుకొనిపోవుచుండెను. దాని త్రాడు ప్రత్యర్థిపటముచేతఁ ద్రెంపఁబడి పోరాటమునుండి తొలఁగింపఁబడెను.

టాకో తనపటము నతిశీఘ్రముగఁ బైకెగురవేసెను. అది చక్కఁగ నెగురుచుండఁగ దానిసంగతి యంతయు టాకో బోధపఱచుకొనెను. ఒక్కొక్కగాలిపడగ యొక్కొక్కరీతి నెగురును గనుక యదిముందు తెలిసికొను టావశ్యకము. అంతట గౌరవర్ణముగలపడగ యొకటి దానిపైకి వచ్చుచుండెను. అతఁడు పైకిఁ జూచి దానిని 'కనయ' యను బాలుఁడు దనపడగపై బందెము వేసి విడిచెనని తెలిసికొనెను. ఆపందెమును టాకో వెంటనే యంగీకరింప రెంటికిని బోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. తనరాబందును కనయ, టాకో చతురస్రపటముమీఁదికిఁ బంపిన టాకో, త్రాడు విడిచి తప్పించుకొని తరువాతఁ దనపటమును గాలిలోనికిఁ బంపి రాబందుమీఁదఁ బడవైచెను. కాని కనయ, త్రాడు దోసుకొని దానికందకుండఁ జేసెను. ఈప్రకారము నొండొంటిం దాఁకుచుఁ దప్పించుకొనుచు, గంటకుఁ బైగా, రెండును బోరాడినపిమ్మట గాలి కనయ, రాబందునకనుకూలించి టాకో

పడగతప్పించుకొనుటకు వీలులేకుండ పైఁబడెను. త్రాడు లాం డొంటెం దగుల్కొని పైనున్న రాబందు క్రిందిపడగను లాఁగఁ దీయుచుండెను.

టారో తనపడగను దప్పించఁ బ్రయత్నించెను గాని కార్యము లేకపోయెను. రాబందు త్రాడు బలముగాను, వాఁడిగాను నుండెను. నిముషములో టారో త్రాటికి వడి తగ్గిపోయెను. అతనిపటము బిగువుగా లాగుచుండుట మానివేసెను. అది తలక్రిందుగా నేలపైఁ బడుచుండెను. కనయ జయము నొందెను. టారో మర్యాదతో తనయపజయము నొప్పికొనుటకంటె జేయఁదగినది లేదయ్యె. చిరునవ్వునవ్వుచు నాతఁడు జయశాలికి మూఁడుసలాములు చేసెను. కనయయును గాంభీర్యముతో వానికిఁ బ్రతినతులొనర్చి తాగెల్చుకొన్న పడగను దెచ్చుకొనుటకుఁ బరుగెత్తిపోయెను.

టారోతమ్ముఁడు ఈటోయనువాఁడీచిత్రమునంతను జూచుచుండెను. తనయన్న యోడిపోయి యాతనిపటమును కనయ గెల్చుకొన్నందులకు అతఁడేమియు దీనతను మోమున గనఁబఱపలేదు. కాని, తనపటమునకుఁ ద్రాడు వదలి కనయ తిరిగియెగురవేయువఱకు నెదురుచూచుచున్నప్పుడాతనికన్నులు కొంచెమెక్కువగాఁ బ్రకాశించెను.

ఈటో తనయన్నయొక్క ప్రాతపడగ నొకదానిఁ బుచ్చుకొనెను. అది రెండడుగుల చతురముగలది. దానిత్రాటి "కీటో" కూడ గాజుపొడియును జిగురును బట్టించి యుద్ధమునకు సిద్ధమయ్యెను. పదినిముషములలో "కనయ" మరల నెగురవేయుటకుఁ బ్రారంభించెను. తనరాబందును మానివేసి తా గెల్చుకొన్న "టారో" పడగ నాతఁ డెగురవేయుచుండెను. అదియును, కొంత పైకిఁ బోయినతోడనే యొకచిన్న చతురపుగాలిపటము పెద్దమెత్తునుండి దానిమీఁదికి వచ్చుచుండెను. ఈ ప్రకార "మీటో" యుద్ధములోఁ జేరెను. మరల పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను.

ఈసంగరము మొదటిదానికంటె పట్టుదలతో నంతకంటె నెక్కువసేపు జరిగెను. కాని, యిందు "ఈటో" యొక్కవచాతుర్యమును గనఁబఱచెను. అనేకమంది గుమిగూడి నిశ్శబ్దముగాను గాంభీర్యముగాను దానిం జూచుచుండిరి. వెంటనే గాలి సవ్యమై "యీటో" విజృంభించి "కనయ" పటముపైఁ దనపటమును జతురతతోఁ బఱపెను. "చూడుచూడు" మను కేకలు చూపరులందు బయలుదేరెను. అంతలో "కనయ" పటము దొర్లుచుఁ గ్రిందఁబడెను. "కనయ" "యీటో" లు మామూలు మర్యాదలను జేసికొనిరి. అప్పుడీటో యేమియు మాటలాడకుండ సోదరునిం జూచెను.

టారోయును దనపడగను బట్టుకొనుటకుఁ బరుగెత్తికొని పోయి దానిం దెచ్చి తమ్మునితో "యీటో! ఇదినీది. నీవు పుచ్చుకొనుము" అని పల్కెను. అందు కీటో "అక్కఱలేదు. ఎవరివివారు పుచ్చుకొందము. కనయ్య, నుండి దానిని మరల గెల్చుకొనుటయే నాకు సంతోషము" నియెను.

పదునాలవ ప్రకరణము.

దేవతాకథలు.

టారోయీటోలింటికి గాలిపడగలు గొనిపోయి, యలసినవారగుట విశ్రమించుటకై యాసీనులయిరి. తరువాత లక్క గిన్నెలు పెట్టుకొని భోజనము చేసి వారియవ్వ నొకకథ చెప్పుమనియడుగగా నామె యాదేశపుపిల్లల కతిప్రీతికరమయిన 'మొమొటారో', యొక్క కథను జెప్పఁదొడఁగెను. పూర్వకాలమున నొకముసలివాఁడును, ముసలిదియు నొకపర్వతముపక్కను బ్రవహించుచున్న యొకనదీతీరమున వాసముసేయుచుండిరి. ప్రతి దినమును ముసలివాఁడు కొండమీఁదికిఁ బోయి కట్టెలు గొట్టి

యింటికిఁ దెచ్చుచుండును. ముసలిది నదికిఁ బోయి బట్టలుదికి తెచ్చుచుండును. పిల్లలు లేనందున నాముసలిది తరుచు వగచుచుండెను. ఒక్కకొడుకుగాని, కూతురుగాని యుండెనా యెంతయదృష్టవంతురాలనై యుందునోయని యనుకొనుచుండును.

ఇట్లుండ నొకనాఁడు నదిలో నామె బట్టలుదుకుచుండఁగా నేదో నదిలోఁ గొట్టుకొనివచ్చుచుండెను. అది చూడఁగ నొకగొప్పపండుగాఁ గాన్పించెను. ఆమె దానిం బట్టుకొని యింటికిఁ దీసికొనిపోవుచుండఁగా నందులో నొకపిల్ల యేడుపు వినవచ్చెను. అంతట నామె వెనుకముందు నిటునటు చూచెనుగాని యెచ్చటను బిడ్డ గనిపించదాయెను. మరల నేడుపు వినవచ్చెను. అందుమీఁదట నది యాపండులోనుండియే వచ్చుచుండె నని యెంచి దానిం గోసిన నామె సంతోషము పొంగ దానినడుమ నొకపిల్ల కూరుచుండి యుండెను. ఆపిల్లను దీసికొని పెంచి పండులో దొరకినందున నాపండునామము బట్టి యాపిల్లవానికి 'మొమొటారో'యని పేరుపెట్టెను.

మొమొటారో బలవంతుఁడుగాను చక్కగాను పెరిగి పదునేడేండ్లవయసువాఁడైనతరువాత ధనముసంపాదింపవలె నని బయలుదేరెను. ఒకద్వీపమునందలి నివసించుచున్న రాక్షసి నొక్కదానినిఁ జంపి ధనము గడింపవలెనని యాతఁడు నిశ్చయించుకొనెను. ఇట్లు బయలుదేరిన నాతనికి దారిలోఁ దినుటకుఁ గావ

లసినంతయాహారమును సమకూర్చి యిచ్చెను. దానిం బుచ్చుకొని, వాఁడు బయలుదేఱి కొంచెము దూరము పోయి యొకకందిరీగను జూచెను. అది "మొమొటారో! నీయాహారములో నాకుఁ గొంచెమిచ్చితివేని నేను నీతో వచ్చి నీకు సాయమొనర్చెదనని చెప్పెను. వల్లెయని యాతఁ డట్లిచ్చెను. తరువాతఁ గొంతదూరము పోఁగా నొకపీతగనిపించి యదియు నాతనితో నట్టి యేర్పాటు చేసికొని కూడఁ జనెను. మఱికొంతదూర మేగినతరువాత నొకపోకచెక్కయుఁ బిమ్మట నొకతిరుగలిరాయియు నట్లే యతనికి తోడుపడ నేతెంచిరి.

ఇట్లయిదుగురును గలిసి యాద్వీపమునకుఁ బోయి యారాక్షసియిల్లు సేరునప్పటి కది యింట లేకుండె. ఆయదనుజూచి వారొకయుపాయమును బన్నిరి. పోకచెక్క యక్కడనున్న నిప్పులోఁ బడెను. పీతయొక్క నీటిగిన్నెలోఁ దాఁగియుండెను. కందిరీగ యొకమూలనొదిగి యుండెను. తిరుగలి యింటిపై కెక్కెను. మొమొటారో యింటివెలుపలఁ బొంచియుండెను.

కొంతసేపటికి రాక్షసి యింటికివచ్చి చలిగాచుకొనుటకు నిప్పులవద్దకుఁ బోయెను. వెంటనే పోకచెక్క పేలి చేతులనిండ నిప్పులుపోసెను. ఆరాక్షసి లేచిపోయి చేతులురెంటిని నీటిగిన్నెలో ముంచెను. తోడనే యందున్నపీత యాచేతులం గఱచి యేడ్పించెను. ఆరక్కసి యట్లో చేతులు విదిలించుకొని

మూలకుఁ బోయి కూర్చుండెను. అంతటఁ గందిరీగ లేచి మొద
లంతయు దద్దుర్లుగట్టునట్లు కుట్టెను. దీనికి భయపడి రక్కసి
యింటిలోనుండి యావలకుఁ బరుగెత్తిన నింటిమీఁదనున్న తిరు
గలిరాయి నెత్తిమీఁదఁ బడి దానిం జంపెను. ఇట్లు తనకే
మియు శ్రమగలుగకుండ తనయుదారగుణమువలన సంపాదించు
కొన్న కృతజ్ఞులయిన స్నేహితులసహాయముచేత మొమొటారో
యారక్కసియొక్క ధనమంతయుఁ దీసికొని భాగ్యవంతుఁడ
య్యెను.

తరువాత వారియవ్వ, బాటసారులకును, బాలురకును
రక్షకుఁడును, ఆర్తశరణ్యుండునునగు 'జిజో', యనువానికథను
జెప్పెను.

రోడ్లప్రక్కలఁ బ్రతిచోటను 'జిజో', యొక్కబొమ్మ
లుండును. కొన్నిచోట్ల రాతితోఁగట్టబడినపెద్దబొమ్మలును,
గొన్నిచోట్లఁజిన్నచిన్నకఱ్ఱబొమ్మలును, బెట్టఁబడి యుండును.
వానిమొగములు కరుణఁ జిలుకుచుండును. ఒకచేతఁ బెద్దకఱ్ఱయు
రెండవచేత నొకబంతియు నుండును. అతఁ డొకతామరపూవు
మీఁద నిలిచియుండును. అతనిపాదములకడ గులకరాళ్లుగుట్ట,
యుండును. ప్రతిమార్గస్థుఁడు నక్కడ నొకగులకరాయిపడవై
చుచుండును. కాఁబట్టి మీరెవ్వఁడు గులకరాయి యప్పనము జె

ట్లించకుండఁ "జిజో", బొమ్మను దాటి పోకుఁ డని యాయవ్వాతన మనుమలకు భయము చెప్పెను. చనిపోయిన ప్రతిబిడ్డయుఁ బాతాళలోకమందలి "సోజు క్వా, యనునదిని దాఁటవలయును. దానియొద్దన నొకముసలిపంది యుండును. అది నదిని దాఁటు చున్న పిల్లలనుబట్టుకొని వారిబట్టలు దొంగిలించి వారిచేత నాన దియొడ్డున రాళ్లుపేర్పించును. దాని కది యెల్లప్పుడు నెడతెగని పనియై యుండును. ఈ "జిజో", యాపిల్లలను గాపాడును. దాని పాదముల కొకరాయి సమర్పించిన నది పిల్లల కీబాధనుతప్పిం చును.

పల్లెపిల్లవాఁ డగు "ఉరషిమా", యనువానికథ యొకటి యచ్చట నందఱును జెప్పుకొందురు. "ఉరషిమా, యనువాఁడొ కచక్కనిపల్లెపిల్లవాఁడు. వాఁడు జపానుసముద్రమీఁదనివసించు చుఁ బ్రతిదినమును దల్లిదండ్రుల కొఱకుఁ జేఁపలఁబట్టి తెచ్చు చుండును. ఒకనాఁ డట్లు చేఁపలకుఁ బోయిమరల రాడయ్యె. వానితల్లి చాలసేపు వేచియుండెనుగాని యెంతసేపటికి నాతని పడవజాడ గానరాలేదు. ఇట్లు కొన్నిదినములు గడచిపోవఁ దుద కాతఁడు మృతుఁ డయ్యెనని యెంచుకొనిరి. కాని, యాతఁడు చావలేదు, సముద్రముమీఁద నతనికి సముద్రునికూఁతురు ప్ర త్యక్షమై వానిని, దనసదనమునకుఁ గొనిపోయెను. అచ్చట నె ప్పుడును వసంతకాలముగా నుండును. అచట వారిరువురును బ

రస్పరానురాగముమీర సుఖంబులం దేలుచుఁ గొంతకాలము గడపిరి. అంతటఁ దావచ్చి చాలకాల మయ్యె ననియుఁ దల్లి దండ్రులు దనకొఱకు దుఃఖపడుచుఁ దానుమృతినొందె నని తలం తు రనియుఁ దనసఖితోనుపీరను చెప్పెను. ఎట్టకేల కాతఁడుపో వుట కామె యంగీకరించి యొకపెట్టె నాతనిచేతి కిచ్చి దీని నెప్పుడును, మూసియుంచవలయుననియు, నట్లు మూసియుంచి నన్నినాళ్లు నేను నీతో నుండెద ననియు, దీనిం దెఱచినతోడనే నేనును నీసతతవసంతకాలముతోనున్న యిద్దేశమునుగూడ సదృ శ్య మగు ననియుఁ జెప్పెను.

ఉరషీమాయు నాపెట్టెను బుచ్చుకొని దానినెప్పుడును మూసి యుంచెద నని చెప్పి యింటికిఁ జనెను. కాని, యతని యూరు మాయమయ్యెను. ఆయొద్దుర నెచ్చట నిండ్లున్నయూన వాలయినను లేదు. అచటి కనతిదూరమునఁ దానెన్నఁడుఁ జూచి యెఱుఁగనిపట్టణ మొకటి కానవచ్చెను. వాస్తవముచేత నతఁడా దేవకన్యతోఁ గడపిన ప్రతివారము నొకశతాబ్దము కాలమై యుం డెను. గనుక యాతఁడు మున్నున్నచోటు మఱచిపోయెను. ఇ ట్లునిరాశుఁడై మనసు కలఁగి యాకన్యచెప్పినమాట మఱచి యాపె యిచ్చినపెట్టెను దెరచెను. శ్యామలవర్ణముగలమంచొ కటి వెంటనేసముద్రముమీఁద వ్యాపించెను. దానితోడనే

యురపీను శరీరమం దాకవింతమార్పు గలిగెను. చక్కనివాఁడై యౌవనమందున్న యాతఁడు నిమిషములో లేవలేనిముసలివాఁడై యొడ్డునఁ బడి చచ్చిపోయెను. ఆబుట్టలో నాదేవకన్య వారిసు ఖదినములన్నింటిని బంధించి యుంచెను. అవి తప్పించుకొని పోఁగానే యతఁడు తక్కినమనుష్యులవంటివాఁడే యయి జరామరణము లాకస్మికముగ వాని నాక్రమించెను.

పదునైదవ ప్రకరణము

తేనీళ్ళయిండ్లు — దేవాలయములు.

జపానీయులమనసులకు దేవాలయములనగనే తేనీళ్లయిండ్లు జ్ఞాపకమువచ్చును. ఏమనిన నెచ్చట దేవాలయము లుండునో యచ్చటఁ దప్పక తేనీళ్ళయిండ్లుకూడ నుండును. కాని తేనీళ్లదుకాణములు ప్రత్యేకము దేవాలయములదగ్గఱమాత్రమే కాక ప్రతిచోటను నుండును. జపానులోఁ దేనీళ్లయిండ్లు పెద్దవిందులు జరుగుచోటులుగా నుండును. అవి కొన్ని గడ్డితో నేయఁబడినచిన్నకుటీరములుగా నుండి కూలివాండ్రులోనగువారు వచ్చునవియై యుండును. మఱికొన్ని మంచిభవనములుగా నుండి

సరంబీ సేయఁబడి ప్రశస్తమయినబల్లలు మొదలగుసామానులను గలిగియుండును.

తేనీళ్లయంగడియందొక తేనీళ్లుమాత్రమే యమ్మఁబడవు. అది నీకు విడిదిగా వినియోగించి భోజనము మొదలగునవి దొరకుచోటు. పల్లెటూళ్ళలో నదియే పూటకూటియిల్లుగా నుండును. ఈ తేనీళ్ళయిండ్లలోఁ బ్రత్యేకముగాఁ దేనీళ్లు తప్ప మఱేమియుదొరకనియెడల నచ్చటఁ బ్రయాణము చేయుయూరోపియనులయవస్థ యడుగనక్కఱలేదు. అక్కడ నమ్మెడు తేనీళ్లు వారి కెవ్వరికిని రుచియింపవు. ఈవిషయము నందఱు నేకగ్రీవముగా నంగీకరించి యున్నారు. నీవది త్రాగినను త్రాగకున్నను దానిఖరీ దిచ్చినఁ జాలును. ఆఖరీదైన నెంతో యుండదు. ఒకటిన్నరయణా యుండును.

బాటసారి యెవ్వఁడేని తేనీళ్ళయింటిలో నడుగుపెట్టగానే యక్కడ నుండుబాలిక లెట్టనిచో కొక్కలు దొడిగి వానికి వంగి నమస్కరించుదురు. అది మారుమూలదేశమయి పూర్వాచారము లింకను విరివిగా వాడుకలోనున్న యెడల సాష్టాంగనమస్కారము చేయుదురు. తరువాత తేనీళ్ళు దెచ్చుటకుఁ బరుగెత్తుదురు. పరుగెత్తుట గౌరవమునకు గుఱుతు. నడిచి వెళ్లుట నిర్లక్ష్యమును సూచించునని వారియాశయము. తరువాత నొకలక్కపాత్రలోఁ బోసి తేనీళ్ళను దానితో నైదు తేనీటిగిన్నెలను

వచ్చును. ఈగిన్నెలకుఁ బట్టుకొనుటకుఁ గొక్కెము లుండవు. ఆ తేనీళ్ళలోఁ బాలుగాని పంచదారగాని వేయరు. అవి గడ్డి రంగు గలిగి చేదుగా నుండును. అందుచేత నవి యైరోపాదేశీయులకు మిగుల వెగటుగా నుండును. అయినప్పటికి గిన్నె నెత్తి పెదవులదగ్గఱ బెట్టుకొని ౨౩ పెన్నులనిచ్చివేసినఁ జాలును. ఇట్లు తేనీళ్ళు నిచ్చునాచారము జపానునం దంతట గలదు. ఇది తేనీటియంగడియందే గాక ప్రతిచోటను జరుగును. ఎవ్వరైన స్నేహితుఁడు చూడవచ్చినయెడల వెంటనే తేనీళ్ళు సిద్ధముగా నుండును. మంచిషాపునకుఁ బోయితిమేని ముందు తేనీళ్ళు పుచ్చుకొనకుండ వ్యవహారము ప్రారంభము కాదు. కొనవచ్చిన వారు చాలసరకులు గొనుచు నెక్కువసేపుండిన యెడల మధ్య మధ్య తేనీళ్ళీయఁబడును. వట్టి తేనీళ్ళు నీకిష్టము లేనియెడల చెర్రీ పువ్వులరసమందుఁ బోయుదురు. కాని, పాలును జక్కెరయును గోరునైరోపియనులకదియును రుచియింపదు. నీవారాత్రి యట నాగియున్న యెడలఁ గొన్ని తెఱలు లాగి నీకొకగది నేర్పఱచి బొంతలతోఁ బ్రక్క వేయుదురు. వారు నీకు సమకూర్చునవి యివి మాత్రమే. ఇంక నేమయిన నీకుఁ గావలసినయెడల వానిని నీవే తెచ్చుకొనవలెను.

పట్టణములలోనిగొప్పరకము తేనీళ్ల యిండ్లలో మంచిమంచి విందులు జరుగును. ఒకజపానీయుఁడు తన స్నేహితులకు విందు

చేయఁగోరిన యెడల నాతఁడు వారిని దనయింటికిఁ బిలువక యొక ప్రసిద్ధికెక్కిన టేనీళ్లయింటికి: బిలుచుకొనిపోవును. అచ్చట భోజనపదార్థము లన్నియు సమృద్ధిగా సమకూర్చుట యే గాక భోజనానంతరము వినోదార్థము “గెయిషా, యనుబోగముమేళ మును గుదిర్చి నృత్తగీతముల దనయతిథుల సంతోషపెట్టును.

ఇట్టి విందు పరదేశస్థుల కెంతయు వింతగాగోచరిం చును. గుమ్మముకడనే బూట్సు విడువవలయును. తరువాతఁజాప లమీఁద నడచిపోయి కొన్నిగంటలు క్రింద మడమలమీఁద గూరుచుండవలెను. దీనితో వారికిఁ గాళ్లునొప్పులెత్తి గోడ కుఁ జేరఁబడి కాళ్లు జాపుకొనవలసి వచ్చును. వాని ముం దొకపీట యుండిన నుండును. లేదా, లేకపోవును. పీటయున్నను నది యొకయడుగెత్తుమాత్ర ముండును. ఇంక దా నిమీఁద గుడ్డ, గ్లాసులు. కత్తులు, కారులు, గరిటెలు, చేరు మాలుమొదలగున వెవ్వియు నుండవు. యూరోపియనుల కివి గావలెను రెండుపుల్లలతో నన్నమును దినవలయును. ఇవి వానిముందుఁ బెట్టగానే యవి రెండు నెప్పుడును గలిసియున్నట్లు తోఁచును. ఇట్లు కలిపి యుంచుట వాని నిదివఱకు వాడుకచే యని క్రొత్తపుల్ల లని దెల్పుటకు. ఈరెంటిని విడఁదీసి యీ రెం డు పెన్సిలువంటిపుల్లలతో నన్నము దినుటెట్లని యబ్బురపడును.

మూాస్మేలను బాలికలు మొదటఁ దేనీళ్లుదెచ్చి ప్రతియతిథికి నిచ్చును. దానితో విందు ప్రారంభ మగును. పరిచారికలందఱు మిగుల నందమయినవస్త్రములను ధరించి మెరసెడు పట్టీలను గట్టుకొని యుందురు.

తేనీళ్లతరువాతఁ జిక్కుడుపిండితోడను జక్కెరతోడను జేయఁబడిన తేనెలో వేసిన తెల్లనియప్పచ్చులను వడ్డించెదరు. తరువాత రెండుమూఁడుగిన్నెలు దెచ్చి ప్రతివారిముందును బెట్టుదురు. వీనిలో నెండుచేఁపలు వాసనగొట్టెడుపులుసులో వేసిన యొకవిధమయినసముద్రపుచేఁపలు, ఉడకఁబెట్టఁబడిన తామరగింజలు నుండును. దాహమునిమిత్తము 'సాకె' యనుకూటిసారాయముఁగూడ నిత్తురు.

పరదేశస్థుఁడు వీని నొకదానితరువాత నొకటిరుచిచూచి యొకటికంటె నొకటి వెగటుగా నుండుటచే నవి యట్లుంచి, తరువాతిదాని కెదురుచూచుచు నూరకుచుండును. వీనితరువాత వడ్డింపఁబడునవి పచ్చిచేఁపలు వీనిని బులుసులో ముంచి తిందురు. తరువాత నన్నము వడ్డింతురు. ఇప్పుడు మొదటఁజెప్పఁబడినపుల్లలు విచిత్రముగాఁ బనిచేయును. ఆదేశస్థు లాకఱ్ఱపుల్లలు గాని దంతపుపుల్లలుగాని పుచ్చుకొని మితిమీరినచాతుర్యముతో నతివేగముగా నన్నమును దమనోటిలోనికిఁ గొట్టుకొందురు.

కాని దురదృష్టవంతుఁడగు విదేశస్థుఁడయి దాఱుసిముసములకొ కమెత్తుకైన లోపలకుఁబోక చివర కొకగరిటె నిమ్మని ప్రార్థింపవలసివచ్చును.

తరువాత వర్ధన చేపలపులుసు, నుడకఁబెట్టిన చేపలు, వీనితో బంగాళాదుంపలును, వడ్డించెదరు. కాని చేపలగుచి విరుద్ధముగా నుండును. గుంపలు తీయగా నుండును. అవి పంచదారతోఁ బాకముఁ బట్టబడును. తరువాత నింకొకవిధమయిన పులుసును, ఊరుగాయలును, వడ్డించెదరు.

కట్టకడపట నప్పాలో నూరఁబెట్టిన Prunes పండ్లు వడ్డించెదరు. విదేశీయుఁడు మొదటవానిలో నొకపండును నోటఁబెట్టుకొనును గాని దానియుప్పదనమునకుఁ దాళఁజాలక నోటనే మరలఁ దీసివేసికొనవలసినవాఁడగును. ఇట్లొకదానితరువాత నొకటి చూచి యేదియుఁ దనకుసరిపడక యెక్కడఁజూచినను భోజనపదార్థములేగాని తినుట కొకమెత్తుకైన లేదనుపూర్వపునావికులపాటను స్మృతికిఁ దెచ్చికొనును.

భోజనానంతరము విందులను నృత్యగీతములచే నానందింపఁజేయుటకుఁ బట్టుబట్టలును గట్టి గోటుగా నీటుగా 'గేయిషా' యనువారవనితలు వత్తురు. ఆనృత్తగీతములు రెండును గూడ విదేశీయులకు రుచింపవు. ఆవారకాంత మొగమునకు దెల్లరంగును, పెదవులకెఱ్ఱరంగును వేసికొని యొకవిధమైన

చితారు శ్రుతి వేసికొని పాడునుగాని యందు సంగీత మంతగాఁ గాన్పింపదు. అది యొక పెద్దరోదనముగా నుండి ఐరోపియనులకు శ్రుతికటువుగా నుండును. ఇఁక నృత్యమన్ననో మూగవానిసంజ్ఞలవలె నుండును. అనేకవిధములయిన యభినయములు గలిగి దానియర్థమును విసనికఱ్ఱయొక్క చలనములవలన దెలుపుచుండును. సంగీతమునందును, అభినయమునందును, ఐరోపియనులను ప్రమాణముగాఁ దీసికొనవచ్చునా యనునది వివాదాంశము. పైని జెప్పఁబడిన సంగీతాభినయములు మన దేశపు మేజువాణీని బోలియున్నట్లు దోఁచుచున్నవి. అవి తెలిసినమొదల మనకాహ్లాదకరములుగా నే యుండవచ్చునని తోఁచెడిని. ఈవిషయమున నచటికేగి వచ్చినమనవారియభిప్రాయ మేమో తెలిసిన మేలు.

ఇంత సేపలసి విందారగించినమీఁదటఁ గూడ ఐరోపియనుల కాఁకలిమాత్రము తీరదు. అతఁడు బండికిఁ బోవుచుండఁగాఁ బరిచారిక లన్నపుగిన్నెలు బట్టుకొనిబండికడ్డము వత్తురు. ఆగిన్నెలలో నాతఁడు దిగఁబెట్టివచ్చినపదార్థములుండును. వారిమర్యాద ప్రకార మాతఁడు వానినిఁ దనతోఁగూడఁ బట్టుకొనిపోవలయును.

పదునారవ ప్రకరణము.

---:o:---

తేనీళ్లయిండ్లు — దేవాలయము.

(శేషము)

జపానీయులు దేవాలయములయందు మిగుల భక్తిగల వారు. వారు తరుచుగా నాలయములకుఁ బోవుచుందురు. అక్కడకుఁ బోవుట కేవలము దైవప్రార్థనముకొఱకే గాకయచట జరుగునుత్సవములు, తీర్థము లోనగువానిం జూచుటకుఁ గూడఁ బోవుచుందురు. ఏదేని యొకయుత్సవమునాఁడు దేవాలయమునకుఁ బోయి చూచినయెడల మెట్లమీఁదలోపలకుఁ బూజకుఁ బోయినవారిగోడుగులు జోళ్లు వందలకొలఁది కనఁబడును. తరువాత లోపలకుఁ బోయినవారందఱు క్రిందఁగూరుచుండి పూజ జరుగకుండనున్నయెడలఁ జుట్టలు గాల్చుచు మాటలు చెప్పుకొనుచుందురు. పిల్లలీగుంపులోఁ గ్రిందఁ బ్రాఁకులాడుచుందురు.

ఆలయములో పూజయయినతరువాత జనులందఱు విడిపోయి భోజనము చేయుటకైనైనఁ జల్లనితావును జూచుకొందురు. ఆలయమునకుముందు టూరోయనఁబడు నొకకఱ్ఱమంటపముండును. కొన్నికొన్ని యాలయములముం దిట్టివనేకములు వరుసగా నుండును. ఆలయము కఱ్ఱతోఁ గట్టఁబడి కొన్నియెడలఁ

చిన్నవిగాను, కొన్ని మొదలఁ బెద్దవిగాను నుండును. దానిచుట్టు దుకాణములును, దేవళ్ళయున్ను నుండును. చాలదుకాణములలో ముఖ్యమయిన దేవతలబొమ్మ లుండును. ప్రతిచోటను సద్భాగ్యదేవతల ప్రతిమలుండును. ఇవి ప్రతిజపానీయగృహమందును మిక్కిలి భక్తితోఁ జూడఁబడును. తరువాత సస్యపాలకులగుధాన్యదేవతలదంపతులబొమ్మ లుండును. వానితోఁ గొయ్యతోఁ జేయఁబడిననక్క లుండును. సహాయము చేయుటకును, రక్షించుటకు ననేకచేతులుగల కరుణాదేవతకూడ జనరంజకమయి నప్రతిమ.

తరువాత రంగులు, పొడుపెట్టెలు మొదలగు చిల్లరవస్తువులమ్ముదుకాణములుండును. గారడివాండ్రు, మాంత్రికులు, పైరుమానులు (జెట్టీలు) మొదలగువాండ్రపాక లుండును. తేనీళ్ళయిండ్లనేకము లుండును. అక్కడ భక్తులు తేనీళ్ళుచు సాకే యను మద్యమును సేవించుచుందురు.

బాలికలు దేవాలయమునకుఁ జేరియున్నదుకాణములలో దేవునికి నివేదనచేసిన చిక్కుడుకాయలను బటానిగింజలను అన్నమును కొనుక్కొందురు. వీనితో గుడిమీఁదనుండుపావురములను మేపుదురు. ఇవి తినుటకై పావురములు గుడిమీఁదనుండి దిగి వచ్చును. మెట్లమీఁదబిచ్చగాండ్రు వరుసలుతీర్చి కూరు

చుందురు. వీరి కొక్క పైసా యిచ్చుచుందురు. అక్కడియర్చ కులు ప్రార్థనాశ్లోకములను గాగితములమీఁద వ్రాసి యమ్ము దురు. వానినిఁ గొని దేవునివిగ్రహమునకు ముందు నారసము లకుఁగట్టుదురు. జనులకు విశ్వాసము గలిగినదేవునిముం దనేక వేలకాగితపుముక్క లిట్లు కట్టఁబడి యుండును.

ఆలయపుతోఁటలు చాలరమణీయములుగా నుండును. అక్కడ జపానీయులయద్భుతమయిన యారామరక్షణాచాతుర్య మును జూడవచ్చును. కొన్ని చెట్లనేకవందలసంవత్సరములనాఁ టివయ్యును, గొన్నియంగుళములపొడవుకంటె నెక్కువపొడవుండవు. కొన్నిచెట్లు మిక్కిలి పొడుగుగా నుండి యొకపడవమాదిరిగా గాని యేదేనియొకదేవునివిగ్రహమువలెఁ గాని యగపడు నట్లు పెంపఁబడి యుండును.

పూఁతకాలమున నీవనములసౌందర్యమును జూచుట కనేకమంది యాలయములకుఁ బోవుదురు. «ప్లమ్» అనునది ఫిబ్రవరిలోను, «చెర్రీ» అనునది యేప్రిలు మేనెలలలోను బూయును. వీనియందమును జూచి యానందించుటకు జనులు గుంపులుగూడి పోవుచుందురు. పూఁతకాలమున వందమైళ్ళ దూరమున నున్నతోఁటనైనను జూడఁబోవుటకు జపానీయులు వెనుదీయరు.

చిన్ననాఁటినుండియు వారికిఁ బ్రకృతిసౌందర్యమును బరిశీలించుటొకవిద్యగా నేర్పఁబడును. పసితనమున వారిని దల్లిదండ్రులుద్యానవనములకుఁ దీసికొనిపోయి చూపింతురు. పెద్దవాండ్రు పనిని మానియైన సంతోషముతోఁ బూఁదోటను జూడనేగెదరు.

పదునేడవ ప్రకరణము.

రిక్షావాఁడు.

ప్రసిద్ధమయినపూజిసానుపర్వతమునుగూర్చి చెప్పితిమి. తేనీళ్లయిండ్లనుగూర్చియు దేవళములనుగూర్చియు ముచ్చటించితిమి. ఇఁక నిప్పుడు జపానునందు ముఖ్యమయినరిక్షావానింగూర్చి కొంతవఱకుఁ జెప్పవలయును. వాఁడు ధనవంతుఁడుగాని గౌరవముగలవాఁడుగాని కాఁడు. వాఁడెప్పుడును దరిద్రుఁడై కూలిజాతిలోఁ జేరినవాఁడుగా నుండును. కాని, వానియుపయోగమునుబట్టి వానికాప్రాముఖ్యత వచ్చినది. వాఁడు గుఱ్ఱపువాఁడుగను, గుఱ్ఱముగను గూడ వినియోగించును. వాఁడు తనబండితో వీథిలో వేచియుండి నీవందులో నెక్కినతోడనే బండి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని పరుగెత్తును.

జిన్‌రిక్షా యని దానిప్రసిద్ధమైన పేరు. దానికి మనుజవేగముగలబండి యనియర్థము. అది పెద్దపెట్టెవలె నుండును. వానకాలమున నుపయోగించుటకు దానికి నూనెకాగితము, పైకప్పుగా నుండును. కూర్చుండుటకొరకు పెట్టె యుండును. మూటలు పెట్టుకొనుటకు పెట్టెముక్రింద నొకయఱ యుండును. రెండు తేలికయయినచక్రములును, రెండుపోలుకఱ్ఱలును బండికుండును. రిక్షాలను కొంచెము డబ్బుగలవారైనమనుష్యుల వాసబండికి మంచిమంచిరంగులు వేయబడి యుండును. ఎంతపేదవానిబండికైనను గొంతయలంకారము తప్పక చేయబడి యుండకమానదు.

రాత్రులు ప్రతిరిక్షాకును బహువిచిత్రములయిన రంగులతో మెఱుగు గలిగి గుండ్రముగా నుండునొక కాగితపులాంతరు గట్టబడి యుండును. బాడివాండ్రు పరుగెత్తునప్పుడీలాంతరులు రమణీయముగా గనబడుచుండును. ఈరిక్షా క్రొత్తకల్పితమైనదియైనది. మొదటిరిక్షా నలువదియేండ్లక్రిందట జేయబడినది. త్రొడనే యది దేశమంతట నతిశీఘ్రముగా వ్యాపించినది. ఈరిక్షా బండి జపానునకు కోటికి లిప్పైవలె నగపడినది. మొట్టమొదట పని లేనివారి కనేకులకది పనిగల్పించినది. ఈబండ్లు వాడుకలోనికి రాగానే యనేకమందిపడుచువాండ్రు పని ప్రారంభించిరి. ఇది యన్నిపల్లెటూళ్లకును బట్టణములకును గూడ ననుకూలించినది.

పట్టణములలో వీధులు మిగుల యిరుకుగాను, జనసమ్మర్దము గాను నుండుటచే నచ్చట గుఱ్ఱపుబండ్లు ప్రమాదకరములుగా నుం డును. అక్కడ గుఱ్ఱము లెచ్చటనో గాని యుండవు. ఒకవేళ నెవ్వరైన గుఱ్ఱము నెక్కిపోవుచున్న యెడల దానిముందొకఁడు బూరనూదుచు దారిచేయుచుండును. రిక్షావాఁడు బిగ్గరగాక నేర్పు తో నన్నింటిని దప్పించుకొనిబండి నీడ్చుకొని పోవును.

ఇఁక గ్రామములలో మార్గములు సన్నములుగాను, మి గుల పాడుగాను, నుండును. పొలములమధ్య నుండుకాలి త్రోవ లేగాని యంతకంటె మంచిమార్గము లుండవు. తేలికగా నుండు టచేతను, విస్తారము స్థలమక్కఱలేక పోవుటచేతను, అచ్చట రిక్షా యెక్కువయుపయోగముగా నుండును.

రిక్షాలో నొక్కఁడుమాత్రమే కూర్చుండును. ఒక్కఁడే లాగును. కాని యొక్కొక్కప్పుడు దానిలో నిద్దఱుకూరుచుం డుటకూడ తటస్థించును. ఒక్కయూరోపియనునకు సరిపడిన చోటులో నిద్దఱుజపానీయులు సుఖముగాఁగూరుచుండఁగలరు. ప్రయాణికుఁడు త్వరగాఁ బోవలసినయెడల నాతఁడు రెండుమను జహాయములను దనబండికిఁ గట్టించును. సమతలమున వారు బం డి ముందుముందిలాగి యెత్తుప్రదేశము నెక్కవలసివచ్చినప్పుడొ క్కఁడు వెనుక కేగి త్రోయును. ధూమనౌకమీఁదఁగాని, పొగ

బండిమీఁదఁగాని, పోయి జపానులో నెక్కడవిగినను గావలసిన న్నిరిక్షాబండ్లు బాడుగకుఁ గట్టుటకు సిద్ధముగా నుండును. ఆరిక్షావాళ్లను, వారివయసెంతయున్నను Boys' కుఱ్ఱవాండ్రని పిలుతురు. ఎవరైన బాటసారి కనిపించునటులను, వాండ్రు బండివెనుక నిలిచి యిత్తడిగొట్టములతోఁ బాగ ద్రాగుచుందురు. వారు నల్లనిలాగును జాకెట్టును దొడుగుకొందురు. చొక్కా వీపుమీఁద వానివానిగురుతును దెలుపు తెల్లనిబొమ్మ వ్రాయఁబడి యుండును. తెల్లనిపెద్దటోపి యొకటి వానితలమీఁద నుండును. ఎండగాయుచున్నప్పుడు టోపి తీసివేసి చెమట, కండ్లలోనికిఁ గారకుండ నొకగుడ్డను దలకుఁ గట్టుకొందురు. ఎండదెబ్బవలనిభయము రిక్షా వానికి లేదు.

నీవు వారికంటఁ బడఁగానే యిరువదిమంది యొకచేతితో రిక్షా నీడ్చుకొనుచు రెండవచేయి నీవైపున కెత్తి 'రిక్షారిక్షా,' యని యఱచుచు వత్తురు. అందొకరిక్షా కుదుర్చుకొని నీ వెక్కుదువు. వెంటనే యాకుఱ్ఱవాఁడు కఱ్ఱలను గ్రక్కునఁ బోయి బండి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని తనబలవేగములు నీకుఁ దెలియునట్లు గబ గబ పరుగెత్తును.

ఇట్లు పోఁగాఁబోఁగా నీవొకసన్నవీధిఁ బ్రవేశింతువు. అక్కడ ననేకమందిపిల్లలు పెద్దవాండ్రును, స్త్రీలును, పురుషులు

ను, గూడ నుండును. దారినడచుట దుర్లభముగా నుండును. ప్రక్క నొకదారియుండును. కాని, యాదారిలో నంగడివాండ్రు దుకాణములు పెట్టుకొందురు. అందుచేత నావీథివెంట బోవువారును, ఆడుకొనుపిల్లలును వీథినడుమ నడచవలసి వచ్చును.

నీబండివాడు నీవీథినడుమ మెల్లమెల్లగా దప్పించుకొనుచు, బంతులాడుకొనుపిల్లలగుంపుకడ నొక్క త్రుటిమాత్ర మాగుచు లాగుకొని పోవుచుండును. పిల్ల లనేకములైన యాటలాడుచు నిన్ను దొంగిచూచుచుందురు. వారియాటవస్తువు లొకప్పుడు నీబండిలో బడును. నీవు వానిని దీసి వారలకు విసరివేయుదువు. అందులకు వారు సగౌరవముగా నమస్కరించుచుందురు. అంతలో నీతలమీద చప్పుడు వినబడును. అదేమనిచూచిన నొకయింటిమీద నిద్దఱుపిల్లలు నొకముసలివాడును గాలిపడగ లెగురవేయుచుందురు. ఇవియన్నియు జూచిన నాదేశమున గుఱ్ఱములు లేకుండుటయే మంచిదయ్యె నని నీవనుకొందువు. ఎంతసాదయినగుఱ్ఱమునైన నీయల్లరులలో బెదరకమానదు.

వెలతక్కువగాను యుండుట రిక్షా కింకొకవిశేషము. కుఱ్ఱవాడు ప్రయాణముచేసినకాలమునకు గంటకేడరపెన్సులచొప్పున నీవిత్తువు. ప్రయాణముచేయకయున్నకాలమునకు గంటకు రెండరపెన్సు లీయవలయును. రోజునకు రెండున్నరషిల్లింగు

లిచ్చినరోజంతయు వాఁడు నీకుఁబనిచేయును. కాని వారిలో కొందఱు విదేశీయులను మోసపుచ్చి గంటకు రెండు పెన్సులు పుచ్చుకొందురు.

ఇట్లు రిక్షావాఁడు వర్తకునివలెఁ గన్పడుట కడుశోచనీయము. దీనివలన సేవకునకుండవలసినగౌరవము వానికుండుట లేదు. సేవకుఁడు తనలాభమునకంటె యజమానిలాభము నెక్కువగఁ బాటించును.

కానివిదేశీయుఁ డొక్కరిక్షావానిని నియామకముగఁ గుదుర్చుకొన్నయెడల వాఁడు స్నేహితునివలె వినియోగించును. ఎక్కడకుఁ బోవలెనో యేమి చేయవలెనో, వాఁడే చెప్పును. ఎక్కడ నేమియుండునో వానికిఁ దెలియును. వానింగూర్చి యన్నియుఁ దెల్పును. ఏవైనకొనుటకుఁ బోయినయెడల వాఁడు కూడవచ్చి షాపువాఁడు నిన్ను దగాచేయకుండఁ జూచును. నీ వేదయిన పనిమీఁదఁ బోయినయెడల నీవుండుటకు మంచితేనీళ్లయిల్లు చూచి, నీకు వండిపెట్టి, నీబట్టలుదికి, పడకిల్లు నేర్పఱచి, హోటలువాఁడిచ్చినబిల్లు సరిగానున్నది లేనిది చూచి వానికిచ్చి నౌకరులకు జీతమిచ్చి యన్నియుఁ జక్కఁబెట్టి నీమెప్పు వడయును.

నీ వేదయిన నొక యాలయముకడఁ గాని, పూలతోఁటకడ గాని యాఁగినయెడల నీలోఁపున వాఁడచ్చటి తేనీళ్లయింటికడ నించుక విశ్రమించును. అరలోనున్న తనయాహారపుమూటఁ దీసికొని యచ్చట దానిభుజించి నీవు వచ్చువఱకుఁ బొగద్రాగుచుఁ గూర్చుండును.

పదునెనిమిదవ ప్రకరణము.

గ్రామములు.

జపానుకాపు మిక్కిలి పట్టుదలతోఁ బనిచేయుచు రాత్రింబవళ్లు తనపొలములోఁ బనిచేయును. వాఁడు వారమున కేడు రోజులును గూడఁ బనిచేసి పొలము సిద్ధమయి పంటకు వేచియుండవలసినదినములలో మాత్ర మెప్పుడయిన నొకరోజు సంతకుఁ గాని తీర్థమునకుఁగాని పోవును.

పొలమంతయు గునపముతోఁ దిరగవేసి కలుపు తలయెత్తకుండ చక్కనితోఁటవలెఁ జేయఁబడును. అనేకపైరులు పండును. అందు ముఖ్యమయినది ధాన్యము. ధాన్యము పండనిసంవత్సరము వారు కఱవువలన బాధపడుదురు.

ధాన్యము పండుటకు నీరు విస్తారము గావలసియుండును. కాబట్టి సమీపమున నున్ననదిలోనుండి గాని, కాలువలోనుండి గాని, చేలను దడిపి దమ్ముచేసి యందులో మొక్కలు నాటుదురు. ఈపని స్త్రీలును బురుషులునుగూడ మోకాలులోతుబురదలోఁ జేయుదురు. ఇదిమిగుల కష్టమును, మలినము నయినపని. స్త్రీలును బురుషులునుగూడఁ దమదుస్తులను బైకిఁ గట్టుకొని యీపని చేయుదురు. మొక్కలు నాఁటినతరువాతఁ దిరిగి రెండుమూఁడుసారులు కలుపు దీయుటకై యీబురదలోఁ బని చేయవలసివచ్చును.

వరి పంటకు వచ్చినతరువాత చేలలోనున్ననీరుఁ దీసివేసి పొలము లెండనిత్తురు. ఈపొలములవిస్తీర్ణమును, ఆకారము న నేకవిధములుగ నుండును. విస్తీర్ణముకొన్నిచతురపుగజములు మొదలొకయకరమువఱకు నుండి యకరము విస్తీర్ణముగలపొలము పెద్దదిగా నెంచఁబడును. పొలమునకుఁ బొలమునకు నడుమఁ గంచెలుగాని దళ్లుగాని యుండవు. నేల మిగుల విలువగలిగినదగుటచేత నట్లు లెమగనిచ్చుటకు వారికి వీలులేదు. ఇవిలేకున్నను బొలములహద్దులు జక్కగా నెవరివి వారికిఁ దెలిసియుండును.

ఇంకొకముఖ్యమయినపంట కాగితముచేయుటకై పైరు పెట్టఁబడునది. జపానుదేశపుపనులలోఁ గాగితము ప్రధానమయి

నది. అది ప్రతివారును ప్రతిపనికి నుపయోగపడును. జపానీ యుడు కాగితపుటింటిలో నివసించును. కాగితపుగిన్నెతోఁ ద్రాగును. కాగితపులాంతరు వెలుతురునఁ జదువుకొనును. కాగితపు దారములతోఁ గట్టలు కట్టుకొనును. కాగితపుజేబురుమాలును వాడుకొనును. కాగితపువస్త్రలను కాగితపుజోడును, కాగితపు టోపిని ధరించును. ఎండవానలకుఁ గాగితపుగొడుగును వేసికొ నును. ఇంక ననేకపనులకుఁ గాగితము నుపయోగించును. వార లుపదికంటె నెక్కువరకములకాగితములను జేయుదురు. ఒక్కొ క్కరకముకాగిత మొక్కొక్కపనికి వినియోగించును. చించు టకు వీలులేనంతగట్టిగాను, ఎంతవాన కురిసినను నీరుదిగనిదిగాను కాగితములను వారు చేయుదురు.

జపానీయునకుఁ బోయితిమేని మనకుఁ బల్లెవాఁడు చేఁపలు బట్టుటఁ గనిపించును. వాఁడనేకవిధములుగ వానిని బట్టు కొనును. వాఁడు గాలమును, వలను, నుపయోగించును. పెద్దప్ర వాహములో నలుఁబన్నుచుండఁగా వానిఁ జూడవచ్చును. ఈవల, భయంకరముగా నుండి పన్నెండు లేక పదునాలుగడుగులవెడ ల్పుండును. ఈవలచుట్టు బరువయిన యినుపగుండ్లు మునుఁగు టకుఁగాను గట్టఁబడును. ఈవల నుడిచి బుజముమీఁదఁ బెట్టు కొని యొకయన్నముమూట్ట నీటిలోఁ బారవైచును. దీనినిదిను

టకుఁ జేఁపలన్నియు నక్కడకుఁ జేరును. అప్పుడు వీఁడు వలను నీటిమీఁదఁ జాపకట్టుగా విసరివేయును. ఇనుపగుండ్లు నీటిలో మునిఁగి యీచేఁపలు గొట్టములోవలెఁ జిక్కుకొనును. బలమయిన దొకపగ్గము వలకు ముడివేసి యుండును. దానితో వీఁడు వలను పైకి లాగును. ఇనుపగుండ్లు బరువుచేత దగ్గఱగాఁ జేరి వల నడుగున మూసివేసి చేఁపలను బంధించును.

ఒక్కొక్కప్పుడు వాఁడు విల్లును బాణములు నుపయోగించును. ఇందుకు ముందునీటిలో నొకవిధమయినచేదుపండ్లను ఆకులను బడవేయును. దీనివాసనకుఁ జేఁపలుపైకి వచ్చి కొట్టుకొనుచుండును. వానిని బాణములతోఁ గొట్టి బాణములకుఁ గట్టఁబడిన త్రాడుతో నొడ్డునకు లాగుకొనును.

రాత్రికాఁగానే సమీపమున నున్న గ్రామజనులు నీటియొడ్డునకు వచ్చి మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుచు, విలాసముగా నుందురు. ఈచిన్న పురుగులు నీటిమీఁద మెరయుచుఁ జీఁకటిలో ననేకవేలచిన్నచిన్న దీపములవలెఁ గనఁబడుచుండును. వానిని బట్టుకొని పట్టిపంజరములలోఁ బెట్టుదురు. ఆపంజరముక్రిందఁ జిన్నమట్టిముద్ద యుంచి దానిమీఁద నొకజొన్నగింజ మొలవేయఁబడి యది యొకటిరెండంగుళము లెదిగియుండును. అదిగాక యందొకనీటిగిన్నె కూడ నుండును. వీనివలన నామిణుగురుపురుగు

చాలకాలము జీవించియుండి పిల్లలకు సంతోషము నిచ్చుచుండును.

నదికి సమీపమున నొక గ్రామము ముండును. దానివీథిని డుమ నొకచిన్నసీటికాలువ ప్రవహించుచుండును. ఆకాలువ యనేకపనులకుఁ బనికివచ్చును. ఆడువాండ్రందు బట్టలుదుకుదురు. కూరలు గడుగుదురు. స్నానమున కందునుండి నీళ్లు తెచ్చుకొందురు. దానిప్రక్కల జాలచోట్లకొట్లను త్రిదెబ్బలు వినవచ్చును. పెద్దన సీటికాలువనీటిపలన ననేకనీటిచక్రములు దిరుగుచుండును. సినిమాలమున కొయ్యనోకల్లు చెట్లలో దోలువఁబడిన గోళ్లలో బియ్యము దంపుచుండును. నీవుపీథి వెంట నడుచుచు నింటిముందటిభాగము లన్నియు దెరచియుండును గనుక యెవ్వరేమి చేయుచున్నదియుఁ జూడవచ్చును. ఇంటిమున్న మాలలన్నియు గూడ వీథిలోనికిఁ గనిపించుచుండును.

ఇంగ్లీషుననుకొ పొడుగయినవెదుళ్లు పెరుగుచుండును. అవి యనేకపనుల కుపయోగించును. కనుక వారికి దానియందు వాదరమెక్కువ. వెదురుమొలకలు తింట్లకు వాసములుగను, ఆకులు పైకప్పుగను, బనికివచ్చును. దానితో గిన్నెలు, పెట్టెలు, పళ్లెములు, [illegible], సీటికాలువమార్గములు, నీటిబిందెలు, చేపలుబట్టెకొయ్యలు, పూలపాత్రలు, గొట్టములు, విసనకఱ్ఱలు, గొడుగులు,

మొదలగున నేకవస్తువులను జేయుదురు. లేతవెదురు మొలకలను తిందురు. అది మిగులరుచ్యముగా నుండును.

వేసంగిలో సాయంకాలమునఁ బనిపాటులయిపోయిన తరువాత యూరివారందఱు దేవాలయపుచావడి వద్దకుఁ జేరి బహుట నృత్యముచేసెదరు. చావడినిండ నందమయినదీపములు వెలిఁగింతురు. అందొకటి "టోరో," యనునది ప్రధానమైనదీపము. "టోరో" యనగాబుట్టలోనిదీపమని యర్థము. ఆబుట్ట రెండడుగులచతురము ను అయిదడుగులపొడవు నుండును. దానికొకప్రక్కను నాలయములోని దేవుని పేరు వ్రాయఁబడి రెండవ ప్రక్క నాయూరి వా రెవ్వరయిన గూర్చుపద్యమును వ్రాయుటకు విడిచిపెట్టబడియుండును. "టోరో" మీద వ్రాయఁబడుటకు బద్యము గూర్చుగౌరవము దక్కించుకోవలయునని ప్రతివారును స్పర్థతో యత్నింతురు.

యౌవనులయిన స్త్రీపురుషులు చుట్టును గూడి నాట్యము చేయుదురు. నడుమ నొకఁడు నిలిచియుండును. వాఁడు కీర్తనయును అడుగును జెప్పుచుండును. ఈనాట్యము చేయువారు పడుచువారుగాను, వివాహముకానివారుగాను, నుండుదురు. పెద్దవాండ్రు ఆలయపుమెట్లమీఁదఁ గూరుచుండి వినోదమును చూచుచుందురు [ఇదిమనదేశపురాము కథనతో సరివచ్చును.]

పందొమ్మిదవ ప్రకరణము

గ్రామములు. (శేషము)

వాన కురియునపుడు జనులు తమపైన గడ్డితో నేసిన కోట్లు తొడుగుదురు. కూలివాండ్రకు వానకాపుగూడ గడ్డితో నల్లబడిన చిన్న పాకవంటిది. దానికొనలు పైకి వ్యాపించియుండును. దీనితోడను గొడుగువలెనుండు టోపీతోడను నాతఁడు తడియకుండ శరీరమును సుఖముగా నుంచుకొనును. టోపీని పెట్టుకొనని వారు పెద్ద కాగితపు గొడుగును వేసికొందురు.

వేసవికాలములలో నచట వానలు విస్తారముకురియును. అప్పుడు ప్రయాణము చేయుట సహ్యముగా నుండదు. మంచి మార్గములు బురదబారు గలిగియుండును. మంచివి కాని త్రోవలు బురదగలిగి యుండును. అక్కడ రిక్షా లాగువాని కాలికజ్జోడు మోకాటిసరికి కూడిపోవుచుండును. ఈజోళ్లు ప్రతిదారిలో ననేకములుగాఁ బడియుండును. అవి శీఘ్రముగా నరిగిపోవుటచే వానిని దారిప్రక్కలను విడిచివేయుదురు. అవి ప్రతిగ్రామప్రక్క ప్రతియింట నమ్మబడుచుండుటచేతను వానివిలువ మిక్కిలి తక్కువయగుటచేతను అరిగిపోయినవి దారిలో విడిచి వెంటనే క్రొత్తవి తొడుగుకొనుచుందురు. గడ్డిచెప్పులనుమనుష్యులు దొ

దుగుకొనుటయేగాక గుఱ్ఱములకు వానితోడనే లాడము కట్టుదు రు. దట్టమయినగడ్డి చెప్పులను గుఱ్ఱపుకాళ్లకు గట్టిపెట్టెదురు. ఈయేర్పాటంత బాగుగ నుండదు. అవి యతిత్వరలో నరిగిపో వును గనుక మైదానమునందెటిని జీనునకుఁ దగిలించి యుంచుకొనవ లెను. ప్రతిగ్రామములోను క్రొత్తవి కొనవలసియుండును. ఇవి పెన్నునకు నాలుగిత్తురు.

ఆగ్రామములందుఁ బ్రయాణముచేయు విదేశీయుఁడు తన్నందఱుఁ దేఱిచూచుటకు సహించుకొనవలెను. తమకంటె భిన్నమయినమనుష్యుఁడు వారికిఁగనుపించెనా వానినందఱువిను వకపరిశీలించి చూడ నారంభింతురు. అంతియెగాని తక్కినవు ర్యాదకు మాత్రమేమియు లోటుండదు. వారు వానిచుట్టును మూగి విసిగించరు. ఒకవేళ నెవ్వరయిన సమీపమునకు వచ్చి నఁ దక్కినవారు వారిని వెంటనే మందలించి తొలఁగింతురు. "ఆల్ఫ్రెడ్ పార్సన్సు" అనునింగ్లీషు చిత్రకారుఁ డొకఁడిట్లు చెప్పు చున్నాఁడు.

"నేను జపానున బొమ్మలు గీయుచుండఁగానాపనిఁ జూడఁగోరి కొందఱు గుంపుగూడి చేతికతిసమీపముగాఁ జేరిరి. అదిచూచి నేను ఫలాహారము చేసిన తేనీళ్లయంగడివాఁ డది నా కిబ్బందిగా నుండునని యెంచి మఱునాఁడు నేనచ్చటఁ బనిచేసి

కొనుట్కై వచ్చువారికి నాస్థలముచుట్టును చిన్నిదడి గట్టియుంచెను. దడియనగా నక్కడక్కడ నాలుగువెదురుకఱ్ఱలు పాతఁబడెను. అవిదాఁటి యెక్కరును లోనికి రారైరి. వారివినయవిధేయత లెట్టివనగా రహదారికొకదార మడ్డుగట్టిన దానియాఁగి పోవును.,,

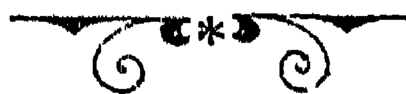
జపానున నేదారియందుఁ జూచినను యాత్రాజనులు తరుచు గానవచ్చుచుందురు. వారిలోఁ జాలమంది ఫ్యూజిసాన్ అనుపావనపర్వతమునకుఁ బోవుచుందురు. యాత్రికునివస్త్రములను బట్టి యతఁడు ఫ్యూజికిఁ బోవుచున్నాఁడని తెలియవచ్చును. అతఁడు తెల్లనికిమోనో, తెల్లనిమేజోడు, తెల్లనిచెప్పులు, తొడిగి యంతయుఁ దెల్లనివస్త్రములతో నుండును. తెల్లనిటోపీని ధరించును. ఎండవానలకుఁగా ప్రదలగా నొకచాప బుజములమీఁద నుండును. మెడలోఁ బూసలతావళము దానికొకగంటయు నుండును. అతఁడు నడచునప్పు డాగంట విరామము లేక మ్రోగుచుండును. చేతిలో నొకక్రొత్త చెప్పులకట్టయుఁ జివర కాగితపు పొన్ను గలచేతికఱ్ఱయు నుండును.

వానియాత్రకుఁ దగులుబడి యత్యల్పము. వానికిఁ గావలసినభోజన మతిసామాన్యము. అరపెన్నిచ్చిన వానికిఁ బసుండుటకుఁ బ[illegible]లు దొరుకును. కొన్నిచోట్ల గ్రామములో వారెవ

రయిన నూరక యాతిథ్య మొసంగుటయుఁ గలదు. తనయతిథిని సత్కరించుట కా గ్రామవాసి తనకొట్టులోనుండి మంచిసామానును దెచ్చును. పల్లెలలోనూరందఱికి సరిపడినసామాను సంతయు నొకకొట్టులో వేయుదురు. ఆకొట్లు బలముగాను విశాలముగాను గట్టఁబడి పైన మట్టిగిలాబా గాని, గచ్చుగాని, చేయఁబడి యినుపతలుపు లమర్పఁబడియుండును. అక్కడ తరుచుగా నూళ్లు కాలిపోవుట కలదు. కనుక యాయూరు తగులఁబడినను నూరివారిసొత్తుమాత్ర మాకొట్లలో భద్రముగా నుండి యిండ్లు మరలనతిశీఘ్రములో సిద్ధము కాఁగానే వారిసామాను వారికుండును.

పరుండవలసివచ్చినప్పుడు కొయ్యతలుపులు తీసి బిగించి వేయుదురు. వారియిండ్లు పగలెల్లఁ దెరచియున్నను, రాత్రులు ముద్రవేసినట్లు మూసివేయుదురు. అంతట గస్తితిరుగు గ్రామనౌకరుగాక తక్కినవారందఱు నిశ్శబ్దముగా నిద్రింతురు. వాఁడుమాత్రము రెండుపుల్లలు టక్కుటిక్కుగొట్టుకొనుచునటునిటు దిరుగుచుండును. తాను నిద్రపోక నిద్రించువారికిఁ గావలిసియున్నాననియు, నేను మిమ్ములను వెదకుచున్నానని దొంగలకుఁ దెలియుటకును వాఁడాపుల్లను వాయించుచుండును.

ఇరువదియవ ప్రకరణము.

ఆరక్షక భటుఁడు—యుద్ధభటుఁడు

జపానునందు పోలీసువాండ్రు పెద్దమనుష్యులుగా నుందురు. వారు సామురాయియనుసద్వంశస్థులయి ప్రజలందఱిచేత ను గౌరవింపఁబడుచుందురు. వాఁడుజపానీయులలో మిగులపొట్టివాఁడుగా నుండి నాలుగడుగులపదియంగళములు మొదలు అయిదడుగులవఱకు నుండునుగాని వానియధికారముమాత్ర ము మిక్కిలి పొడుగుగా నుండును. పూర్వము సామురాయిలు చెదరిపోయినప్పుడు వారు ప్రవేశించుటకుఁ దగినవృత్తులు లేక పోయెను. వ్యవసాయము వర్తకము వారికి నిరసనములయ్యెను. కానిచాలమంది సేవకులు అచ్చుపనివాండ్రు, ఆరక్షక భటులు నయిరి. ఇదివింతగాఁ గనిపించును గాని దానికి మంచి కారణములు గలవు.

సేవకవృత్తి యీ దేశమందు గౌరవముగాఁ జూడఁబడుట చేఁ జాలమంది సేవకు లయిరి. చదువ నేర్చినజాతిలోవా రగుటచే తను, జపాను దేశపు చిక్కుగలవర్ణమాలను సులభముగాఁ దెలిసి కొనఁగలిగినవారు వారే యగుటను ననేకులు ముద్రణముసఁ

ప్రవేశించిరి. సహజముగ యుద్ధాభిలాష గలవారగుటచేతను, అధికారము చేయుట వారి కభ్యాసమగుటచేతను బెక్కుమంది యారక్షకభటులయిరి. ప్రజలమీఁద వారికిఁగలయధికారమునకు మేర లేదు. దానికిని బలమయినకారణములు గలవు.

నలువదియేండ్లక్రిందట జపాను దేశప్రజనులందఱు పాలితులు, పాలకులు, నని రెండు తెగలుగ విభజింపఁబడియుండిరి. సామంతరాజులును వారిపరిజనులయినసామురాయిలు2000000 మందియుఁ బాలకజాతిలోనివారు. మిగిలిన 38000000 మందిజనులును పాలితులు. పూర్వము డైమియో యొకఁడు తననగరు విడిచి ప్రయాణమైనయెడల నాతఁడు కాగోయనఁబడిన యొకబండిలోఁ బోవును. బండిలోఁగూడ నాతనిసామురాయిలు కావలియుందురు. ప్రజలలో నెవ్వరైన నాబండిని జూచిన తోడనే యాతఁడు దారివిడిచియైనఁ బోవలెను. లేదా బండిపోవునఱకు సాష్టాంగముగా నేలఁబడి యుండవలె. అతఁడట్లుచేయకున్నచోఁ గూడనున్న సామురాయిలు వెంటనే యాతనిఁబొడిచి చంపుదురు. దానికెవ్వరు నడ్డుపెట్టరాదు. రెండుకత్తులజాతికిఁ జేరనివారి నిట్లుచేయునాచారము ప్రజలకు సామురాయిలయెడల మిగుల గౌరవముగలవారినిగా జేసినది. ఆగౌరవ మిప్పు డారక్షకభటులకు సంక్రమించినది.

జపానీయ ఆరక్షకభటుఁడు (పోలీసువాఁడు) ఈ స్త్రీయందుఁగూడ గౌరవార్హుఁడు. అతఁడెంతపొట్టివాఁడైనను నతనిముందర నెంతపొడుగైన విదేశీయుఁడును నిలువఁజాలఁడు. జపానుదేశపురుషులలో నాతఁడెంతయు నారితేరినవాఁడయి యుండును. ఈ పద్ధతి ప్రకారము మల్లుఁడు దన ప్రతికక్షుని దనకు లొంగిపోవువఱకుఁ దనయిష్టమువచ్చినట్లు పట్టుకొని విసరివేయవచ్చును. ఒక చిన్న జపానుపోలీసువాఁడు ఆఱడుగులుగల రష్యాదేశపునావికుని బట్టుకొన్న ట్లొకరు వ్రాయుచున్నారు. వారియుభయపోరాటమును రాక్షసుఁడును బాలుఁడును బోరునట్లు తోఁచెను. నావికుఁడు మాటిమాటికిని దనయల్పప్రతికక్షునిమీఁదఁ బడఁజూచెను గాని యాతఁడు చులకనగాఁ దప్పించుకొని తానతనిబట్టుటకు సమయము నిరీక్షించుచుండెను. చిట్టచివర కది తటస్థించెను. నావికుఁడాగ్రహముతో నొకత్రోపుత్రోసెను. అప్పుడా ఆరక్షకభటుఁడు వానిని గుత్తితోఁ బట్టుకొనెను. ఆనావికుఁడు సరిగా పోలీసువాని నెత్తిమీఁది కెగిరెనుగాని, తోడనే యొకపండ్రెండడుగులదూరమునఁ గుప్పవలెఁ గూలెను. అతఁడు సొమ్మసిల్లిపోయి లేచునప్పటికిఁ బోలీసువాఁ డాతని పట్టుకొని త్రాడు కట్టి సగర్వముగా స్టేషనునకుఁ గొనిపోయెను.

ఇక్కడ బోలీసువారికి బ్రజలవలన నేమియుఁ జిక్కులు లేవు. వారుమాటాడకుండ వెంటనే చెప్పినమాట విందురు.

ఎక్కడనైన నొకగుంపు చేరిన వేషమువేసికొన్న పోలీసువాఁడు వచ్చిపొండని చెప్పినతోడనే యందఱు బికాబికలై పోదురు. ఒక్కొక్కప్పుడు పోలీసువాఁడు కూలీలకును రిక్షావాండ్రకును దప్పుచేసినందులకుపన్యాస మిచ్చుచుండును. నేరముచేసినవాఁడును దనటోపీని చేతులలోఁ బెట్టుకొని వినమ్రుఁడయి వినుచుండును.

చదువుకొన్నవాఁడగుటచేత పోలీసువానికి శిల్పముల యందును శిల్పులయందు నాదరణ మెక్కువ గలిగి యచ్చటిప్రకృతినిజిత్రించుచున్న విదేశీయులకు సాయపడ ముచ్చటపడుచుండును. "మార్టిమన్ మెంపిస్" అనునతఁడిట్లు చెప్పుచున్నాఁడు.

" అచట పోలీసువారిని జూడఁజాలసంతోషకరముగానుండును. నేనొకపాపును వ్రాయుచున్నప్పు డెవ్వరయిన మార్గస్థుఁడు కిటికీలోనుంచి చూచినయెడల నాకుఁ గావలసిన దేమోయాతఁడు వెంటనే గ్రహించును. నేను వ్రాయుటయగునఱకు నాతఁడాపాపులోఁ జూచుచు కదలక మెదలక బొమ్మవలె నట్లే నిలిచి యుండును. పోలీసువాఁడీలోపున వీథిపైకిఁ గ్రిందికిఁ దిరుగుచు నాకుసాహాయ్యము చేయుటకు సంతోషము కలిగి నన్నుగాక యన్నిదిక్కులు చూచుచు నావీథిని వచ్చువారి నెవ్వరిని రానీక మఱియొకదారిని బోవునట్లు చేయును.

జపానుయుద్ధభటులఖ్యాతి లోకమంతయు నిండియున్న యీదినములలో మనమిచ్చట విశేషముగాఁ జెప్పనక్కఱలేదు. వారియోర్పు, వారివిధేయత, వారిస్థైర్యము రష్యాతో యుద్ధముజరిగినప్పు డత్యద్భుతముగా వెల్లడియయినవి. లోకములోని సైన్యశక్తికిని నావికాశక్తికినిఁ బ్రధానమయిన దేశములలో జపానొకటి యని యిప్పుడు నిశ్చయమయినది.

జపానుభటుఁ డట్టివాఁడగుటకు వారిగృహశిక్షయే కారణము. చిన్ననాఁటినుండి వారికి రెండువిధాయకకృత్యములుగా నేర్పఁబడును. ఒకటి తల్లిదండ్రులకు విధేయత. రెండు దేశసేవ. ఈమాఱుమాఁటాడని విధేయత యొకస్వభావమయి భటులయినప్పుడు వారికత్యంతోపకారియగును. అతఁడు సైన్యములోఁ గలియకమునుపే శిక్షితుఁ డగుచున్నాఁడు. అదివఱకుఁ దల్లిదండ్రులకును బెద్దలకు నాతఁడు జూపువిధేయత నిప్పుడు డధికారుల యెడలఁ గనఁబఱచును.

ఇతని రెండవవిధియైనదేశసేవకూడ సంపూర్ణభటత్వమునకు సహాకారమగుచున్నది. అతఁడుదన ప్రాణమును నిర్విచారముగా దేశముకొఱకును, చక్రవర్తికొఱకును సమర్పింప సిద్ధముగా నుండుటయేగాక దేశమునకై తనయావచ్ఛక్తిని బాటుపడి సేవచేయును. ఎంతయల్పపనినైన నాతఁడు చులకనగాఁ

జూడరు. అది తప్పినయెడలఁ బరీక్షకాలమున కేమిలోటు వచ్చునో యనిభయపడుచుందురు. పెద్దఫిరంగి నమస్కృతిలో నెంత జాగ్రతగా నుండునో చిన్నబొత్తమును దొడుగుటలోఁగూడ నంతజాగ్రతగా నుండును. ఇట్ట్యల్పవిషయములయందుఁగూడ నింతటిమెలకువ గలిగియుండు నభ్యాసమే జపాను రష్యాను జయించుట కొకసాధన మయినది.

యుద్ధసమయమున నుత్తమునకు శంకయనునది లేదు. మొన్నటియుద్ధమునఁ జాలమంది తమవారికిఁ ద్రోవయిచ్చుటకై తాముచచ్చుటకుఁ బోవుచున్నామని నిశ్చయముగా నెఱిఁగి యుండియు వెనుకదీయలేదు. "బన్ జై" యని కేకలు వేయుచు ముందుకుఁ బోయి శత్రువులయాయుధాగ్నియందుఁ బడి తమ దేశమునకుఁ బ్రాణము లర్పించిరి.

ఇరువదియొకటవ ప్రకరణము.

రెండు గొప్ప యుత్సవములు.

జపానీయులకు రెండుగొప్పపండుగలు గలవు. వానింగూర్చి యిదివఱకు మనము చెప్పుకొనియుండలేదు. అవి మిగుల ప్రధానమయినవి. అందొకటి సంవత్సరాది. రెండవది "బాన్‌మత్సూరి,, యను పెద్దలపండుగ. సంవత్సరాదిపండుగ వారికి మిక్కిలిగొప్పది. కొన్నిరోజు లెవ్వరు నేపనినిఁ జేయక హాయిగా దినములు గడపెదరు. ఈపండుగ శీతాకాలములో వచ్చినను ప్రతివీథియు వసంతకాలమునందువలెఁ బచ్చనితోరణములతోడను, పందిళ్లతోడను, రమణీయముగ నలంకరింపఁబడును. గుమ్మమునకు రెండువైపులను పచ్చనిచెట్లును వెదుళ్లను పాతుదురు. ఇవివృద్ధాప్యమును దెలుపును. [illegible]గున నున్నవీనినన్నింటిని గలిపి పచ్చనిగడ్డిత్రాడుతోఁ దోరణము గట్టుదురు. ఈ త్రాడుదయ్యమును లోపలకు రాకుండఁ గాపాడును. కనుక క్రొత్తసంవత్సరము సౌఖ్యముగా నుండును. వీథులమధ్య మధ్య జెండాలును, పచ్చనియాకులగలచెట్లకొమ్మలు నిలిపినవీథులు వనవాటికలవలెఁ గాన్పించును.

జపానీయులమర్యాద చెప్పతరముగానిది. వీథులలోఁ గలిసికొనినబిచ్చగాండ్రు గూడ నొకరికొకరు నమస్కరించుకొందు

రు. ఈమర్యాద యీపండుగరోజులలో ద్విగుణమగును. ఈ రోజులలోఁ జేయవలసిననమస్కారవిధి ప్రత్యేకముగ నుండును. పరిచయముగలయిద్దఱుగలిసికొనినప్పుడు నమస్కారమును మఱవరాదు.

ఈదినములలో విశేషముగ విందులును బహుమానములును జరగును. జపానీయు లెల్లప్పుడు బహుమానముల నిచ్చికొనుచుందురు. ప్రతితరగతివారికి వారివారితరగతి ననుసరించి బహుమానము లేవియీయవలయునో యెట్లీయవలయునో వానికి విధులు గలవు. ఆమూటకుఁ గట్టఁబడినకాగితపురంగును త్రాటిరంగును బట్టి బహుమానమును దెలిసికొనవచ్చును.

గొప్పవారును కొద్దివారునుగూడహాస్యమునకుఁ బ్రారంభింతురు. వారొకరినొకరు బిల్చుకొని యుత్సవములకుఁ బోవుదురు. మంచిమంచితీర్థములకుఁ బోయి వీక్షింతురు. విందు లారగింతురు. ఎడతెగకుండ తేనీళ్లను సాకే యనుమద్యమును ద్రాగుదురు. బజారులురాత్రి మిగులనందముగాఁ గనిపించును. వీథులును దుకాణములవరుసలును నానావిధములగురంగులు గలదీపములతో నలంకరింపఁబడును. దీపము లాఱంగుళములు మొదలాఱడుగులపొడుగువఱకు నుండును. చూడవచ్చినజనులందఱు మంచిమంచివస్త్రములను ధరించెదరు. జోళ్లచప్పుడును

ప్రతిదుకాణముమీఁదను వాయించెడుగంటలచప్పుడును రోదసి నింపును.

మధ్యమధ్య నూరేగింపుటుత్సవమునకుఁ దారియిచ్చుటకుఁ గుంపులువిడిపోవును. పెద్దరాక్షసితలకాయ భయంకరములయినరంగులతోఁ జేసి దానినొకఁడు ధరించి మనుష్యుఁడుగనపడకుండ బట్టలు గప్పుకొని యొకఁడు నాట్యముచేయుచుండును. వానిముందు బూరా లూఁదుచు, డప్పులు వాయించుచుందురు. తరువాతఁ గొందఱుకూలీలు రథమునొకదానిని లాగుకొని వచ్చుచుందురు. ఆరథముమీఁదఁ గొందఱునాటకు లేదోపురాణగాథను నాటకముగాఁ బ్రదర్శించుచుందురు. దానితరువాత గొందఱుబాలురు హెచ్చరికతోఁ బూర్వపునృత్యమును సల్పుచుందురు. సంవత్సరాదినాఁడు సాయంకాలమునవిచిత్రమయిన సంత జరుగును. క్రొత్తసంవత్సరము రాకముందు పాతయప్పులన్నియుఁ దీర్చివేయుట జపానీయులయాచారము. అప్పుతీర్చనియెడల వానికింకఁ బరపతి యుండదు. కనుక యప్పుదీర్చుటకుఁ జేతఁ ద్రవ్యము లేనివారు తమవస్తువులలో నేవియయిన సంతకుఁ గొనిపోయి యమ్మి ఋణము దీర్చుకొనఁజూతురు. టోకియో పట్టణమునఁ బ్రతిప్రయాణికుఁడు నీసంతకుఁబోవును. రెండువైపుల మార్గమున రెండువైపులను దుకాణములుండును. ఇవియన్ని

యు నూనెదీపములతో నలంకరింపఁబడును. ఈదుకాణములలోఁ బేదలగుజపానీయుల యిండ్లలో నెన్నిరకములవస్తువు లుండు నో యన్నియుఁ జూడనగును. ప్రతివాఁడును దనసరకులను గావడితో మోసితెచ్చికొంతస్థలము చూచుకొని యక్కడఁ దనసరకులను దుకాణము పెట్టును.

చాపలు, చెక్కెములు, బట్టలు, జోళ్ళు, నగలు, పాత్రలు, వెండిగిన్నెలు, కంచుగిన్నెలు, మొదలగునవన్నియు నమ్మదెత్తురు. ఒక్కొక్కప్పుడు మిక్కిలియందమయినవస్తువులు వచ్చును. నగిషీచెక్కినవెండి, కంచుసామానులు, దంతపుపెట్టెలు, గుళ్ళు గోపురములు, లోనగు పనినేర్పును వెల్లడించు, ననేక చిత్రమయినవస్తువు లాబజారునకు వచ్చును. సంవత్సరమున కానాఁటిరాత్రి యున్నియుబజారునకు వచ్చును.

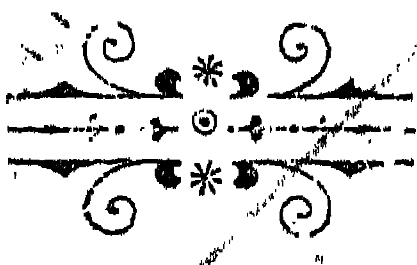
పెద్దపండుగ వేసవికాలములో వచ్చును. అది యొక్కొక్కచోట నొక్కరీతిగాజరుగును. ప్రతిచోటను మంచివస్త్రములుధరించి పడుసలుదీర్చి యూరేగుదురు. వారు చేతులలో విసనకఱ్ఱలును, కేతనములును, లాంతరులును బట్టుకొని పాటలు పాడుచుందురు. పెద్దపెద్దపట్టణములలో నొక్కొక్కవిధముగా నా పండుగ జరుపఁబడును.

నాగసాకీపట్టణమున నాక్రొత్తటియేఁడు మృతినొందినవా రి చైత్యము లన్నియుఁ మొదటినాఁడు దీపములతోఁ వెలిగింపఁ బడును. రెండవనమూఁడవదినములలో నన్ని చైత్యములమీఁదను దీపములను బెట్టుదురు. అప్పుడు స్మశానవాటికయంతయు ననే కరంగులుగలదీపములతోఁ బ్రకాశించుచుండును. స్మశానవాటి కకుఁ బోవుదారులన్నియు నంగళ్లతో నిండి దీపములు వెలిఁగిం పఁబడును. కొండలమీఁద మంటలు వేయుదురు. బాణాసం చులను గాల్చుదురు. రుద్రభూమికడఁ జేరి విందు లారగించి మద్యపానము సేయుదురు. నాఁడు మృతినొందినపెద్దలయాత్మ లన్నియు నచ్చటనుండి తమతో విందారగించునని వారినమ్మిక. కడపటినాఁడు పెద్దలు ప్రయాణమయిపోవుటకొకవింతకరిని సన్నాహము చేయుదురు.

మూఁడవనాఁడు తెల్లవారగట్ల రెండుగంటలకా కస్మి కముగాఁ దీపావళితో నొకపెద్దయూరేగింపుటుత్సవముతో కొం డలమీఁదనుండి క్రిందికిదిగిసముద్రముకడకు వత్తురు. కొండ లుమునుపటివలె నిర్మానుష్యము లయిపోవును. సంధ్యారాగ మును మునుపు పితృదేవతలందఱు నోడనెక్కి పోవలెను. గనుకవారిసంతతివారు వారికిఁ జిన్నచిన్నగడ్డిపడవలు చేసి యం దు గొన్నిపండ్లును, గొంతధనమును సమకూర్చి యుంచుదురు.

ఈపడవలో నదివఱకు రుద్రభూమిలో వెలిఁగించినలాంతరు లన్నియును నుంచఁబడును. గడ్డితో చాపలువిప్పఁబడును. అప్పుడు పడవలన్నియు గాలికెగిరిపోయి త్వరలోనే దీపములమూలమున నంటుకొనును. ఈప్రకారముపడవలన్నియుఁ బరశురామప్రీతి యైపోవును. పెద్దలుశీఘ్రగమనంబునఁ దమలోకములకుఁ బోవుదురు. కడపటిపడవ మునుగగనే కడపటిదీప మారిపోయి కడపటిపితృదేవత భూలోకమునుండి పోవును.

సమాప్తము.

హిందూ దేశ ఆర్థిక చరిత్ర

రమేశచంద్రదత్తుగారి గ్రంథము తెలుగు నాలుగు సంపుటములుగా వెలువడుచున్నది. సంపుటము 1కి300 పేజీలగును. ప్రథమసంపుటము ముద్రణమై సిద్ధముగా నున్నది. ఇందు భూమిపన్నులు, వానిపద్ధతులను దేశమునందలి పూర్వకాలపు చేతిపనులు మొదలగు విషయములు గలవు. మొదటి సంపుటము. ... ...—0—0

వలయువారు సువర్ణలేఖా కార్యస్థానము

తణుకు అని వ్రాయవలెను.